

Babadağ

Həftəlik İctimai-siyasi və hüquqi qəzet № 44-45 (050-051) 31 mart-06 aprel 2002-ci il qiyməti 1000 manat

31 mart

azərbaycanlıların soy qırımı günüdür. Xalqımız ötən əsrin ikinci onilliyində erməni cəlladlarının soydaşlarımıza qarşı törətdikləri qanlı faciələri heç zaman unutmayacaq. Bir daha belə faciələrlə üzləşməmək üçün tarixin dərslərindən ibrət götürməliyik!

Bu sayımızda

BİN LADENİN QARDAŞI ETİRAZ EDİR

seh.3

FƏLƏSTİNLİ QIZ ÖZÜNÜ VƏ 2 NƏFƏR YƏHUDİNİ ÖLDÜRDÜ

seh.2

AMERİKA ƏSGƏRİNİN ÖLÜM SƏBƏBLƏRİ ARAŞDIRILIR

ABŞ Müdafiə Naziri Əfqanıstanda döyüşlərin birinci günlərində öldürülmüş Amerika əsgərinin ölüm səbəblərini araşdırmaq-la məşğuldur.

seh.3

Əziz oxucu Babadağ qəzetinin son nömrələrində silsilə yazılarla sizə təqdim olunan "Həyatın Girdabı, qadın qul bazarı" araşdırma yazıları yenə sizin xahişinizlə sizlərin görüşünə gəlir. Yazıda "Qadın qul bazarı" anlamının tez-tez müəllif tərəfindən tək-

rar olunması yaşadığımız dəb-dəbəli cəmiyyətin girdabına düşmüş ağırlı -acılı həyat sürən biçərə qadınlarımızı göstərilən belə reftar əsas götürülüb olduğu kimi sizə təqdim olunur. Oxu və düşün. Oxuyaq və düşünek.

Redaktor.

Həyatın

girdabı qadın qul bazarı

seh.9

SOYQIRIM

Mənim zavallı millətim, tarix boyu dəfələrlə yadellilər tərəfindən yağmalanın, dəfələrlə genosidə məruz qaldın. Qırıldın, söyüldün, döyüldün, sürgün edildin. Yəni də səni tarixin səhifələrindən silə bilmədilər. Bir o tək olan tanrı şahiddir ki, sənin başına gətirilən o dəhşətli faciələr hansı millətin başına gətirilsə idi, o millətdə yaşamaq eşqi çoxdan sönmədi. Sən də sönmədin. Sönmədin, ona görə ki, sənin sən qarşında böyük mənəvi borcun vardı.

seh. 3

YEDDİ İLLİK FƏALİYYƏT

Daim xalqımızın məariflənməsini, demokratik prinsiplər üzərində qurulmuş Azərbaycanımızda insan hüquqlarının müdafiəsini, ölkəmizin informasiya blokadasından azad olunması və informasiya müharibəsində qalib gəlməsini xalqımızın haqq səsinə dünya ictimaiyyətinə çatdırmasına işğal olunmuş torpaqlarımızın azad-olması və vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsi və sairə yolunda mübarizə aparmağı qarşısına məqsəd qoyan "Babadağ" qəzetinin işıq üzü görməsinin 7 ili tamam olur. Dağ vüqarlı Azərbaycanımızın yüksəlişi naminə-devizi altında 1995-ci ildən fəaliyyətə başlayan ictimai siyasi hüquqi olan "Babadağ" qəzeti öz prinsiplərinə sadıq qaldığı üçün dəfələrlə haqsız təzyiqlərə

məruz qalmışdır. Bütün bu çətinliklərə baxmayaraq öz oxucusuna arxalanan qəzetimiz etibarını oxucularının qarşısında itirməməyə çalışmışdır. Düzə-düz əyriyəyri kimi qiymət verən qəzetimiz yaşadığımız cəmiyyətdə baş verən hadisələrin dolğun təhrif olunmamış şəkildə oxucusuna çatdırmağa çalışmışdır. Belkə də buna görə bu qəzetin fəaliyyəti yolunda maneəyə çevrilən qara qüvvələr onun ezəmətli adı altında yox olmuşlar.

Əziz oxucular bundan sonra bütün "Babadağ" çılar çalışacaq ki, qazandıqı etibarını daim qoruyub saxlasın və yaşatsın.

seh. 6

Ordumuzda vətənpərvərlik ruhu

Bu günlərdə "N" sayılı hərbi hissədə olduq. Burada nizam-intizam, səliqə-sahman, təmizlik ilk baxışdan diqqəti cəlb edir. Təlim keçən əsgərlərin sağlam, idmançı görkəmi, yüksək ruhu insanda haqlı fərah doğurur.

seh.9

Siyasi məhbus nədir?

ANONS

■ Biləcəri bələdiyyəsinin fəaliyyəti. Reallıq və ya böhtan.

■ Respublika Dövlət Yol Polisinin əməkdaşları arasında rekətkçilik

■ Qubada telefon şəbəkəsinin fəaliyyəti niyə yarıtmaz haldadır?

Ətraflı gələn sayımızda

AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİNİN GƏLƏCƏK MÜQƏDDƏRATI AZƏRBAYCAN XALQININ ÖZ ƏLİNDƏ OLMALIDIR

Əvvəlki ötən sayımızda

Bunun nəticəsində türk-soylu xalqların dini-millî zəmində sıxışdırılması başlandı və soydaşlarımız doğma yurd-yuvalarında ikinci dərəcəli arzu edilməz, etibarsız insanlar hesab edildi. Düzdür, XIX əsr Qafqazda yerli türk əsilli xalqların istilacı rus imperiyasına qarşı mübarizə, dövrü kimi tarixə düşmüşdür, lakin bu mübarizə heç də bərabər qüvvələrin mübarizəsi olmamışdır. Belə ki, bir tərəfdən təpədən-dimağadək silahlanmış, kifayət qədər nizami rus qoşunu ordusu və digər tərəfdən adi ov tufənglərinə belə böyük ehtiyac duyan, bəzən biri digərini başa düşməyən, daxili çekişmələrə varan, qarşısına böyük siyasi məqsəd qoymayan, məqsədi yalnız öz yurd-yuvalarının müdafiəsi olan və buna görə də pərakəndə, ayrı-ayrı dəstələr halında vuruşan, igid, döyüşkən Qafqaz türkləri.

Sözsüz ki, burada, həmin məqamda, Qafqazda vahid dövlətin olmaması, pərakəndəlik, daxili çekişmələr öz nəticəsini verməyə bilməzdi. Qafqazın müqavimətini qurmaq üçün erməni kartı həmin dövrdə rus imperiyasının kanna gəldi. Məhz erməni kartından və digər separatçı qüvvələrdən, eləcə də sadələşən kütlələrin inamından istifadə etməklə rus imperiyası XIX əsrdə Qafqazı özündə saxlaya bildi və burada müsəlman türklərinə divan tutuldu. Lakin rus imperiyası əsas məqsədlərə çatı bilmədi, Osmanlı imperiyasının işğalı və İstanbulun rus ordusu tərəfindən tutulmasına müvəffəq ol-

madı. Burada Qafqaz türklərinin müqavimət və mübarizələrinin rolu danılmazdır. Bu müqavimət və mübarizə isə haqlı olaraq səngimək bilmirdi. Bu isə digər amillərlə birgə rus imperiyasının gücünə öz əks-təsirini göstərməyə bilməzdi və qanunauyğun olaraq XX əsrin əvvəllərində rus imperiyasında iqtisadi-siyasi böhranın kəskinləşməsi baş verdi. Və 1917-1918-ci illərdə Çar Rusiyasının süqutu ilə nəticələndi. Bolşevik Rusiyanın yaranması ilə yanaşı bir çox millətlər də öz milli

dövlətlərini qurmaq imkanı əldə etdilər. O cümlədən Qafqazda Azərbaycan Cümhuriyyəti yaradıldı. Lakin Qafqazda türkçülüğün vüsət almasından qorxan qüvvələr, ilk öncə Rusiya, Azərbaycan

Eldar Bəyləroğlu

Cümhuriyyətini körpə iken boğa bildilər, əvəzinə bolşevik Rusiyasının birbaşa müdaxiləsi ilə Qafqazda Azərbaycan, Gürcüstan bolşevik dövlətləri, tarixi torpaqlarımızda isə qondarma Ermənistan Respublikası yaradıldı. Qafqazda ən böyük zərbə əs- lində Azərbay-

cana dəymiş oldu. Bunu da azərbaycanlıların türk əsilli olmaları və dini mənsəbiyyətləri (islama mənsəbluqları) ilə və Qafqazda həmişə rus-türk maraqlarının toqquşması ilə izah etmək olar. Bəlkə də bu səbəbdən də istər 1917-ci, istərsə də 1920-ci illərdə Rusiya tərəfindən yaradılmış Azərbaycan Respublikasında real hakimiyyəti qeyri-millətlərin nümayəndələri, şaumyanlar, kirovlar həyata keçir-

rildilər. Və yaddan çıxarmayaraq ki, həmin dövrdə Rusiya (Lenin) münasibətləri kəskinləşdirməmək üçün ən əsas sovet dövləti güclənənədək vaxt qazanmaq məqsədilə Azərbaycan, gürcü və erməni xalqlarını da qardaş xalqlar elan etdi və hər üç respublikanı Zaqafqaziya Federasiyasında birləşdirdi. Lakin bu Leninin növbəti gedişindən başqa bir şey deyildi. Bunu, sonrakı gedişat, xalqımızın başına gətirilən bəlalər, torpaqlarımızın ermənilərə peş-kəş edilməsi, neft Bakısının ruslaşdırılması, erməniləşdirilməsi, yeni Bakıda digər millətlərə mənsəb əhalinin kütləvi yerləşdirilməsi ilə yerli, azərbaycanlı əhalinin sıxışdırılması və Bakıda azərbaycanlıların və digər türksoylu əhalinin faizinin aşağı düşməsi bir daha sübut edir (bu bizim Rusiya ilə münasibətlərimizin tarixi mənzərəsi).

Fəqət, sonrakı sovet illərində Azərbaycan xalqı, digər Qafqaz türkləri kimi daima sıxışdırılmışdır, burada əsas zərbə obyektii türksoylu, türkdilli azərbaycanlılar olmuşlar. Həmişə də erməni separatizmi, erməni terrorizmi paytaxt - Moskva tərəfindən yüksək dəstəklənmiş, biz azərbaycanlılar isə öz torpaqlarımızda yenə də ikinci sort (növ) qismin-

də yaşamağa məcbur qalmışıq.

Bu bizim Rusiya ilə münasibətlərimizin tarixi mənzərəsidir. O ki qaldı bu günümüza, hal-hazırkı durumumuza görə müstəqilliyimizi şübhə altına alan və Azərbaycanın xoş gələcəyinin Rusiya ilə bağlı olduğunu iddia edənlərə cavab olaraq tarixə nəzər salmağı tövsiyə edərdim. Yəni Qarabağ və digər torpaqlarımız rus-çar-sovet imperiya siyasətinin bir nəticəsi kimi əlimizdən alınıb (işğal edilib) və bu torpaqların yenidən Rusiyanın köməyi ilə Azərbaycana qaytarılmasına inanmaq sadələşmələr olardı. Düzdür, hal-hazırda bəzi məlumatlara görə 2 milyondan artıq soydaşımız Rusiyada yaşayıb-ışləyirlər və ailələrini dolandırır. Lakin unutmayaraq ki, Rusiya üçün azərbaycanlı mütəxəssislərin, iş adamlarının imkanları, bacarıqları, işgüzarlıqları Azərbaycandan az əhəmiyyətli deyil. Və bir də Rusiyada soydaşlarımızın yaşayıb-yaratması (onlara çox böyük hörmət var). heç də Azərbaycanın (hansı formada olur-olsun) Rusiyaya birləşdirilməsinə heç bir əsas verməyir (belə olsaydı, gərək Çin və başqa dövlətlər çoxdan ABŞ kimi dövlətin tərkibinə daxil olardı).

"MTN-çi"lər TUTULDULAR

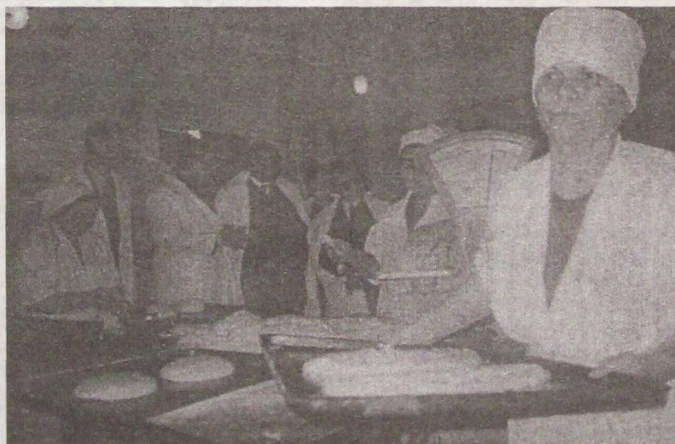
Martın 26-da Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin keçirdiyi əməliyyat nəticəsində dələduzluqla məşğul olan Kazım Əhmədov və Akif Məmmədov Hacıqabul rayon sakini Həmidxan Mürvətovdan hədə-qorxu yolu ilə pul tələb edərkən yaxalanıblar.

Müəyyən edilib ki, özünü MTN əməkdaşı kimi qələmə verərək kriminal araşdırmalar aparən Kazım Əhmədov Akif Məmmədovla cinayət əlaqəsinə girərək, N. Muradovu ailə üzvlərinin oğurlanması, mənzilinin yandırılması, eləcə də soyuq silahla öldürülməsi ilə hədələyərək, ayrı-ayrı vaxtlarda böyük məbləğdə pulunu mənimseyiblər.

K. Əhmədovun idarə etdiyi "mersedes" markalı avtomobilə baxış zamanı oradan müxtəlif şirkətlərə aid möhür və blanklar, yerli və xarici ölkə vətəndaşlarına məxsus sənədlər, saxta vəsiqələr tapılıb.

Nəticədə toplanılmış materiallar Respublika Prokurorluğuna göndərilib, faktla bağlı cinayət işi qaldırılıb.

YENİ İŞ YERLƏRİ

«BİLQƏH»də 10 NƏFƏR ÇALIŞIR

İşsizlərin məşğulluğuna kömək məqsədilə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən yeni iş yerlərinin - təsərrüfat və müəssisələrin yaradılması davam etdirilir. Bu günlərdə daha bir müəssisə - Bakının Sabunçu rayon əmək və məşğulluq mərkəzi nəzdində "Bil-

qəh" çörək və makaron mə'muləti sexi istifadəyə verilib. Müəssisədə qəsəbənin 10 nəfər işsiz sakini münasib işlə təmin olunub. Onların 8-i qadındır. Burada hər iş növbəsində bir tona yaxın keyfiyyətli, müxtəlif çeşidli çörək və makaron mə'muləti istehsal olunacaq.

FƏLƏSTİNLİ QIZ ÖZÜNÜ VƏ 2 NƏFƏR YƏHUDİNİ ÖLDÜRDÜ

İsrail qoşunlarının hücumunun davam etdiyi bir vaxtda 16 yaşlı fələstinli qız özünü Qərbi Qüdsün super marketlərindən birində partlatmışdır. Nəticədə 2 nəfər müdafiəçi yəhudi ölmüş, 20 nəfər yaralanmışdır.

ABŞ Dövlət katibi Kolin Pauell bu kimi terror aktlarını pisləmiş və Yasir Ərafatdan döyüşçülərinin belə aksiyalara son qoymasını tələb etmişdir. O, həmçinin bildirib ki, İsrail naziri Şaron da gerek Ramallah hücumu keçməzdən əvvəl "bu hücumun nəticələrini yaxşıca ölçüb-biçəydi". ABŞ katibinin sözlərinə görə, Şaron bildirib ki, onlar qətiyyən Ərafatı tutmaq və ya məhv

etmək fikrində olmayacaqlar.

BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasında çıxış edən baş katib Kofi Annan isə Fələstin rəhbərliyinin hakimiyyətdən uzaqlaşdırılmasının zəruriliyi haqqında gəzən söhbətlərə rəğmən bildirib ki, Fələstin Muxtariyyəti rəhbərliyinin dəyişməsi ilə heç də bu bölgədə dinclik və əmin-amanlıq bərqərar olmayacaq.

**Həzi
Zeynalli**

Soyqırımı qurbanlarına ithaf edirəm

1723-cü il sentyabrın 3-də I Pyotr Peterburqda təntənə ilə Bakının alınmasını bayram etdi. Hələ o vaxtdan da Bakıya və onun ətrafına xaçpərəstləri köçürməyə başladılar. Bundan sonra erməni katalikosları

torpaqları hesabına "Böyük Ermənistan" yaratmaq istədilər. 1890-cı ilə Tiflisdə Daşnaqsütün partiyasını yaratmaq ilə aktiv fəaliyyətə başladılar. Beləliklə, Rusiyanın siyasi və hərbi dəstəyi nəticəsində XX əsrdə eramızda misli görünməyən faciələrin başlanğıcı qoyuldu. (1905-1907, 1918-1920, 1947-1952 və 1988-ci illərdən sonra bu faciəli qırğınlar arasında ən böyüyü 1918-ci ilin martında oldu.

İrədi. Bakı Sovetinin sədri Şaumyan Qafqaz və Qərbi Ermənistan üzrə fəvqəladə komissar təyin edildi. O, isə Bakıda "Qızıl ordu" hissələri adı ilə erməni hərbi birləşmələri yaratmış, onlara Amazasp, Qazarov, Lalayan kimi türk qanına

BUNU UNUTMAQ OLMAZ!

Şuşa, Xankəndi, Xocalı, Əsgəran, Xocavənd, Ağda
İşğal tarixi: 1988-1994-cü illər, sahəsi 4400 kv. km.
Laçın-17 may 1992-ci il- sahəsi 1835 kv. km.
Kəlbəcər-3-4 aprel 1993 -cü il-1936 kv. km.
Ağdam-23 iyul 1993-cü il-1094 kv. km.
Cəbrayıl-23 avqust 1993-cü il-1050 kv. km.
Fizuli -23 avqust 1993-cü il-1386 kv. km.
Qubadlı-31 avqust 1993-cü il-802 kv. km.
Zəngilan-30 oktyabr 1993-cü il-707 kv. km.

SOYQIRIM

Mənim zavallı millətim, tarix boyu dəfələrlə yadellilər tərəfindən yağmalandı, dəfələrlə genosidə məruz qaldı. Qırıldı, söyüldü, döyüldü, sürgün edildin. Yəni də səni tarixin səhifələrindən silə bilmədilər. Bir o tək olan tanrı şahiddir ki, sənin başına gətirilən o dəhşətli faciələr hansı millətin başına gətirilsə idi, o millətdə yaşamaq eşqi çoxdan sönmədi. Sənə sönmədin. Sönmədin, ona görə ki, sənin sən qarşında böyük mənəvi borcun vardı. Bu borc babalarımızdan sənə miras qalmış zaman-zaman itirdiyin torpaqların qaytarılıb birləşdirilmək borcudur.

Sən hələ də bu borcu verə bilməmişən. Haqsızlıqları görüb çıxır-bağırmaq istəsən də səsinə səs verən olmamış, əksinə, haqsızların səsinə səs verilmiş, onlara himayədarlar tapılmışdır. Məhz 1918-ci il Mart qırğını və onun təhlili bunlara bariz sübutdur.

tez-tez Pyotrun sarayında görünməyə başladı. Tezliklə isə I Pyotr belə bir göstəriş verdi: "Erməniləri Gilan, Mazandaran, Dərbənd, Bakı və başqa yerlərdə yerləşdirməyə çalışın. Bu bölgələrdə yerli əhalini isə imkan düşdükcə sıxışdırıb çıxarın". Tarixə "Pyotrun vəsiyyəti" adı ilə daxil olan "Rus siyasəti"nin başlanması nəinki 1918-ci ilin Mart qırğına gedən yolun başlanğıcı, hətta Azərbaycanın bugünkü faciəsinin bünövrəsi oldu. Pyotrun ölümündən sonra vəsiyyətləri dövlət siyasətinə çevrildi. O vaxt ermənilərin nə dövləti, nə də yeri-yurdu yox idi. Həmin dövrlərdə Qafqaza köçmək istəyən ermənilər öz dövlətini yaratmaq üçün paytaxt yerini seçmək istəyirdilər. Belə şərait Şimali Azərbaycanın çar Rusiyası tərəfindən tam işğalından sonra 1928-ci ildə yarandı. Belə ki, həmin müqavilədə "Təbə alışı-verişi" ilə bağlı müddəə vardır. Bu da ermənilərin İrandan köçürülməsi üçün nəzərdə tutulmuşdur. Beləliklə, ilk köç Naxçıvana və Qarabağa başladı. Tezliklə, İrandan 40 min, Türkiyədən isə 84 min erməni Şimali Azərbaycan torpaqlarına köçürüldü. Bundan sonra isə ermənilər Türkiyə və Azərbaycan

Bes bu qırğını törətməkdə məqsəd nə idi? Bu milli qisasçılıq idi, yoxsa siyasi məqsəd? O vaxt xalqın arasında böyük hörmət qazanmış "Müsavət" partiyasının nüfuzunu öldürmək, xalqın milli ruhunu söndürmək hələ də milli zəmində idi ki, bunu da ermənilər məqsədyönlü plan şəklində həyata keçirirdilər. Bolşeviklərə Bakı və onun nefti lazım idi. Məqsəd qırğın törətmək yox, neft əldə etmək idi. Bundan da ermənilər öz xeyirlərinə istifadə etdilər. Çünki Rusiyada bolşeviklərin Azərbaycan siyasəti Şaumyanın vəsiyyəti ilə ermənilərin əli ilə həyata keçirir

na. evvelcədən hazır idilər, evvəllər bir-iki dəfə cəhd etsələr də baş tutmamışdı. Bu dəfə isə toqquşmanın başlanması üçün bəhanə H.Z.Tağıyevin oğlu Məhəmmədin cənəzasının gəmi-də Lənkərandan Bakıya gəlişini təşkil edən hərbiçilər oldu. Ermənilər şayiə yaydılar ki, bu zabıtlar Muğandakı Malakan bağını dağıtmaq üçün göstəriş alıblar. Şəhərin müxtəlif yerlərində mitinqlər təşkil olundu və həmin hərbiçilərin tərkisilahl olunması tələb olundu. Martın 30-da döyüş başladı və minlərlə soydaşlarımız qanına qəltan olundu. Onu da qeyd etmək lazımdır

susayanları başçı təyin etmişdi. Qırğın ərfəsində Bakıda 20-mindən çox erməni hərbi birləşmələri var idi ki, çar ordusu Qafqazdan çəkildikdən bütün silah ləvazimatı onlara verilmişdi. Ermənilər qırğına evvelcədən hazır idilər, evvəllər bir-iki dəfə cəhd etsələr də baş tutmamışdı. Bu dəfə isə toqquşmanın başlanması üçün bəhanə H.Z.Tağıyevin oğlu Məhəmmədin cənəzasının gəmi-də Lənkərandan Bakıya gəlişini təşkil edən hərbiçilər oldu. Ermənilər şayiə yaydılar ki, bu zabıtlar Muğandakı Malakan bağını dağıtmaq üçün göstəriş alıblar. Şəhərin müxtəlif yerlərində mitinqlər təşkil olundu və həmin hərbiçilərin tərkisilahl olunması tələb olundu. Martın 30-da döyüş başladı və minlərlə soydaşlarımız qanına qəltan olundu. Onu da qeyd etmək lazımdır

ki, bu qırğın təkəcə Bakıda yox, Azərbaycanımızın bir çox bölgələrində olmuşdur, o cümlədən Şamaxı və Qubada həyata keçirilən qırğınlar erməni vəhşiliyinə bariz nümunədir. Xalqımızın milli hissələrini boğa bilmədilər. Əksinə ermənilərə, bolşeviklərə nifrət hissi birə-on artdı. Mart faciəsi siyasi partiyalar arasında xalqın milli şüurunda müstəqil dövlətçilik ideyasını gücləndirdi. Azərbaycan milli hakimiyyəti mart ayının 31-ni mətəm günü kimi qeyd etmişdir. 1918-ci il avqustun 31-də Ələkbər bəy Xasmməddovun sədrliyi ilə fəvqəladə təhqiqat komissiyası yaradıldı. Təəssüf ki, 28 Aprel işğalı bu işi axıra çatdırmağa imkan vermədi. Məlum 70 ildə isə bu qırğınlar biza vətəndaş müharibəsi kimi tanındılmağa çalışıldı. Amma təəssüflər olsun ki, müstəqilliyimiz əldə edildikdən sonra yenə yeni-yeni faciələrlə üzleşməli olduq. Bunu acı da olsa qeyd etməliyik ki, bizim laqeydliliyimizdən, unutqanlıqımızdan xəbə verirdi. Hətta Xocalı faciəsini belə dünya ictimaiyyətinə lazımi səviyyədə çatdırı bilmirik. Bu il hər bir ailədə, təhsil ocağında, ali məktəblərdə-hər yerdə təbliğ olunmalı, şüurlara həkk edilməlidir.

ABŞ Müdafiə Naziri Əfqanıstanda döyüşlərin birinci günlərində öldürülmüş Amerika əsgərinin ölüm səbəblərini araşdırmaqla məşğuldur. Əvvəllər belə hesab edilirdi ki, Şimali Korlana ştatından olan Stenli Harrimon martın 2-də "Əl-Qaidə" təşkilatının döyüşçüləri ilə silahlı toqquşmada öldürüldü. Ancaq Əfqanıstanda olan Amerika qoşunlarının komandanı general Tommi Frenks bildirib ki, məsələ araşdırılmalıdır.

AMERİKA ƏSGƏRİNİN ÖLÜM SƏBƏBLƏRİ ARAŞDIRILIR

"Belə ki, ola bilsin, Stenli Harrimon özünün səhvi ucbatından öldürüldü".

Ölən hərbiçinin dul qadını Şeyla Harrimon isə deyib ki, onun ərl

onsuz da "Amerikanın azadlığı və təhlükəsizliyi üçün həlak olub. Ona görə də bütün hallarda o əsl qəhrəmandır".

BİN LADENİN QARDAŞI ETİRAZ EDİR

Bütün dünyanın axtardığı bir nömrəli terrorçu Hüsəmə ben Ladenin qardaşı ötən gün Ey-Bi-Si telekompaniyasına verdiyi müsahibədə bildirib ki, bir nəfərə görə bütün ailəni ittiham etmək olmaz.

Abdulla ben Laden deyib ki, onların ailəsi 11 sentyabr terror aktını və bu aktın məhz Hüsəmə tərəfindən həyata keçirilməsini eşidəndə dəhşətə gəlirlər. "Çox ağır vaxtlar yaşadığımız və biz də özümüzü qurban hesab edirik" deyən 35 yaşlı qardaş bildirib ki, məşhur qardaşı ilə ataları bir olsa da demək olar ki, onu tanımır və yalnız bir dəfə, özü də 80-ci illərin ortalarında görüşüblər və ailə artıq çoxdandır ki, Hüsəmə ilə əlaqə saxlamır. "Bizim böyük ailəmiz var. Əgər bu ailənin üzvlərindən bi-

ri yolunu azıbsa, bunun üçün bütün ailəni ittiham etmək olmaz".

İsrail ordusunun Rəməllah şəhərindəki Ərafatın qərarqahını tutmasından sonra bu vaxta qədər biri-biri ilə düşmənçilik edən Fələstin qrupları dünnən artıq "ümumi düşməne" qarşı vuruşmaq üçün birləşməyi qərara alıblar. Fələstin Azadlıq Xalq Cəbhəsi bildirib ki, bundan sonra hər bir israili harda olmasından asılı olmayaraq, qisas obyektinə çevriləcək.

YAP xalqın partiyasıdır

- Bahar xanım Bahar Muradova olmamışdan qabaq yaqın ki, babbalaca bir qız idi, hardasa böyüyüdü, bir az dəcəl idimi, ya sakit idimi? Bax o uşaqlıq, gənclik illərini necə xatırlayırsınız?

- Sözün düzü, bu, mənim kədərli xatırladığım illərdir. Ona görə ki, mən Füzuli şəhərində dünyaya göz açmışam, indi isə o torpaqlar düşmən tapdağındadır.

Mənim uşaqlığım da başqalardan kimi keçib, yəni dəcəlliyim də olub, sakitliyim də. Amma daha çox dəcəl olmuşam. Qayğısız böyüyürdüm, hər şeyin qarşıda olduğunu, hər şeyin yaxşısını mən gözlədiyini düşünürdüm. Ümumiyyətlə, bir çəhrayı rəngdə görürdüm həyatı. Amma böyüdükcə gördüm ki, həyat heç də çəhrayı rəngdən ibarət deyil, bütün rənglər var burada. Və daha çox boz, qara rənglər çox zaman üstünlük təşkil edir. Bu boz, qara rənglərdən də bizim payımıza çox düşdü. Mən o uşaqlığı xatırlayarkən evimizi xatırlıram, evi xatırlayarkən Füzulini, o gözəl Qarabağ bölgəsini xatırlayıram və təbii ki, o bir kədər hissi doğurur məndə.

Mən sadə bir zəhmətkeş ailəsinde böyümüşəm. Çoxuşaqlı ailə idi. 7 bacı, 3 qardaş idik.

- Bahar xanım, siz danışırırsınız, fikir veririəm və mənə elə gəlir ki, yeniyetməlik çağınızda çox romantik olmusunuz...

- Elədir, atamın şəxsi nümunəsi həmişə mənim gözümün qarşısındadır. Təbii ki, hər bir uşaq kimi mənə elə gəlirdi ki, mənim atamdan bilikli, qabiliyyətli, dünyagörüşü geniş və gözəl insan yoxdur. Bütün ömrüm boyu da bu, mənim üçün belə qalacaq. İnsanın beyninin, şüurunun saf, təmiz səhifələrinə yazılanlar həmişə qalır.

Mənim atam sadə zəhmət adamı olmaqdan əvvəl bir musiqiçi idi. On-

Həmsöhbətim Yeni Azərbaycan Partiyası icra katibinin müavini Bahar xanım Muradovadır.

da Allah vergisi var idi, çox gözəl səsi var idi. Adı Əvəz idi atamın. Qarabağda onu aşiq Əvəz kimi tanıyırdılar. Xanəndə idi, muğam ustası idi. Ailənin özündə onun romantizmi, həyata özünəməxsus, orijinal münasibəti bizim hamımıza təsir etmişdi. Bəlkə də o uşaq romantikliyi sənəti ailəsində doğulmaqdan irəli gəlirdi.

- Atanın səsi qızına keçməyib? Yeri gələndə bir zümrümə edirsinizmi?

- Mənə elə gəlir ki, zümrüməni səsi olan da, olmayan da edir. Zümrümə insanın əhvalının hansısa vəziyyəti ilə bağlıdır: kədərli anında da zümrümə edə bilərsən, sevincli anında da.

- Bahar xanım astrologiyaya inanırmı, ulduz falına, bürclərə münasibəti necədir?

- Mən romantik ruhda böyüşəndə, reallığa həmişə üstünlük vermişəm. Məndə bəlkə reallıq romantizmdən üstünlük təşkil edibdir. Bəlkə də bu bizim o vaxt sovet həyat tərzindən irəli gəlirdi ki, ilkin olaraq formalaşmağımız belə şeyləri qadağan edirdi. Bunlar təbliğ olunmurdur və biz hər şeyə materialist nöqteyi-nəzərdən baxırıq. Bəlkə də bu öz rolunu oynayıb, amma mən hesab edirəm insanın özünün təbiətindən, şəxsi xüsusiyyətlərindən, keyfiyyətlərindən də çox şey asılıdır. Mən daha çox reallıqları qiymətləndirirəm və ona əsasən fəaliyyət göstərən adamam. Əlamətləri sinamamağa üstünlük verirəm həmişə və özünə-təhqindən kənaram.

- İliniz, bürcünüz hansıdır?

- İlim Pələng ili, bürcüm Balıq bürcüdür.

- Bahar xanımın sonrakı həyatı, təhsil illəri?..

- Sözünüz ki, romantik uşaq dövrünün romantik də arzuları var idi. İlk

əvvəl mən aktrisa olmaq istəyində idim. Və o zaman evdən icazə alıb, Bakıya Mədəni-maarif texnikumuna gəlmişəm. Amma iş elə gətirdi ki, mən Yüngül Sənaye Texnikumuna daxil oldum. Oranı bitirdikdən sonra isə həyata baxışım, insanlara münasibətim dəyişdi. Hüquqşünas olmaq qərarına gəldim. Lakin bu istəyim də vaxtında reallaşmadı, mən Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsində gündüz işləyərək axşam oxudum. 1990-cı ildə oranı bitirdim. Amma indi hüquq fakültəsini də bitirmişəm. Arzum indi reallaşmış,

amma həyat mənə tamamilə başqa istiqamətdə aparıb. Hesab edirəm ki, həm filoloji, həm hüquqi təhsil bu günkü dövrdə mənim dadıma çatır. On azı filoloji təfəkkür və hüquqi biliklər şəxsiyyət kimi formalaşmağa insana çox böyük kömək edir.

- Bu gün Yeni Azərbaycan Partiyasında - İqtidar partiyasında əsas postlardan birini tutursunuz. Sizə, partiyanız üzvlərinə düşən vəzifəni layiqincə yerinə yetirə bilərsinizmi?

- Mənə elə gəlir ki, biz öz məsuliyyətimizi lazımda dərk edirik və bu işin şərəfini də duyuruq. Biz ən azı bu məsuliyyəti dərk edərək bu işi daha artıq inamla aparmağa çalışırıq. Amma əlimə nə dərəcədə doğrudur, yəni qın ki, nəticəni qiymətləndirmək kənərdən müşahidə edənlər üçün daha asandır. Lakin prosesin özünü qiymətləndirərək, mən deyirəm ki, Yeni Azərbaycan Partiyası, doğrudan da, Ölkə həyatına təsir göstərə biləcək bir iqtidara malikdir.

- Sizin sahə hansıdır?

- Biz burada bir vahid canlı orqanizmdir, yəni partiya həyatının bütün sahələrinə dair işlər burada həyata keçirilir. Amma sözsüz ki, burada da bir şərti bölgə var. Mənim sahəm əsasən partiyanın ictimai əlaqələri, qadınlar və gənclərlə iş, eyni zamanda humanitar məsələlərdir.

- Bu gün

Azərbaycan qadınlarının problemləri ilə bağlı nə kimi tədbirlər həyata keçirirsiniz?

- Harada qadın var, orada problem var, olmasa da qadın onu yaradacaq. Biz problem olmasa dayana bilmirik... (gülür). Əlbəttə bu zarafatdır. Doğrudur, ölkədə problem çoxdur və ümumiyyətlə, harda problem varsa, onun ağır qadınların çiyinə düşür. Çünki həm cəmiyyətin problemləri, həm ailə-məişət ilk növbədə qadınlardan məsuliyyətlə yanaşma tələb edir və elə bil ki, hər şey ondan soruşulur. Bu ahəngdarlığı, balans, harmoniyı gözləmək qadınların çiyinə düşən missiyadır. Ona görə də həm dövlət, həm də ayrı-ayrı siyasi partiyalar qadın problemlərinə ciddi diqqət yetirməlidirlər. Bu məsələ ölkə prezidentinin fəaliyyətindən ümumiyyətlə bir qırımlı xətt kimi keçir. Bu barədə müvafiq qanunverici baza yaradılıb. Bu işlə məşğul olan xüsusi dövlət strukturu yaradılıb və bu strukturun rəhbəri də YAP Siyasi

Şurasının üzvüdür. Bu istiqamətdə ölkə prezidentinin YAP sədri kimi qadınlara bağlı verdiyi bütün fərmanlar, sərəncamlar, görülməli işlər YAP-in bu sahədəki fəaliyyəti kimi qəbul edilməlidir.

Biz ilk növbədə müharibədən əziyyət çəkən, evindən əşiyləndirilmiş olan, övladı, əri asir düşən, özünə əsir olan qadınlarımızın problemlərini müvafiq orqanlar, bəyaxalq təşkilatlar qarşısında qaldırıq.

Qadınların idarəetməyə, dövlətin müvafiq strukturlarına daha çox cəlb olunmasına çalışırıq.

- Bahar xanım, bir millət vəkili kimi...

- Düzdür seçki kampaniyası vaxtı mən seçicilərimin qarşısında heç bir konkret vəd verməmişəm. Lakin hesab edirəm ki, mənim istənilən yerdə hesabat verməyə fəaliyyətim var. Amma mən hesabat verməyi də xoşlamıram. Bu iş mənə gərək və adamlar da hiss edirlər ki, iş görüldü. Mənə o bəsidir. Bir kəndə su çəkilirsə, hansısa bir məktəb, səhiyyə ocağı təmir olunursa, bunun özü elə böyük hesabatdır.

- İşdən bir qədər asudə vaxt tapanda onu necə keçirirsiniz? Hobbiniz nədir?

- Evdəki vaxt da boş olmur, problem evdə də olur. Buna hobbim də demək olmaz, evvəllər vaxtım bir az çox olanda biçməklə, tikməklə məşğul olurdum, ayrı-ayrı yeməkləri hazırlamağa mənim xüsusi həvəsim var idi. Şirniyyat hazırlamağa xüsusi meylim var idi. Vaxt olsa yaqın ki, indi də hazırlayıram.

- Bahar xanım son zamanlar nə vaxt gedib kino-teatra, hansı tamaşaya baxıbsınız?

- Kino-teatra getməyim son vaxtlar yadıma gəlir. Bakıda kino-teatrların vəziyyəti sizə məlumdur. Sovet dövründə dəbdə olan iri kino-teatrlar özünü iqtisadi cəhətdən doğrultmadı. Həm də indi texnika, avadanlıq o qədər artıb ki, insanlar evindən çıxmadan istənilən kinofilmə baxa bilərlər. Amma hesab edirəm ki, teatr mədəniyyətin daşıyıcısıdır. Ona görə teatrlara getmək lazımdır. Mən son dəfə bu yaxınlarda Şəhriyar adına mədəniyyət mərkəzində Bakı Bələdiyyə Teatrının quruluşunda C. Məmmədqluzadənin "Ölülər" tamaşasına baxmışam.

- Bədii yaradıcılıqla məşğul olursunuz?

- Əvvəllər bəzən adsız, süjetsiz yazılar olurdu. Mən buna qəlbin vəziyyətini əks etdirən yazılar deyirəm. Nəslər idi, bəzən nəzm parçaları da olurdu. Bu da yaqın ki, romantizmdən irəli gəlirdi. Amma realizmin də orada çox böyük payı var idi. Lakin onların heç birini mən çap etdirməmişəm.

- Bahar xanım, maraqlı, səmimi söhbət üçün təşəkkür edirəm, sağ olun!

- Siz də sağ olun!

Müsahibəni apardı: Şöhiat Abbas.

Həmzəyev Əliyev Əli oğlu 1957-ci il avqust ayında Astaraya rayonunun Miki kəndində anadan olmuşdur. Ali təhsilli mütəxəssisdur. Rus dili və ədəbiyyatı fənlərindən kurs keçmişdir. Əvvəllər Miki kəndində orta məktəbdə sırayı müəllim ardıcılı 24 il işləmişdir. Astaraya Pedagoji Texnikumunda əsas müəllim və sonra texnikumda şöbə müdiri işləmişdir. Hal-hazırda YAP Astaraya rayon təşkilatının sədridir. Ailəlidir 3 övladı vardır.

Günün tələbləri səviyyəsində

Bu gün ölkəmizdəki çoxpartiyalılıq sistemində Yeni Azərbaycan Partiyasının aparıcı rolu şəxsizdir. Partiyanın sədri, möhtərəm Prezidenti-

miz Heydər Əliyev cənablarının müdrik rəhbərliyi sayəsində ölkəmizin iqtisadiyyatı gündən-günə inkişaf edir, hərbi və siyasi qüdrəti möhkəmlənir.

YAP Astaraya rayon təşkilatı da bölgənin ictimai-siyasi, təsərrüfat həyatında əhəmiyyətli rol oynayır. Rayon əhalisinin qayğı və problemləri gündəlik işimizin aparıcı xətlərindən biridir. Rayonun mədəni həyatının inkişafı, sosial-abadlıq işləri də daim diqqət mərkəzindədir. Ümumi inkişafa öz töhfəmizi vermək üçün bütün imkanlardan istifadə edirik.

Hazırladı: Nəcəfov Emin müxbir

Respublika prezidenti H.Əliyev cənabları 1993-cü il iyun ayının 15-də hakimiyyətə gələndə ölkəmiz müharibədən üzülüb əldən düşmüş, iqtisadiyyatı yerlə-yeksan olmuş bir vəziyyətdə idi. Onun yerinə başqası olsaydı düşdüyü şəraitdən baş çıxara bilməzdi. Müdrük siyasətçimiz H.Əliyevin bacarıq və səylə nəticəsində Azərbaycan inkişaf edib dirçələ bildi. Bu gün Ölkənin özəyini təşkil edən regionların əksəriyyəti əsil islahatlar meydanına çevrilmişdi. Əlbəttə, bütün regionlarda inkişaf eyni sürətlə getmir.

Burada da, şəxsiyyət, rəhbərlik istedadı, islahatların mahiyyətini qavramaq dərcəsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Respublikamızın Qərbi zonasında yerləşən, Şəmkir rayonu İcra başçısı Aslan Aslanovun rəhbərliyi ilə iqtisadiyyatdan tutmuş mədəniyyətə, idmana qədər həyatımızın bütün sahələri bu gün öz çiçəklənmə dövrünü yaşayır. Böyük öndərimizin strateji, taktiki proqram siyasəti ağılla, qətiyyətlə həyata keçirilir. A.Asanov doğulub böyüdüüyü rayona ürəkdan bağlıdır. Çox sevdilənə görə ki, az müddətdə rayonun inkişafı, əhalinin rifahı üçün xeyli işlər görmüşdür. Belə ki o, rayonda Avropa standartlarına uyğun stadion tikdirib başa çatdırmaq üzrədir. Məscid tikdirib əhalinin istifadəsinə verən rayon rəhbəri yolları, şəhidlər xiyabanını da təmir edilib. H.Əliyev adına yarışlıq bir park saldırıb. Uzaq bir məsafədən Şəmkirə içməli su çəkdirməklə əhalinin suya olan ehtiyacını aradan qaldırıb.

Rayonun özündə və kəndlərində şəhidləri yad etmək üçün abidə ucaltmışdır.

Şəmkir rayonu inkişaf yollarında

Tovuz rayon Qovlar qəsəbəsində Sovxoz direktoru, işləyən Əli Süleymanovun Aslan haqqında dediklərindən:

"Mən onu lap gənc yaşlarımdan tanıyıram. O, çox işgüzar insandır. Onun atası rəhmətlik də elini, obasını sevən bir insan olmuşdur. Atalar çox gözəl deyib: "ot kökü üstə bitir" Aslan başçı keçəndən sonra Gəncə Qazax magistratının kənarında keçmiş icra başçısının qoydurduğu qurd heykəlini dəyişdirib Koroğlunun heykəli ilə əvəz etdi. Mən belə düşünürəm ki, qurd oğlu qurd heykəli qoydurar, kişi oğlu kişi heykəli. Rayonda hamı onu çox sevir və böyük hörmət bəsləyirlər. Kaş belə işgüzar, qeyrətli insanlar respublikamızda çox olaydı".

İcra hakimiyyətinin başçısı A.Asanov təhsilə, səhiyyəyə, mədəniyyətə, idmana qayğısını özünün bir sayılı vəzifəsi, şərəf işi sayır. deyir ki, həmyerlilərimi sağlam, firavan, elmli, kamil insan kimi görəndə qürur hissi keçirirəm, fəxr edirəm, mənəvi zövq alıram. İşləmək, qurmaq həvəsim bir o qat artır. "Adamları sağlam görmək istəyirsənsə "təbb müəssisələrinin sayını artır"! Mənim devizim belədir".

Səhiyyə rayon mərkəzində deyil, kəndlərdə də inkişaf etdirilir. Rəhbərlik çalışır ki, kəndli hər ağrıdan, xəstəlikdən ötrü əlavə xərc çəkib rayon mərkəzinə gəlməsin.

Son 2 ildə Düyərli, Dəllər, Cəyirli, Könüllü və s. kəndlərdə keçmiş inzibati tikililər əsaslı təmir edilib, səhiyyə ocaqlarına çevrilmişdir. Qara Kəmərl kəndinin tibb məntəqəsi isə yekunlaşmışdır.

ni, yarışlıq binaya köçürülmüşdür. Bu qəbillə misalların sayını artırmaq mümkündür. Hazırda rayonda 22 xəstəxana, 6 poliklinika, mama məntəqəsi və 34 tibb məntəqəsi fəaliyyət göstərir. Əhaliyə 350 ali təhsilli həkim, 1059 orta ixtisaslı səhiyyə işçisi xidmət edir.

Bu gün Şəmkirli Azərbaycan futbolunun paytaxtı da adlandırmaq olar. Rayonda idmanın bu növü Aslan müəllimin köməkliyi, şəxsi təşəbbüsü, təşkilatçılığı və qayğısı nəticəsində inkişaf etdirilərək 1996-cı ildə "Şəmkir" in respublika çempionatında, Avropa turnirlərində qazandığı nailiyyətlər məhz başçının adıyla bağlıdır.

Bildiyimiz kimi Azərbaycan tarixinin müəyyən bir dövrü Tbilisi ilə bağlıdır. Görkəmli siyasət, dövlət, elm, mədəniyyət, ədəbiyyat xadimləri

mizin bir çoxu məhz bu şəhərdə fəaliyyətlərinin ən məhsuldar illərini yaşamış, bir qismi burada doğulub böyümüş, bir qismi burada ədəbiyyata qovuşmuşdur. Aslan müəllim iftixar hissi ilə dedi ki, biz gürcü dostlarımızın könüllü köməyi sayəsində qonşu torpaqlarda tariximizə aid nə varsa, axtarış tapırıq tapdıqlarımızın bərpası, yenidən həyata qaytarması, başqa sözlə göz qabağında olması üçün əlimizdən nə gəlsə edirik. Bu işdə heç nəyi əsirgəmirik.

Gürcülərlə yanaşı orada yaşayan azərbaycanlılar da dövrün çətinliklərini, ağrı-acılarını öz üzərində hiss edir, sıxıntılı həyat keçirirlər. "Onların sıxıntılarını bizim ürəyimizi incitməyə bilməz" - deyən Aslan müəllimin gözləri yaşardı. Amma söhbətin axan qonşu ölkədə yaşayan soydaşlarımızla kömək istiqamətinə yönəldə bir

qədər təsəlli tapdı, yüngülləşdi. İnsanların onları Gürcüstanla əlaqədar gördüyü işlər böyük hüner, əsil vətənpərvərlik nümunəsidir. Oradakı azərbaycanlılar Aslan müəllimi Allahın onlara töhfəsi bilirlər, hansı köməyə gücü çatırsa edir. Bir qadın deyir ki, Aslan müəllim qarnimizin çorayı, əynimizin geyimi, ruzumuz, bərəkətimizdir. Aslan müəllim Tbilisi şəhərində yerləşən məscidin əsaslı təmiri üçün müvafiq olaraq lazımı tikinti materiallarını göndərmiş, dəfələrlə ərzaq yardımı etmişdir. 2002 qəbristanlığı abadlaşdıraraq ziyarətçilərə təqdim edilmiş, bu məqsədlə Şəmkirdən ora lazımı inşaat materialları aparılmışdır. M.F.Axundovun qəbrinə bərpə edilmiş, bütünlüklə yenidən daş örtüyü ilə örtülmüşdür. M.Ş.Vazehin qəbrinə bərpə edilərək üzərində bütü qoyulmuş, ilk Azərbaycan demokratik Respublikasının baş naziri Fətəli xan Xoyskinin qəbrinə mərmərlə örtülmüş, onun əzəmətli bütü qoyulmuşdur. 1996-cı ildə prezidentimizin göstərişilə A.Asanov tərəfindən N.Nərimanovun Tbilisi şəhərindəki 3 mərtəbəli evdə yaşayan ermənilərdən ev geri alınaraq əsaslı surətdə təmir edilmiş, ətrafında abidəli işlər aparılmışdır. Muzeyin 1-ci mərtəbəsində əsrin əvvəllərində buraxılan "Molla Nəsrəddin" jurnalının yeni redaksiyası yerləşir. Jurnalın yenidən nəşri üçün sponsorluğu A.Asanov öz öhdəsinə götürmüşdür.

İki ildən artıqdır ki, Şəmkir rayonunda Azərbaycan-Gürcüstan "Dostluq" müəssisəsi fəaliyyət göstərir. Həmin müəssisə Tbilisi şəhərindəki M.F.Axundov adına 73 saylı azərbaycanlılar oxuyan məktəbi sponsorluğa götürmüşdür.

Gürcü xalqı dostluğu, yaxşılığı unutmur, əksinə qiymətləndirir. Şəmkir camaatının xoş niyyətlə geliş-gedişi, isti münasibəti gürcülər tərəfindən alqışlanır, yerli azərbaycanlılar üçün şəkirlətilər gördüyü ırlı-xırdalı işlər məmuniyyətlə qarşılanır.

Həmişə xoş əhval-ruhiyyə, xalqımıza ancaq baş ucalığı gətirən əməllərindən yazaq, Aslan müəllim. Qoy həmişə bütün azəri xalqı sizinlə təxəllüs

Qəzənfər Gəncəli

Xəlil Rza Ulutürk - 70 (1932-2002)

Ulu-türkün ad gününü istəyimcə həlləndirsə hansı natiq Odur Turan dünyasında Dostluğunda əhdə sadıq

Dili səlist, nitqi aydın Çiyinləri dağdan uca Xalq dərdini haykırmıqdan Zövq alırdı yaşadığıca.

Ürəyini vurğusunda Əsrlərin addım səsi Davam edir 37...poeması Dağıtmaqda davam edir daş məhəbəsi,

Vur gəbərsin Xəlil Rza kölgəsini, Qamçılayan naqis, nadan Ulutürkün qardaşıyam, Ona layiq söz gezirəm Köməyim ol, ey yaradan

Ulutürkün ad gününü istəyincə həlləndirsə hansı natiq, Odur Turan dünyasında Dostluğunda əhdə sadıq

Fərhad Rza Ulutürkü
01. Şubat 2002.

Mahmudov Akif Məmməd oğlu 1952 - ci ildə Şəki şəhərinin Şəhərdə kəndində anadan olmuşdur. 1971-ci ildə Şəki Pedaqoji texnikumunu, 1980-ci ildə isə indiki N.Tusi adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun ədəbiyyat fakültəsini bitirmişdir. Uzun müddətdir ki, şəhərin qabaqcıl məktəblərində doğma dilimizi və ədəbiyyatımızı tədris edir.

Akif müəllim hələ orta məktəbdə oxuduğu müddətdən ədəbiyyata maraq göstərmiş, evni zamanda vətəndaşlıqda da məşğul olmuşdur. Yaradıcılığında dövlətə vətənin tərənnümü, ana vurdun füsunkar təbiətinin təsviri və el gözəlliklərinin tərifli xüsusi yer tutur. Respublika mətbuatında bir sıra şeirləri çap olunmuşdur.

Yadına düşəcəyəmmi?!

Bir bahar axşamı gəlin köçəndə, Qohumun, tanışın şərbət içəndə, Yarıncun bir gözəl çiçək seçəndə Mən sənə yadına düşəcəyəmmi?!

O axşam yanna sirmən açanda, Vüsal dənizlərində kəmə çatanda, Hicranı alova, oda atanda, Mən sənə yadına düşəcəyəmmi?!

Bir zaman ürəkənd seviridin mənə, Deyirdin vermədən mənə qəlbinə Bəs nə tez unudun sən öz və dini? Və desiz yadına düşəcəyəmmi?!

Sənə qəlbim qədər seviridin inan, Yandırdı qəlbimi amansız hicran, Göz yaşın sel olub çağlayan zaman, Mən sənə yadına düşəcəyəmmi?!

Ürəkdir

Ürəkdir insanın dövləti, malı, Ürəkdir insanın əhdi, ilqan Ürəkdir insanın hem e tibarı, Ürəksiz e tibar, ilqar olarmı? Ürəkdir gizlədən bütün sirləri, Ürəkdir yaşadan hər an bizləri. Ürəkdir güldürən qara gözləri, Ürəksiz kimsəni anmaq olarmı?

Ürəkə başlanır hər cür məhəbbət,

Ürəkdir bəsləyən yoldaşa hörmət, Ürəkdir yaradan ortada ülfət Ürəksiz ünsiyyət, ülfət olarmı?

Ürəkdir insanı sevir, sevdiren, Ürəkdir insanla dinən, dindiren? Ürəkdir insanı dilsiz dindiren, Ürəksiz yar ilə dinmək olarmı?

Ürəkdir gözlərə gözəllik verən, Ürəkdir dillərə şirinlik verən, Ürəkdir saf eşqə dözümlük verən Ürəksiz siz deyən sevmək olarmı?

Ürəkdir bizləri hey yada salan, Ürəkdir bizləri dostla tanıdan. Ürəkdir alısan, ürəkdir yanan Ürəksiz alışıb yanmaq olarmı?

Qaldı

Deyin, ey insanlar, nə üçün anam, Bizi bu dünyada tək qoyub getdi? Qəlbində min sevinc, min arzu, inam, Bir bahar gülü tək tez solub getdi.

Bəlkə günahkardı körpə qardaşım, İkicə yaşında o yetim qaldı. Dili söz tutmayan

körpə bacımın, İlk "ana" kəlməsi dilində qaldı.

Azərbaycanım

Gör necə dəyişib, gözəlləşibsen, Aləmə səs salan, Azərbaycanım! Ellərə səadət, xoş gün veribsen, Ağ günlə öyünən, Azərbaycanım!

Bir mayıs səhəri ıcaltdı sənə, Sən xoşbəxt eylədin sənə sevrənə, Çatdırdın şöhrətə zəhmət çəkənə, Ey şanımlı şöhrət, Azərbaycanım!

Hayana baxıram qəlbim açılır, Nərgizlər, lələlər xoş ətir saçır, Çöllərdə ceyranlar, cüyürlər qaçır, Bolluğa bürünən Azərbaycanım!

Gör necə mərd oğlun, mərd qızların var, Onların əməllə bağlar gül açar, Bir -birindən gözəl baharların var Həmişə baharlı Azərbaycanım!

Sənə sorağını eşidirəm mən, Marsdan, Veneradan, Aydan günəşdən, Daha da böyüyüb, yüksələcəksən, Durmadan ucalan Azərbaycanım!

Bu gün ad gününü qeyd edirik biz, Gül açır arzumuz, əməllərimiz, Öyünüb sənəylə deyirik ki, biz, Bayramın mübarek, Azərbaycanım!

Müasir zamanədə, keçid dövrünün təzahürələrindən və yeni demokratik sistemin bərqərar olması şəraitində, müasir tələblərə cavab verən, bütün qanunverici sistem, şəxs və vətəndaş və insan hüquqlarının müdafiəsinə xidmət edən qanunlar sisteminin tətbiq edilməsində problemlər mövcuddur. Buna səbəb bir tərəfdən məmur özbaşınalığı, digər tərəfdən vətəndaşların əksəriyyətinin öz hüquqlarını ya bilməməsi ya da zəif bilməsi olur. Öz hüquqlarını bilmək azdır, onların müdafiə üsullarını bilmək də vacibdir. Nəticə olaraq Milli Məclis qanunlarında, Prezident fəman və sərəncamlarında, Ali məhkəmə qərarlarında və Azərbaycan Respublikasının üzvü olduğu beynəlxalq konvensiya və sazişlərdə axtarmaq lazımdır.

Vətəndaşların pozulmuş hüquqlarının bərpası üsulları.

"Hər bir vətəndaşın öz hüquq və azadlıqları qanunla qadağan olmayan üsul və vasitələrlə müdafiə etmək hüququ vardır" - bu Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının "İnsan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi" (26-cı maddəsinin 1-ci bəndində) təsbit olunur.

Hər bir vətəndaş öz hüquq və azadlıqlarını bilməli və müdafiə üsullarını və vasitələrini öyrənməlidir. Bu vacib amilləri vətəndaşların bilməməsi, - son nəticədə vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının vəzifəli şəxslər tərəfindən və yaxud digər vətəndaşlar tərəfindən pozulmasına gətirib çıxarır. Vətəndaşların hüquqlarını qorumaq məsulyyəti dövlətin, cəmiyyətin, və cəmiyyətin hər bir üzvünün üzünə düşür. Dövlət daxilində insan hüquqlarının və azadlıqlarının mühafizə səviyyəsi, - həmin dövlətin demokratiyasının inkişaf səviyyəsinin göstəricisidir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına müvafiq olaraq (26-cı maddə 2-ci bənd və 71-ci maddə 1-ci bənd) Dövlət hər bir vətən-

daşın hüquq və azadlıqlarının müdafiə və riayət etməsi qanunverici, icraedici və məhkəmə orqanlarının borcudur.

Hər bir vətəndaş, birinci növbədə, öz maraqlı olmalıdır öz hüquqlarının qorunmasında. Vətəndaşın hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi subyektlərinə gəldikdə isə bunlar: vətəndaşın özü, vəkili kollegiyasının üzvü (vəkil), e'tibar edilmiş şəxs, həvalə edilmiş şəxs və məhkəmədə nümayəndə ola bilər.

İnsan hüquqları müdafiəsi üsulları və qaydaları Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası başda olmaqla, digər qanunverici aktlarda və Azərbaycan Respublikası tərəfindən qəbul edilmiş beynəlxalq konvensiyalarda və sazişlərdə öz əksini tapır. Bu üsul və qaydalar əsasən aşağıdakılardan ibarətdir:

Bilavasitə müdafiə üsulu - vətəndaşın hüquqlarının kiçik pozuntularına qarşı, vətəndaşın özünün bilavasitə, elə yerində, pozulmuş hüquqlarının bərpası uğrunda fəaliyyətidir. Bu şifahi formada baş verə bilər. Ağır hüquq pozuntularına və cinayətlərə bilavasitə müdafiə üsulu aid edilmir.

İnzibati müdafiə üsulu - vətəndaşın hüquqlarının pozuntularına qarşı vətəndaşın hüquqlarını pozmuş digər vətəndaşın və ya vəzifəli şəxsin müdiriyyətinə pozulmuş hüquqları barədə xəbərdarlıq və bərpası xahişi ilə müraciyyət edilməsidir. Bu yazılı və şifahi formada baş verə bilər. İnzibati müdafiə üsulu nəinki müdiriyyət tərəfindən həll oluna bilər, - bu hətta digər inziba-

ti səlahiyyətli dövlət orqanları tərəfindən həll oluna bilər, məsələn: icra hakimiyyəti, prokurorluq orqanları, polis orqanları tərəfindən həll oluna bilər.

Məhkəmə müdafiə üsulu - vətəndaşların hüquqlarının ciddi pozuntularına qarşı, vətəndaşın məhkəmə vasitəsilə pozulmuş hüquqlarının qorunması deməkdir. Bu müdafiə üsulu yuxarıdakı müdafiə üsullarından fərqli olaraq zərərçəkmiş vətəndaşın üzünə müəyyən tələblər qoyur. Zərərçəkmiş vətəndaş pozulmuş hüquqlarının müdafiəsi (bərpası) fəaliyyətini mülki-prosessual və cinayət-prosessual məəcəllələrinin tələblərinə uyğun yerinə yetirsin, pozulmuş hüquqlarını faktlarla isbat etsin və hətta əgər məhkəmədə mülki işə baxılırsa, - zərərçəkən vətəndaş məhkəmənin (dövlətin) hesabına və öz vəkilinin hesabına müəyyən məbləğdə vəsait ödəməlidir (cinayət işində bu vəsaitin ödənməsi tələb olunmur).

Beynəlxalq təşkilatlar vasitəsilə müdafiə üsulu - bu, Azərbaycan Respublikasının müxtəlif razılaşmalarla və sazişlərlə öz üzünə götürdüyü müəyyən vəzifələr və öhdəliklər vasitəsilə pozulmuş hüquqların müdafiə üsuludur. Beynəlxalq təşkilatlar vasitəsilə müdafiə üsulu, - beynəlxalq təşkilatlarla və beynəlxalq məhkəmələrə müraciət etmək vasitəsilə həyata keçirilir. Avropa Şurası nəzdindəki məhkəməyə (Avropa məhkəməsi, Strasburq şəhəri) Hər bir hüquqları pozulmuş Azərbaycan Respublikası

vətəndaşı müraciət edə bilər. Bu yalnız vətəndaşın Azərbaycan Respublikasında bütün müdafiə vasitələrindən istifadə etdikdən sonra, və yenə də vətəndaşın hüquqları bərpa olmadığı təqdirdə, vətəndaşın bu sənədin hazırlanması üçün müəyyən olunmuş qayda və tələblərə dəqiq əməl etdiyi halda baş verə bilər. Avropa məhkəməsinə yalnız dövlət tərəfindən vətəndaşın hüquqları pozulduğu təqdirdə işə baxa bilər (Avropa məhkəməsi fərdi məsələlərin və ya qeyri-dövlət (kommersiya) təşkilatlarına qarşı yönəldilmiş şikayətlərə baxa bilməz).

İctimaiyyətin köməyi üsulu ilə müdafiə - bu, vətəndaşın pozulmuş hüquqlarını ictimaiyyətin nəzərinə çatdırmaq və ictimai protest yolu ilə baş verə bilər. Bu müdafiə üsulu vətəndaşın hüquqlarının pozulması faktlarını müxtəlif ictimai təşkilatlara və kütləvi informasiya vasitələrinə müraciət üsulu ilə baş verə bilər. İctimaiyyət öz növbəsində ictimaiyyətin üzvlərinin hüquqlarını pozuntusuna biganə qalmamalıdır, bu gün bir vətəndaşın hüquqlarının pozuntusuna e'tinasızlıq sabah cəmiyyətin bütün üzvlərinin hüquqlarını kütləvi surətdə pozulmasına gətirib çıxara bilər. Hər bir vətəndaş öz hüquqlarına tələbkar yanaşmalıdır. Eyni zamanda hər bir vətəndaş Azərbaycan Respublikasının qanunlarına hörmətlə yanaşmalı və riayət etməlidir ki, hüquq pozuntuları kütləvi xarakter almasın. Həyat praktikasında müxtəlif üsullarda və vasitələrlə pozulmuş hüquqların müdafiəsi və protestlərə rast gəlinir. Hər bir insan öz pozulmuş hüquqlarını qanun çərçivəsində müdafiə üsullarını seçmək hüququna malikdir.

ATAKİŞİYEV BƏXTİYAR.

Siyasi məhbus nədir?

Azərbaycan Respublikası müstəqillik qazandıqdan sonra siyasi mühit yarandı və yeni siyasi maraqlar meydana çıxdı, bununla bərabər, siyasi güc və siyasi mübarizə geniş vüsət aldı. Bu cür siyasi münasibətlərdə həm qaliblər həm də məğlublar öz hərəkətlərində özünü büruzə verdi. Odur ki, "siyasi məhbus" anlayışına aydınlıq gətir-

buslar - o şəxslərdir ki, siyasi fəaliyyətinə görə, qeyri-müstəqil məhkəmə tərəfindən, siyasi sifariş yolu ilə, qondarma cinayət məəcəlləsi ilə (məəcəllələri) və yaxud dövlətə qarşı ağır cinayət törətməsinə görə məhkum olunsun. Burada dörd əsas amil ortaya çıxır: 1. Siyasi fəaliyyətinə görə deyərək tamah, qisas və ya digər çirkin məqsədlər ucbatından deyil, məhz siyasi məqsədlər ucbatından məhkum olunsun; 2. qeyri - müstəqil məhkəmə deyərək, hansı

məyə ehtiyac vardır. Bunu araşdırarkən ilk növbədə siyasət və siyasətçi anlayışlarına izahat vermək lazımdır.

Siyasət (yunan: politia - dövlət fəaliyyəti) - sınıflar, millətlər, dövlətlər və digər sosial qruplar arasındakı münasibətlərlə bağlı fəaliyyət sahəsi əsasında dövlət hakimiyyətini ələ almaq, saxlamaq və ondan istifadə edilməsi durur. Siyasətçi anlayışı isə - siyasi həyatın aktiv iştirakçısı, siyasi fəal, profesional surətdə siyasi məsələlərlə məşğul olan şəxs deməkdir. Passiv siyasi fəaliyyət - heç bir siyasi partiyanın üzvü olmamaqla yanaşı referendum və seçkilərdə iştirak etmək deməkdir. Digər tərəfdən vətəndaşların üçüncü kateqoriyası vardır - ümumiyyətlə siyasətə bitərəflər kateqoriyası, yəni heç bir partiyanın üzvü olmamaq, heç bir siyasi aksiyada (o cümlədən seçkilərdə) iştirak etməmək və heç bir siyasi məqsəd güdməyən kateqoriya.

Siyasi fəaliyyət dairəsi - Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının "Siyasi hüquqlar" fəsilində göstərilmiş çərçivə daxilində fəaliyyət göstərmək deməkdir. Məntiqə uyğun olaraq siyasi məhbus o şəxslər adlandırılır ki, onlar Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası təsbit olunmuş siyasi hüquqlarını həyata keçirərkən, azadlıqdan məhrum edilsin.

Yanlış olardır, hər hansı bir siyasətçinin və ya siyasi partiyanın üzvünü qeyri - siyasi məqsədlərlə (tamah, qisas və digər məqsədlərlə) törədilmiş cinayətlərə görə mühakimə olduğu üçün siyasi məhbus adlandırmaq.

Azərbaycan Respublikası cinayət məəcəlləsində "Siyasi məhbus" anlayışı yoxdur və ya yaxud siyasi fəaliyyət göstərilməsinə görə cəza nəzərdə tutulmayıb. Bəs onda necə siyasi məhbusları digər məhbuslardan fərqləndirmək olar? Siyasi mə-

hbuslar - o şəxslərdir ki, siyasi fəaliyyətinə görə, qeyri-müstəqil məhkəmə tərəfindən, siyasi sifariş yolu ilə, qondarma cinayət məəcəlləsi ilə (məəcəllələri) və yaxud dövlətə qarşı ağır cinayət törətməsinə görə məhkum olunsun. Burada dörd əsas amil ortaya çıxır: 1. Siyasi fəaliyyətinə görə deyərək tamah, qisas və ya digər çirkin məqsədlər ucbatından deyil, məhz siyasi məqsədlər ucbatından məhkum olunsun; 2. qeyri - müstəqil məhkəmə deyərək, hansı

üsul ilə məhkəmə hakimləri vəzifəyə təyin olunur və vəzifədən azad olunmasına nəzarət etmək lazımdır; 3. Siyasi sifariş deyərək, araşdırmaq lazımdır, siyasi məhbusun siyasi fəaliyyəti hansı dövlət məmuru-nun məhkəmə hakiminə təsir göstərmə dərəcəsi nə qədərdir?; 4. Qondarma cinayət məəcəlləsi (məəcəllələri) dedikdə isə cinayət işi saxtalaşdırılması və yaxud böhtan və şər atılması şəraitində cinayət işinə baxılması (proqressiv siyasi məhbus) və dövlətə qarşı cinayət işinə baxılması (regressiv siyasi məhbus) adlandırılır. Siyasi məhbuslar proqressiv və regressiv kateqoriyalara bölünür. Proqressiv siyasi məhbus - Respublikada demokratiya uğrunda, insan hüquqları uğrunda, azadlıq və inkişaf uğrunda məhkum olunmuş şəxslərdir. Regressiv siyasi məhbus isə - dövlətin əhlinə, dövlətin parçalanmasına, anarxiya və xaos yaranmasına yönəlmis fəaliyyətə görə məhkum olunmuş şəxslərdir. Digər tərəfdən bir siyasi qüvvənin hakimiyyətə gəlməsi və əvvəlki hakimiyyətdə olan siyasi qüvvənin nümayəndəsini (nümayəndələrini) qisas məqsədi ilə mühakimə edilməsi əsas verir ki, məhkum olunmuş şəxsə (şəxslərə) siyasi məhbus adı verilsin.

Son olaraq qeyd etmək lazımdır ki, hər siyasi məhbusu cəzadan azad etmək olmaz, çünki hər bir konkret siyasi xarakterli cinayət işinin dərinəndən öyrənilməsinə ehtiyac vardır, haqlı və naqaq işləri üzə çıxarmaq vacibdir, hər bir halda işin motivlərinə və məqsədlərinə aydınlıq gətirmək lazımdır, və digər faktorlara nəzər yetirmək lazımdır.

Atakışiyev Bəxtiyar.
Müxbir - hüquqşünas

Bələdiyyə işi maneələrlə qarşılaşır

Qısa arayış. Dəmirov Səfəreli Aslan oğlu 1964-cü il yanvarın 21-də Quba rayonunda Uzun meşə kəndində anadan olub. Orta ixtisaslı zootexnik, ali təhsilli mühəndis texnoloqdur. 1985-ci ildə Sabir adına sovxozda zootexnik, baytar həkim, briqadir, icara kollektiv başçısı işləmişdir. Aliəlidir, 2 övladı var.

"Bələdiyyələrin statusu haqqında" Azərbaycan Respublikası qanunu tətbiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 27 iyul 1999-cu il tarixli fəmanına əsasən bələdiyyə təsərrüfatı yaradarkən dövlət tərəfindən kredit buraxılmalıdır.

"Mən təsərrüfat yaratmaq istəyirəmsə də, dövlət tərəfindən heç bir köməklik ala bilmərəm. Maliyyə çatışmazlığı mənə təsərrüfat yaratmağa imkan vermir" - deyən Uzunmeşə bələdiyyəsinin sədri Səfəreli müəllim rayon torpaq şöbəsi və yer quruluşu idarəsi tərəfindən verilməli olan torpaqların hələ də verilməməsindən narazılıq etdi.

"Torpaq verilsəydi torpağı icarəyə verib

ondan gəlir əldə edərdim" - deyərək torpaqlar meşə təsərrüfatı və "Uzunmeşə istirahət zonası" tərəfindən zəbt edildiyini qeyd etdi. O, eyni zamanda Bakıdan Lahiyyə İnstitutu tərəfindən heyətyanı sahələr üçün şəhadətnamələrin düzgün işlənilmədiyini söyləyib, bunun da nəticəsində heyətyanı torpaqların gizlədilməsinə səbəb olduğunu bildirdi. Onun dediyinə görə əgər təsərrüfat yarada bilsəydi təsərrüfatdan gələn gəlir hesabına kənd əhalisinin maddi ehtiyacını ödəmək üçün istifadə edərdi. Məs: 1 traktor, kotan, k.1. alətləri, taxılın daşınması üçün maşın və s. ala bilərdi. Uzun-

meşə kəndinin cəmi 218 nəfər əhalisi var. 86 təsərrüfat var əhalidən alınan vergi 120 min manat manat təşkil edir: buda böyük işlər görmək üçün çox azdır.

Yerli icra nümayəndəsi Zabit Babayevin təmin edəcəyi yer olmadığından Səfəreli müəllimin bələdiyyə idarəsi məscidin əyvanında yerləşib və oranı özü təmir etdirib.

Hər bir bələdiyyə sədri seçildə o hökumət təsərrüfat işlərini mükəmməl bilməlidir.

Səfəreli müəllim keçmiş zootexnik kimi təsərrüfat işini mükəmməl bilse də bələdiyyə torpaqlarını ala bilmədiyi üçün lazımı qədər iş görə bilmir. Torpaqların təhvil verilməsi bələdiyyə sədrini kənd əhalisi ilə üzbuş qoyur. Hər hansı bir kənd sakini icarə torpaq götürəndə torpaq şöbəsi tərəfindən maneələrə rast gəlir. Ümumiyyətlə Uzunmeşə bələdiyyəsi belə maneələrlə üzləşir. Bu da onu sarsıdır. ruhdan salır.

Səfəreli müəllimə bu yolda mübarizlik dözümlü və sabr arzulayırıq.

XALİDƏ QARAÇAYLI.
ELMİRƏ XANKİŞİYEVƏ.

Şəki 1 sayılı peşə məktəbinin uğurları

Müstəqillik yoluna venicə qədəm qoymuş respublikamızın müstəqil milli köklərə söykənən müasir inkişaf etmiş Avropa təhsil sistemi standartlarına uyğun gələn təhsil sistemimiz gündən-günə təkmilləşməkdə və formalaşmaqda davam edir. Möhtərəm prezidentimiz Heydər Əliyev cənablarının milli təhsilimizin təkmilləşdirilməsi və inkişaf etdirilməsi üçün nəzərdə tutulan mə'lum fərmanı təhsilimizin bir daha formalaşmasına təkan verdi. Prezidentimizin təhsil və digər sistemlərdə dilimizin tətbiqinin genişləndirilməsini nəzərdə tutan verdiyi fərmandan sonra isə digər sistemlərdə olduğu kimi təhsil sisteminin də dilimizin tətbiqinə, təhsilin milli dəyərlər üzərində qurulmasına təkan vermiş oldu. Təhsil sisteminin keçirilən islahatların ucaq rayonlarımızın təhsil ocaqlarındakı vəziyyəti barəsində mə'lumat toplamaq üçün redaktor tərəfindən Şəki rayonuna ezam olundum.

Rəşad Rəşad Məmməd oğlu 1946-cı ildə Şəki şəhərində anadan olub. 1973-cü ildə API-nin "tarix" fakültəsini bitirib. Ələ həmin ildən Oğuz şəhər 2 sayılı orta məktəbdə təbiiyə işləri üzrə direktor müavini vəzifəsində çalışıb. Hazırda Şəki şəhər 1 sayılı Peşə məktəbinin direktorudur. 29 ildir ki, pedaqoji sahədə uğurla fəaliyyət göstərir. Ailəlidir, 4 övladı var. Həyat yoldaşı Həmidova Esmira Şəki şəhər Kənd Təsərrüfatı texnikumunda və Şəki şəhər 5 sayılı orta məktəbdə tarix fənni üzrə pedaqoqdur.

Şəki Azərbaycanın ən qədim şəhərlərindən biridir. Hələ orta əsrlər dövründə sənətkar şagirdliyi bir sistem halında formalaşmışdı. Sənətkarlıq sifəti atadan - oğula, nəsilən nəsilə keçir. Sənət öyrənmək üçün sənətkar yanına gedən şagirdlər sənətkar emalatxanalarında, sənətkar evlərində müxtəlif işlər görür, eləcə də sənətin sirlərini öyrənirdilər. Sənət öyrənən şagirdlər müddət bitdikdə emalatxanaları tərk edir və müstəqil emalatxanalar yarıdirdilər. Bu dövrdə Şəkiddə miskarlik, dulmuşluq, dərzilik, xalçaçılıq, ipəkçilik, bənəliq, qənnadçılıq, təkəlduz, zərgərlik, qalayçılıq peşələri yüksək səviyyəyə çatmışdır. İlk tanışlığımı Şəki şəhər 1 sayılı Peşə məktəbindən başlamağı qərara aldım. Doğrusu bu maraqlıq peşələri yüksək səviyyəyə çatmışdır. Sənət öyrənən şagirdlər müddət bitdikdə emalatxanaları tərk edir və müstəqil emalatxanalar yarıdirdilər. Bu dövrdə Şəkiddə miskarlik, dulmuşluq, dərzilik, xalçaçılıq, ipəkçilik, bənəliq, qənnadçılıq, təkəlduz, zərgərlik, qalayçılıq peşələri yüksək səviyyəyə çatmışdır.

Şəki Azərbaycanın ən qədim şəhərlərindən biridir. Hələ orta əsrlər dövründə sənətkar şagirdliyi bir sistem halında formalaşmışdı. Sənətkarlıq sifəti atadan - oğula, nəsilən nəsilə keçir. Sənət öyrənmək üçün sənətkar yanına gedən şagirdlər sənətkar emalatxanalarında, sənətkar evlərində müxtəlif işlər görür, eləcə də sənətin sirlərini öyrənirdilər. Sənət öyrənən şagirdlər müddət bitdikdə emalatxanaları tərk edir və müstəqil emalatxanalar yarıdirdilər. Bu dövrdə Şəkiddə miskarlik, dulmuşluq, dərzilik, xalçaçılıq, ipəkçilik, bənəliq, qənnadçılıq, təkəlduz, zərgərlik, qalayçılıq peşələri yüksək səviyyəyə çatmışdır.

dedir? Xahiş edirəm rəhbərlik etdiyiniz təhsil ocağı barədə geniş mə'lumat verəsiniz. Möhtərəm prezidentimiz Heydər Əliyev cənablarının hələ 2-ci dəfə hakimiyyətə gəldiyi dövrdə 1992-ci ildə Naxçıvan "Ocaq xeyriyyə cəmiyyəti"nin xətti ilə görüşdüyüm zaman mən yəqin etdim ki, bu şəxsiyyət müstəqil Azərbaycan respublikasının çiçəklənməsinin yeganə qaranlıqdır. Bu gün möhtərəm prezidentimiz Heydər Əliyev cənablarının gərəkli səyi nəticəsində digər sahələrdə olduğu kimi təhsil sisteminin də böyük, gərəkli islahatlar həyata keçirilir.

Şəki 1 sayılı Peşə məktəbi 1966-67-ci tədris ilindən fəaliyyətə başlamışdır. Hal-hazırda məktəbdə 162 nəfər şagird təhsil alır ki, onların təlim-təربiyəsi ilə 20 ali təhsilli müəllim, 16 istehsalat təmiri ustası məşğul olur. Məktəbdə "Qənnadçı", "Avtomobil təmiri üzrə çilingər", "Tikiş və tikiş avadanlıqlarının operatoru", "Ərzaq malları üzrə satıcı", "Suvaqçı-rəngsaz", "Toxucu", "İnşaatçı-xarraf-dülgər" ixtisasları üzrə kadrlar yetişdirilir.

Bütün qruplarda şagirdlərin hamısı ictimai vəzifəyə cəlb edilmiş, onlarda cavabdehlik, mə'suliyyət, icra, hümanistiklik, intizam hissləri inkişaf etdirilmişdir. Bu isə öz növbəsində şagirdlərdə yeni təfəkkür tərzinin formalaşdırılmasında böyük əhəmiyyət kəsb etmişdir.

2000-2001-ci tədris ilində məktəbdə "Dirçəliş günü", "Müstəqillik günü", "Konstitusiyası", və "20 yanvar" faciəsinin 11-ci il dönmü", "Yeni il", "Dünya Azərbaycanlılarının hamayilik günü", "Novruz bayramı", "Azərbaycanlıların soyqırım günü", Azərbaycan respublikasının prezidenti, gənəb Heydər Əliyevin 78 illiyi, Böyük Vətən müharibəsinin başlanmasının 60 illiyi və 2-ci cahan müharibəsinin qələbəsinin 56 illiyi, "Qurtuluş günü", "Silahlı Qüvvələr günü", və "Buraxılış günü" və sair tədbirləri keçirmək üçün öz rəhbərliyi ilə işçi qrupu "Mavi işıq" gələni, dispuşlar, diskusiyalar, müəhazirələr formasında həmin tədbirləri yüksək səviyyədə keçirilməsi

nə mə'suliyyətlə yanaşmışdır. Tədbirlərin keçirilməsinə məktəbin bütün şagirdləri cəlb edilmişdir. Məktəbdə hərbi vətənpərvərlik və bədən tərbiyəsi, idmanın inkişaf sahəsində də xeyli iş görülmüşdür.

Belə ki, ibtidai hərbi hazırlıq və sanitariya dərsləri ciddi rejimlə aparılmış, bütün tədris qrupları üzrə təqimləşdirilmişdir. Təqimlərə qrup şagirdlərindən komandirlər təyin olunmuşdur. Atıcılıq, tibbi sanitariya dəməkləri fəaliyyət göstərmişdir.

Hərbi hazırlıq işlərinin keyfiyyətinin təşkili üçün məktəbdaxili komissiya yaradılmışdır. Dərslərin sonunda buraxılış qrupunda 3 günlük çöl məşğələləri keçirilmişdir. ƏMƏ ümumrespublika testinin norma və tələblərinin ödənilməsi və qəbulu üçün məktəbdaxili komissiya təşkil edilmişdir. 57 nəfər şagird ƏMƏ ümumrespublika testinin norma və tələblərini yerinə yetirmişdir. Bundan əlavə 10 nəfər şagird idman növləri üzrə ictimai təminatçı və idman hakimi adına layiq görülmüşdür.

Məktəbimizin şagirdləri istedadlı yeniyetmələrin və yarıdıcı gənclərin aşkar edilməsi məqsədi ilə keçirilən Şəki şəhər gənclər və idman idarəsinin fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir.

Şagirdlərimiz orta ixtisas məktəbləri arasında keçirilən "dama" və "stolüstü tennis" yarışlarında 3-cü yeri, "atıcılıq" idman növü üzrə yarışda 1-ci yeri tutduğuna görə Şəki şəhər Gənclər və İdman idarəsinin fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir.

Şagirdlərdən 7 nəfəri məktəbdaxili keçirilən peşə müsabiqələrində, məktəbin təminatçı, idman yarışlarında, sinif

dən xaric və məktəbdən xaric keçirilən tədbirlərdə fəal iştirak etdiklərinə görə fəxri fərman və hədiyyələrlə mükafatlandırılmışdır. Şəki rayonu üzrə keçirilən Şahin hərbi oyununda da fəal iştirak etmiş və 4-cü yeri tutmuşlar.

Azərbaycan respublikası prezidentinin "Dövlət dilinin tətbiqi işinin təkmilləşdirilməsi haqqında" 18 iyun 2001-ci il tarixli fərmanı ilə əlaqədar Şəki 1 sayılı peşə məktəbində də yazı makinası latin qrafikasına keçirilmiş, uçot-hesabat işlərinin daha səmərəli təşkili üçün vəkalətnamə, qaimə, kassa mədaxil və məxaric orderləri, titul vərəqi latin əlifbası ilə çap etdirilmişdir. Tədris istehsalat jumalları, ilin planları, metodiki işlər, latin qrafikası ilə aparılır. Məktəbdə əyani-siyasi təşviqat işləri yeniləşdirilmişdir.

Bu təhsil ocağında təlim və tərbiyyənin yüksək səviyyədə qurulmasına ən gözəl nümunə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 13 dekabr 2001-ci il tarixli 1130 sayılı "İlin ən yaxşı peşə təhsil müəssisəsi respublika baxış müsabiqəsinin keçirilməsi barədə" əmrinə əsasən keçirilmiş baxış müsabiqəsində Şəki 1 sayılı Peşə məktəbi 2-ci yeri tutmuşdur.

Mən də arzu edirəm ki, Rəşad müəllimin rəhbərlik etdiyi 1 sayılı Peşə məktəbi neinki respublikamızda, respublikamızdan kənarda da təhsilimizi yüksək səviyyədə təmsil edə biləcək təhsil ocağına çevrilsin. Bu yolda Rəşad müəllimə və onun ziyalı kollektivinə uzun ömür, can sağlığı arzu edirəm.

Hazırladı:
Elnarə İsmayilova,
xüsusi müxbir.

Qusarın şair bələdiyyəsi

Qısa arayış. Məhsimov Məhsim Nuhbəla oğlu 1947-ci il iyulun 1-də Qusar rayonunun Kufoba kəndində anadan olmuşdur. Orta texniki təhsillidir. Məliyyəçi, mühəndisdir. Ailəlidir, 5 uşaq atasıdır. Biterəfidir.

1999-cu ilin dekabrında yekdilliklə Kufoba kənd bələdiyyəsinə sədr seçilib. Bələdiyyə torpaqlarını tam sənədlə surətdə təhvil alan Məhsim müəllimin 5 surə üzvü var. Torpaq komissiyasının sədri Əliyev Xanmürəd, Məliyyə işləri üzrə komissiyasının sədri, məktəb direktoru Ağayev Vaqif, şura üzvləri Əliyev Abuzər və Əhmədov Məlikdir.

Perespektiv inkişaf üçün bələdiyyənin 3 hektar əhtiyat fondunda isə 15 hektar torpaq vardır. Su məsələsi çox çətinlik deyən Məhsim müəllim gördüyü işlər haqqında fərahla danışdı:

Kənd yollarının təmirinə 1 milyon manat, məktəbin təmirinə 1 milyon manat bələdiyyənin hesabından sərf olunub. 600 min manat isə imkansız, şəhid ailələrinə yardım edilib. Qobu arx suyundan içməli su kimi istifadə olunur. Məliyyə cəhətdən çətinlik çəkdiyimizdən artıq su quyusu qazılmalıdır. Öz idarəmi də özüm təmir elətdirmişəm. İdmanın inkişafına klub və transformatorun təmirinə də bir xeyli

maddi vəsait sərf olunub. Yaxın gələcəkdə kənd yollarının təmirini başa çatdırmaq, su məsələsini həll etmək, mədəni tədbirlər keçirmək və idmanın inkişafını genişləndirmək istəyirəm.

Yerli aqrar islahatları zamanı torpaq paylanarkən rayon torpaq və yerli aqrar komissiyaları ciddi nöqsanlara yol verilməmişdi. Belə ki, bə'zilər normadan az, bə'zilər isə normadan 2-3 qat artıq torpaq payı verilmişdi.

Söhbət zamanı Məhsimin yaradıcılığı ilə də tanış olduq.

Sən demə o tək bələdiyyə sədri deyil həm də gözəl şair imiş. "Ürəyimin harayı" şe'rli kitabı dərc olunub, "məni yada sal" kitabını çap olunmaq üçün nəşriyyata verib. Ləzgi dilində "xəyallar" adlı şe'r kitabını çapa hazırlayıb.

1975-ci ildə azəri dilində "Oğunlar unudulmur" adlı nəsr əsərini yazıb.

Yüngül atletika, güləş, voleybol üzrə idman ustası kimi tanınan şair təbil otlarla ən ağır xəstəliklərin müalicəsi ilə də məşğul olur.

M. Muşviq, Zilver Ağayeva, Rəsul həmətovun əsərlərini ləzgi dilinə tərcümə edən Məsim demə həmdə tərcüməçiliklə məşğul imiş. Antanas Venelavın "Görüş, ayrılıq" poemasını ləzgi dilinə tərcümə edib.

İstər çoban olsun, istərsə alim,

Gərək kamal ola, olursa hər kim
Sən doğru deyirsən ey şair Məhsim
Hayatda yarıncıq insana lə'nət - deyən
Məhsim müəllim sizə şair kimi yaradıcılıq yollarında, bələdiyyə sədri kimi xeyirxah işlərinizdə redaksiya kollektivi adından uğurlar diləyirik.

Məhsim Məhsimov.

Yarıncıq insana lə'nət.

Ürəyim a dostlar sınıq bir şüşə
Günahsız günahkar oldum həmişə.
Çəkdiyim ah, nələ qalxsa da ərşə,
Demişəm həmişə yalana lə'nət!

Qoy olsun qəm, qüssə, dərd qoçaq-qoçaq
Razıyam köksümə sancsa da bıçaq.
Bütün günahlardan keçərəm, ancaq,
Birce dost sirlərini satana lə'nət!

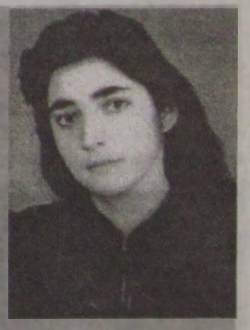
Birinin müqəddəs bir sirtidir sevgi.
Birine qarşı üstə lapırdır sevgi.
Mənimçün əfsusdur, şəhərdi sevgi
Sevgiyə biganə qalana lə'nət!

Ayır bilməsen ayrını, düzden,
Padişah olsan da düşərsən gözden.
Demək menden olsun, eşitmək sizdən
Yaxşını yamana qatana lə'nət!

İstər çoban olsun, istərsə alim,
Gərək kamal ola, olursa hər kim.
Sən doğru deyirsən ey şair Məhsim:
Hayatda yarıncıq insana lə'nət!!

XALİDƏ QARAÇAYLI, xüsusi müxbir,
ELMİRƏ XANKİŞİYEVA, müxbir.

Quba Ərməkiqışlaq.
Həmişə Babayeva Niftulla qızı 1969 14 oktyabr Qubanın Gəray kəndində anadan olmuşdur. 1998-ci ildə Bakı Sənaye Pedaqoji texnikumuna qəbul olmuş 2001-ci ildə ilk əmək fəaliyyətini Ərməkiqışlaq İptidai sinifin məktəb direktorluğundan başlamış hal-hazırda həmin məktəbin direktorudur. Poeziya həvəskardır. Həmişə xanım təz-təz şe'rler yazır. Aşağıdakı şe'rler onun yaradıcılığına nümunədir.

Anacan - mənim dünyam
Dünyama sığışmayan,
Dünyamda bir dünyasan
Nəfəsimsən, havamsan.
Ətrindən mən meyxosam
Sən mənə lay-lay dey
Dilini dil açmışam,
Səsin bir həzin nəغمə
Bu səse alışmışam.
Səsindən şirin bir səs
Hayatda duymamışam.
Şirin nəvazişindən
Qoynunda uyumuşam.
Sənin günəş üzündə
Nuruna boyanmışam.
Müqəddəs ocağında,
Qanıyla yoğrulmuşam.
Sən mənim axan çeşmə
Gözündən su içmişəm.
Sən mənim al şəhərim,
Gecəli gündüzümsən.
Dünyamda sığışmayan,
Dünyamda bir dünyasan.

Mənim analı dünyam
Məni yaşadacaqsan!
Siz günəşə bənəyirsiniz.
Ay sevgili müəllimlər.
İsti, qaynar nəfəsiniz,
Əzəmətli göylər qəder.
Şəfəq saçır nur çöhrəniz,
Hər şəhərin günəşsiz.
Sizin təmiz qəlbinizi
Dinləyən biz, siz nəغمəsiz.
Ağ dən düşən saçlarınız
Başı qarlı, Şah dağıdır
Bizə olan hər qayğınız
Andımızın dayağıdır.
Hörmətiniz daim gəzər
Şöhrətiniz aləm bəzər
Hər an sizə qismət olsun
Şən bayramlar, bu xoş günlər.

Zəhmətkeş insan

Şəmkir rayon Səmişin nəqliyyatı açıq tipli səhmdar cəmiyyətinin sədri Abbas Abbas oğlu. 1942-ci ildə anadan olub. Pedagoji İnstitutun "Avtomobilin istismarı" fakültəsini bitirib. YAP-ın üzvüdür, ailəlidir, 3 övladı var.

Mən 1960-cı ildən bu Təşkilatda işləmişəm müxtəlif işlər üzrə fəaliyyət göstərmişəm. Mən burada sürücü işləmişəm. 1964-cü ildə Az.P.İ-nun "Avtomobilin istismarı" fakültəsini bitirdikdən sonra həmin təşkilatda qaraj müdiri işləmişəm, sonralar baş mühəndis işləmişəm. 1980-ci ildən bu günə kimi həmin təşkilatda fasiləsiz olaraq müdir işləyirəm.

Təşkilatımız qaçqın, köçkün, şəhid ailələrinə pulsuz xidmət edir. Təşkilatımızın elinə fürsət düşəndə şəhidlərin ailələrini ərzaqla təmin edirik. Rayonumuzun (red.Şəmkir r.) İcra başçısı Aslan Aslanovun göstərişi sayəsində bütün tapşırıqları yerinə yetiririk. İcra başçısı isə, nəqliyyatın inkişafında bizə yaxından köməklik edir. Bizim təşkilatımız Hərbi komissarlığın tapşırıqlarını müntəzəm yerinə yetirir, bundan başqa tədbirlərin hamısında fəal iştirak edirik.

•Respublikamızın görkəmli siyasi xadimi hörmətli prezidentimizə uzun ömür, can sağlığı arzulayıram, onun uğurlu daxili və xarici siyasətini bəyənirik və onun ətrafında sıx birleşmişik. Bundan başqa, arzum budur ki, erməni tapdağı altında olan torpaqlarımız sülh yolu ilə alınsın, qaçqınlar və köçkünlər öz torpaqlarına qayıtsınlar.

Mən (red.müxbir) təşkilatın işçiləri ilə görüş keçirdim, hamı bir nəfər kimi Abbas müəllimdən razı olduqlarını bildirdilər. Abbas müəllim isə belə izah etdi ki, "mən də kollektivimdən tam razıyam, biz hamımız bir ailə kimi dolanıırıq". Şəmkir rayonu səmişin nəqliyyatı açıq tipli səhmdar cəmiyyətinin Həmkarlar təşkilatının sədri Qasımov İkrəm Tağı oğlu və baş mühəndis Qasımov Nazim Kazım oğlu, mexaniklər Əliyev Həsən Abdulla oğlu, Əhmədov Abbas Məhərrəm oğlu və sürücülər Məmmədov Qafqaz Musa oğlu, Cəfərov Rəuf İsa oğlu, Salmanov Rəşid Yaqub oğlu - yeni bunların hamısı təşkilatın müdiri Abbasov Abbas Abbas oğlundan tam razı olduqlarını bildirdilər.

Qəzənfər Gəncəli.

Möhtərəm prezidentimiz Heydər Əliyev müstəgil Azərbaycanımızın inkişafının yeganə qərantıdır

Xanlar rayonunun Qızılcı qırma daş zavodunun direktoru Məmmədov Arif Cəbrayıl oğlu 1956-cı ildə Xanlar rayonunun Qızılcı kəndində anadan olmuşdur. Ailəlidir, 4 uşaq atasıdır. Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvüdür. Möhtərəm prezidentimiz H.Əliyev cənablarının yerləşdiyi siyasi kursu daim dəstəkləyir. Azərbaycanın gələcəyinin yeganə qərantı Heydər Əliyev cənablarıdır.

A.Məmmədov Xanlar rayonunda zəhmətkeş bir insan kimi xalqın hörmətini qazanmışdır. O, kəndə ehsan bulan, yolların bərpası ilə məşğul olub, əlillər evinə gedən yola körpü salıb. Kimsəsiz insanlara daimi olaraq köməklik edir.

Qızılcı stansiyasındakı şəhid Rəfiq Məmmədov adına 1 saylı demir yol orta məktəbinin təmirində və yəni 2 sinif otağının tikilməsində köməklik etmişdir. Bundan başqa kənddə Milli qəhrəman Elşad Məmmədovun xatirəsinə qoyulmuş abidənin yaşıllaşdırılması və abidəyə qulluq işlərinin aparılması bilavasitə A. Məmmədovun köməkliyi sayəsində olmuşdur. Müəssisənin işçilərindən başda baş mühəndis Vəqif Nəzərov bütün işçilərin qarşısında "Hamılıqla birlikdə A.Məmmədovun haqqında saatlarla danışsaq belə qurtarmaz" deyərək öz razılıqlarını bildirdilər. Əleyici maşinist Tağıyev Mustafa, Ekskavator maşinisti Oqer Sergey ağız dolusu razılıqlarını bildirdilər və müəssisənin müdiri A.Məmmədova uzun ömür, can sağlığı arzuladılar. Onlar qeyd etdilər ki, A.Məmmədovun köməkliyi sayəsində hər il 20 yanvar şəhidlərinə ehsan verilir. Aşura günü ehsan verilməklə, 9 may qələbə günü münasibətilə müharibə veteranlarına hədiyyələr verilib. Novruz və Qurban bayramlarında fəal iştirak edibdir. Zavodun bütün işçi heyəti, kəndin ağsaqqalları, başda A.Məmmədov olmaqla Prezidentimizin anadan olması gününü təntənəli surətdə qeyd etmişlər. Ona uzun ömür, can sağlığı arzu etmişlər. Arzu etmişlər ki, prezidentimiz erməni tapdağı altında olan torpaqlarımızı geri alsın, qaçqın və köçkünlərin öz yurd-yuvalarına qaytarsın.

QƏZƏNFƏR GƏNCƏLİ.

Xanlar rayon sakini Cəfərov Cahan Çoban oğlu 1956-cı ildə rayonun Dəstəfur kəndində anadan olmuşdur. Ailəlidir 5 övladı var. Cahan 1975-ci ildə orta məktəbi bitiribdir. 1976-cı ildə hərbi xidmətdə olubdur. 1983-cü ildə Xanlar rayonunun Mexaniki zavodunda cəlləkçi vəzifəsində iş fəaliyyətinə başlayıbdir. Cahan işlədiyi müəssisədə gözəl sənət və əl qabiliyyətinə görə müəssisənin rəhbərliyi tərəfindən dəfələrlə mükafatlandırılmışdır. O həmişə respublikamızın müxtəlif rayonlarının şərab zavodlarına ezam edilmiş, orada öz sənətinin öhdəsindən bacarıqla gələrək. Həmişə özünə hörmət qazanmışdır. Əvəzedilməz sənətkar Cəfərov Cahan Çoban oğlu 1996-cı ildə Bakı şəhəri 29 fevral 1996-cı ildə "Xalq sənəti və özünə məşğulluq proqramı çərçivəsində" keçirilən yarmarkanın qalibi olmuş və nümunəvi əl işinə görə təltif edilmişdir.

Sənəti sənətkar yaşadır, sənətkarı xalq yaşadır

Əhəli arasında özünəməxsus hörmət qazanmış Cahan hal-hazırda bu sənətini öz evində ona köməkçi olan övladı Seymur ilə

rici ölkələrdə də layiqli qiymətini alsın.

birlikdə davam etdirir. Bu günkü gündə də respublikamızın ətraf şəhər və rayonlarından onun ünvanına axın var.

(Ünvanı Xanlar rayonu Təbriz küçəsi ev 51, ev tel: 5-35-82 istəyənlər sifariş edə bilərlər.) Cahan və övladı Seymurun hazırladığı dıbçəklər, şərab çəlləkləri, vedrələr, dəri aşılamaq üçün baraban, nəhrə, şoraba qabı, limon qabı, suveniri boçkalar hazırlanır.

Biz ustaya bu nəcib müvəfiqiyyətlər, can sağlığı arzulayırıq. Arzu edirik ki, onun əl işləri neinki respublikamızda, xa-

Qəzənfər Gəncəli.

Azərbaycan Respublikası müstəqillik qazandıqdan sonra möhtərəm prezidentimiz H.Əliyev cənablarının rəhbərliyi ilə bütün sahələrdə islahatlar həyata keçirilməyə başlandı. Bazar iqtisadiyyatına keçidlə

Xeyirxah atanın layiqli varisi

əlaqədar, prezidentimizin fərmanı ilə dövlət obyektlərinin bir qismi özəlləşdirilərək iş adamlarına verildi. Bununlada respublikamızda orta və xırda sahibkarlığın təməli qoyuldu.

Bu gün bu özəlləşən ticarət obyektlərindən, cəmiyyətin daim marağında olanlarından da biri bazarlarımızdır. Azərbaycanın ərazisindən tarixən ipək yolunun keçməsi ilə əlaqədar, hələ eramızdan əvvəl ölkəmizin ərazisində ticarət üçün yerlər, yəni bazarlar fəaliyyət göstərmişdir ki, dünyanın müxtəlif

ölkələrindən gələn tacirlər alqı-satqı ilə məşğul ola bilsin. Bu gün neinki bazarlar öz funksiyasını təkmilləşdirmiş, daha da tərəqqiyə doğru yüksələn xətt üzrə inkişaf etdirilmişdir. Xalq arasında belə bir məsəl var "Hansısa

bir milləti tanımaq istəyirsənsə onun bazarından başla". Bəzi dövlət rəhbərlərinin xarici ölkələrə səfərləri zamanı birinci həmin dövlətin bazarları ilə tanış olması bundan irəli gəlir. Respublikamızın ərazisində fəaliyyət göstərən bazarların bugünkü fəaliyyəti ilə tanış olmaq üçün şəhərimizdə yerləşən bazarlardan biri olan 7 saylı Yasamal bazarına yollandıq. İlk görünüşdən digər bazarlardan ələ də fərqlənməyən bu bazardakı səliqə-sahman diqqətimizi cəlb etdi. Düzdür Avropa ölkələrinin meyvə-tərəvəz bazarları səviyyəsinə tam uyğun gəlməsədə bu yöndə işlərin gəlməsi barəsində bazanın müdiri Azər müəllim mə'lumat verdi.

Azər Abuzər oğlu Mütəllibov gənc olmasına baxmayaraq iqtisadiyyatımızı gözəl bilən bir iş adamıdır. Azər müəllimin dediklərindən mə'lum oldu ki, rəhbərlik etdiyi 7 saylı Yasamal bazarı 1968-ci ildən Bakı sakinlərinə xidmət edir. Azər müəllimdən əvvəl bu bazara onun atası rəhmətlik Abuzər kişi 20 ilə yaxın rəhbərlik etmişdir. Qayğıkeş, xeyirxah bir insan olan Abuzər müəllim xalqının

xidmətində durmaqdan fərəh hissi duyurdu. Buna görə də, Azərbaycan "könüllü qayıq" cəmiyyətinin fəxri-fərmanı ilə, KİV həmkarlar ittifaqının qərarı ilə təsis edilmiş "İman izzət və iltifat" diplomu 2-ci əsrə saf etiqad, yaxşı ad və saleh islami niyyətlərlə qədəm qoyan xeyriyyəçi vətən oğluna Həzrət Əli əlehis-səlamın mövludu günü münasibəti ilə təqdim olunmuşdur. Əsasən "Qızıl aypara" cəmiyyəti tərəfindən, təltif olunan 4 nəfərdən biri də Abuzər Mütəllibov olmuşdur. Atasının yolunun davam etdirməyi qarşısına məqsəd qoyan Azər, bazarın müdiri təsdiq olunduqdan sonra bazarda alıcı və satıcıların rahat ticarəti üçün şərait yaratmış, bazarda olan 220 yerdən 167-ni qaçqın və məcburi köçkün ailələrinə ticarətlə məşğul olması üçün icarəyə vermişdir. Bazarda yüksək təmir işləri aparılmaqla qarşısına məqsəd qoymaqla xeyriyyəçi Abuzər kişinin yolunu davam etdirəcəyini bir daha sübut etmiş olacaqdır. Bu yolda biz də Azər müəlimə uğurlar diləyirik.

Emin Nəcəfov, müxbir, Vüqar Ağayev, müxbir.

Ordumuzda vətənpərvərlik ruhu

Bu günlərdə "N" sayılı hərbi hissədə olduq. Burada nizam-intizam, səliqə-sahman, təmizlik ilk baxışdan diqqəti cəlb edir. Təlim keçən əsgərlərin sağlam, idmançı görkəmi, yüksək ruhu insanda haqlı fərah doğurur. Budur, onlardan biri ilə tanış oluruq: çavuş Aqşin Yusifzadə. İdmançıdır, 2002-ci ilin yanvar ayında boks üzrə hərbi hissələrarası keçirilən Azərbaycan çempionatında ağır çəki dərəcəsində birinci yeri tutub, fevralda ağırliq qaldırmaq yarışlarında isə gümüş medala layiq görülüb. O, deyir:

- Bizim təqimda yaxşı idmançılar var. Onlardan dzyu-doçu Məcidov, sərbəst güləşçilər Fərəcovu və İmamverdiyevi, klassik güləşçi-

lər Qasimovu və Yusifovu göstərə bilərəm.

Hərbi xidmətimiz çox maraqlı keçir. Həm fiziki hazırlıqda, həm elmi biliklərdə daim irəliləyirik. Hər an döyüşə, "hücum" əmrinə hazırıq.

Söhbətimizi hərbi hissənin təbiyyə işləri üzrə komandir müavini mayor Rasim Muradov davam etdirir:

- Mən ordumuzu keçmiş Sovet Ordusu ilə müqayisə edə bilərəm. Bizdə zabitlərin əməyi nəticə-

sində yaradılan intizamın səviyyəsi, döyüş hazırlığı, humanitar hazırlıqla bərabər aparılan vətənpərvərlik ruhunun tərbiyyəsi işi o səviyyədedir ki, tabeliyində olan şəxsi heyətə tam əmin ola bilərsiniz. Yəni bu gün bizim hərbi hissəmiz hər hansı döyüş tapşırığını yerinə yetirməyə qadirdir.

Orduda hazırlıqlara rəhbərlik edən əsas heyət zabitlər heyətidir. Zabitlər heyətinin hazırlıqdan ordunun ümumi hazırlığı aslıdır. Zabitlər heyəti bu işləri hansı müvəffəqiyyətlə apara bilirsə, nəticədə o cür müvəffəqiyyətli olur.

Deyə bilərəm ki, zabitlərlə təşkil olunmuş hazırlığın səviyyəsi yüksək olduğu üçün həm də şəxsi heyətimizdə döyüş hazırlığının, humanitar hazırlığın səviyyəsi də yüksəkdir.

Gənclərimizin ordu sıralarına gələndə qədər ailələrdə, məktəblərdə onların hərbi-vətənpərvərlik tərbiyyəsi ilə, demək olar ki, çox zəif məşğul olurlar. Bu isə ordu üçün problemlər yaradır. Həmin gəncləri, demək olar ki, sıfırdan əsgər kimi hazırlamaq biz zabitlər üçün çoxlu çətinliklər yaradır. Hətta bəzən orduya hərf tanımayan, yazı yazmağı bacarmayan gənclər gəlir. Zabitlər belə gənclərlə daha çox çalışmalı olurlar.

Ordunun astanası cəmiyyətdir, zabit də, əsgər də cəmiyyətdən gəlir.

Arzu edərdim ki, mətbuatımız, televiziya və radio hərbi - vətənpərvərlik tərbiyyəsinin möhkəmləndirilməsi işinə öz töhfələrini versinlər.

... Məşğələlərimizdən biri əsasən zabitlər üçün keçirilən "Heydər Əliyev siyasi məktəbini öyrənirik" məşğələsidir. Məşğələnin əsas məqsədi həmin məktəbin öyrənilməsi ilə vətənpərvərlik ruhunun qaldırılmasıdır.

Hər bölükdə bir neçə idmançı hissəmizin şərəfini qoruyur. İdmançılarımız həmişə yarışlarda yüksək yer tuturlar. Onların aldığı mükafatlar bizdə həmişə görünən yerdə qoyulur ki, bu da bir tərbiyyə metodudur.

Hərbi hazırlıq növləri üzrə yarışlarda bizim hərbi hissəmiz həmişə ön sıralardadır. Döyüş hazırlığı, səhra çıxışları təlimlərində də hərbi hissəmiz həmişə yüksək nəticələr göstərir. Təbii ki, bütün bunlar da yüksək intizam, öz vəzifəsini dərindən, şüurlu şəkildə dərk etmək nəticəsində mümkün olur...

Həmsöhbətimə uğurlar arzu edib, hərbi hissədən ayrılıram. Ürəyimdə isə belə bir inam daha da möhkəmlənir ki, Azərbaycan əsgəri hər an işğal altında olan torpaqlarımızı azad etməyə hazırdır.

Şəhla Abbas

Şöbə müdiri

Əziz oxucu Babadağ qəzetinin son nömrələrində sil-silə yazılarla sizə təqdim olunan "Həyatın Girdabı. qadın qul bazarı" araşdırma yazıları yenə sizin xahişinizlə sizlərin görüşünə gəlir. Yazıda "Qadın qul bazarı" anlığının tez-tez müəllif tərəfindən təkrar olunması ya-

şadığımız dəb-dəbəli cəmiyyətin girdabına düşmüş ağırlı - acılı həyat sürən bığara qadınlarımızı göstərilən belə rəftar əsas götürülüb olduğu kimi sizə təqdim olunur. Oxu və düşün. Oxuyaq və düşünek.

Redaktor.

Həyatın girdabı qadın qul bazarı

Qadınların incə və zərif məxluq adlandırılır. Amma zəif deməyiblər. İndiki dövrün maddi ehtiyacı ucbatından dolanacaq üçün həyatın girdablarına sürüklənən ekrən qadınlarımız öz incəliyini, zərifliyini də itiriblər. Onlar indi kişilər kimi fiziki qüvvəyə, gücə qadir olublar. Əlbəttə maşın-maşın meyvə-tərəvəz boşaldan "qul bazarı"nın qadınlarına zəif, zərif demək günahdır.

Zəiflər yırtıcıların qurbanı olur.

"Qadın qul bazarı"nın daimi sakinlərindən olan 4 rəfiqədən biri əsəbi və gileyli danışdı:

- İki günün söhbətidir. Bazarın adını deməyəcəyəm. Bizi 2 maşın soğan və 1 maşın kələm boşaltmağa aparmışdılar. Soğanları boşaldıb qurtarandan sonra qablara yerləşdirdik də. Zəhmət haqqı olaraq hərəməzə 20000 min manat verməli idilər. Bazarə yaxın evlərin birində ev işləri görmək adıyla bizi ora apardılar. Axşam qarantlıq düşənə işimizi qurtardıq. Haqqımızı tələb edəndə bığırma, qolu zorlu kişilər bizi itələyib darvazadan küçəyə çıxardılar. Küçədə haray-həşir salanda gəlib bizi təklik altına salıb oki var döydülər. Beləliklə o günkü ağır əziyyətli işimizin haqqı vəşşicəsinə döyülmək oldu.

Varlılar xəsisliyindən varlı olurlar.

Gənc "qul" qadın Minayenin söylədikləri:

- Məni bir məmurun (adını deməyə qorxuram) evinə "qadın qul bazarı"ndan mənə nisbətən xeyli yaşlı qadın aparmışdı. Onlara gənc və diribaş qadın lazım imiş. Yüksək vəzifə və dövlət sahibi olan məmurun ailəsi lap xanlıq dövrünü sürürdülər. Çoxlu gəlib-gedənləri, hər gün qonaqlıq, yeyib-ichmək, musiqi, şadlıq eşmək olmurdu. Hər gün şəhər geyindiklərini axşam çıxarıb tökürdülər mənəm qa-

bağım ki, yuyum - ütüləyim. Evin bütün ağır işlərini mən görürdüm. Əvəzində yeyilməyən xörəkəndən, çörəkəndən verib yola salırdılar. Pul istəyəndə mənə qovacaqları ilə hədələyirdilər. Həftədə bir dəfə 2-3 şirvan pul ala bilirdim.

Doğurdan da aqillərimiz gözəl deyibdir. Varlı xəsisliyi ilə varlı olur. Haqqı az olan ağır işə dözə bilməyib bura, "qul bazarı"na qaçdım.

Cəmiyyətin özü iyrənc cəmiyyətdir.

Divar boyu elləri qoyunda durmuş 6-7 "qul" qadın isə sahibkar gözələ - gözələ gileyənirdilər:

- Allah kəssin belə yaşayışı, boynunu büküb gözələ ki, hansı harın varlı, və ya "qul" qadın lazım olan yırtıcı gəlib aparaq bizi xarabasında işlətməyə. Canlarından pul çıxanda elə bil can çıxır.

- Cəmiyyətin özü iyrəncdir ki, "qadın qul bazarı" yaranıb. Dövlət səviyyəsində bizi kimiləri düşüncələr olsa bu iyrənc bazar da olmaz. Çoxları özlerini, bir də öz ciblərini düşünür ki, bu gün biz gülcünc vəziyyətə düşmüşük.

Qadınların sözlərində acı bir həqiqət vardır. Doğurdan da cəmiyyət özü iyrəncdir ki, həyatın girdabında çapalayanlar, maddi ehtiyac üzündən əziyyət çəkənlər günbə-gün artmaqdadır.

Xalidə Qaraçaylı.
Xüsusi müxbir

Allah vergisi və ya təbiətin möcüzəsi

Mən Tovuz rayonunda olarkən Zöhrə xanımın qeyri-adi qüvvəyə malik olan bir baxıcı kimi tanınması, öz şafalı elləri ilə, yüzlərlə xəstəni müalicə etməsi haqqında eşitdiklərimin doğru olub-olmaması məqsədilə 1 sayılı Qovlar qəsəbəsinə yollandım. Əvvəlcə qəsəbə sakinləri görüşdüm və onlar da öz növbəsində Zəhra xanımdan razılıqlarını bildirdilər. Və onun etdiyi müalicədən xəstələrin şafa tapmasını bir daha təstiq etdik. Nəhayət Zəhra xanımla görüşdüm və mənə çox səmimi qarşıladı.

Babəyeva Zəhra Kərim qızı Tovuz rayonunun 1 sayılı Qovlar qəsəbəsində anadan olub. Ailəlidir, 2 övladı var.

- Zöhrə xanım eşitdiyimə görə sizə Allahlıq tərəfindən təbii vergisi verilib və siz qurana baxmaq əllərinizlə xəstələri müalicə edirsiniz. Maraqlıdır, Allahlıq tərəfindən sizə vergi verilməsini necə hiss etdiniz və bu qeyri - adi qüvvə sizə necə verildi?

- Mən belə izah edə bilərəm ki, bu təbii vergisi mənə xəstə olduğum vaxt yuxuda verildi və bunun mənə verilməsini peyğəmbərin qızı Fatiməyə Zəhra bildirdi. Yuxuda mənə yol göstəriblər. Müqəddəs ziyarətçilərdən mənə ziyarətə çağırıblar, və mən bu ziyarətətimdə imkansı insanları təmənnaş müalicə etmişəm. Azərbaycanın müxtəlif bölgələrindən məsələn: Bakı, Şəmkir, Gəncə, Mingəçevir şəhərlərindən yüzlərlə xəstə mənə müraciət edir və mən onlara əlimdən gələni köməyi əsirgəmirəm.

Zəhra xanımla söhbət zamanı onun müalicə etdiyi xəstələrdən biri olan Tovuz rayon sakini Raya xanımla görüşdüm.

Raya xanımın dediklərindən: Mən Qazax rayonunda ruhi xəstə-

xanada xəstə yatırdım. Qardaşım mənə müalicə olunmaq üçün Zöhrə xanımın yanına getirdi. O, mənə bir ay müalicə etdikdən sonra mən tamamilə sağaldım və bir daha onun qeyri-adi qüvvəyə malik olmasının şahidi oldum. Hal-hazırda mən özümü çox yaxşı hiss edirəm. Və ömrüm boyu Zəhra xanıma borlu-yam.

Bundan əlavə Gəncənin Ziyatlı kənd sakinləri, ruhi xəstəlikdən əziyyət çəkən Fərqanə, Həbil, Rəbbə, Zəhra xanımın müalicəsindən şafa tapıb, normal həyata qayıtmışdır.

Zəhra xanımla söhbətimiz çox maraqlı keçdi və sonra o, prezident Heydər Əliyevə böyük hörmət bəslədiyini və tezliklə onun rəhbərliyi altında işğal altında olan torpaqlarımızın sülh yolu ilə geri qaytarılacağını bildirdi. Zəhra xanımdan xoş təsəvvürlə ayrıldım.

Biz də öz növbəmizdə Zəhra xanıma şafalı elləriniz var olsun deyirik və bu xeyirxah işində uğurlar arzulayırıq.

QƏZƏNFƏR GƏNCƏLİ.

Xızı rayonu respublikamızın ən böyük kənd təsərrüfatı rayonlarından biridir. Rayon ərazisinin böyük olmasına baxmayaraq əhalinin sayı 11 min nəfərə yaxındır. Son illərdə respublikamızda sosial-iqtisadi sahədə aparılan islahatların vəziyyəti ilə bağlı məən redaksiya tərəfindən Xızı rayonuna e'zam olundum.

Xızı rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Möhsün Bədirxanovla otağında görüşdüm. O, rayonda hər şeyin qanunla mühafizə olunması və sosial-iqtisadi problemlərin aradan qaldırılması üçün görülən əməli işlər haqqında danışdı. İcra başçısı tə'yin olunduğu gündən əməli fəaliyyətə başlayan Möhsün müəllim idarə, təşkilat və müəssisə rəhbərlərinin iştirakı ilə ənənəvi imacilik keçirmək təşəbbüsünü qaldırdı. Qısa müddət ərzində rayon ərazisində müxtəlif abadlıq işləri aparıldı. Rayonda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkün ailələri ilə görüşdüm. Onlar Möhsün müəllimdən razılıq etdilər. Mə'lum oldu ki, rayonda qaçqın və məcburi köçkün ailələrinə böyük qayğı göstərilir.

Hal-hazırda rayonda sosial-mədəni obyektlərin 80 faizi əsaslı təmir edilmişdir. Aqrar sahədə aparılan islahatlar tam başa çatdırılmış, əhaliyə veriləcək pay torpaqları düzgün bölüşdürülmüşdür. Rayonun girişində abidə açılmış və 11 km-lik kəndarası yol bərpa edilmişdir.

Kənd təsərrüfatının inkişafına təkan verən arx və kəndlərin təmizlənməsi və çəkilməsi həm də kənd təsərrüfatı işçilərinin əməli sahəsində mümkün olmuşdur. 3,5 km-lik Qars-Xızı yeni su kəməri çəkilib istifadəyə verilmişdir. Xızı qəsəbəsində 305 tonluq və Baxışlı kəndində 40 tonluq su hovuzları tikilmiş, su ni göl yaradılmışdır.

Bərpa işlərinin smeta dəyəri 103 mln manat olan asfalt zavodu daxili imkanlar hesabına tikilib istifadəyə verilmişdir. Daşdoğrayan qurğu işə salınmış, ticarət mərkəzi, şadlıq evi və Gilezi qəsəbəsində üstüörtülü bazar tikilmişdir. Ağdərə kəndində uşaq bağçası istifadəyə verilmişdir. Qazın və işığın müntəzəm verilməsi, rayonda bir çox problemlərin aradan qaldırılmasına təkan verir. Bu yaxınlarda 3,5 km-lik qaz və işıq xətləri çəkilmişdir. YAP Xızı rayon təşkilatına əsaslı təmir edilmiş yeni bina verilmiş və avadanlıqla təchiz olunmuşdur.

Bütün bu işlər 2001-ci ilin may ayından hal-hazırkı dövrədək Xızı rayonu ərazisində görülmüş işlərdir. Bütün bu xoşməramlı işlərinə görə Xızı rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Möhsün Bədirxanova rayon əhalisi adından dərin təşəkkürümüzü bildiririk.

Xızı rayonu ərazisində dövlət və qeyri dövlət təşkilatlarının iş fəaliyyəti ilə tanış olduqda mə'lum oldu ki, islahatların aparılmasında öndə gedən təşkilatlar günü-gündən öz iş fəaliyyətini təkmilləşdirməkdə davam edir. Bu təşkilatların bəziləri barəsində aşağıda oxuculara mə'lumat veriləcək.

Bələdiyyə

Xızı rayon bələdiyyəsinin sədri Möhsün Bağirov öz iş fəaliyyəti haqqında mə'lumat verir.

Xızı rayon bələdiyyəsinin sədri seçildiyim gündən bizim bələdiyyə üzvləri kütləvi tədbirlərdə, əlamətdar tarixi günlərin qeyd olunmasında əhali ilə birlikdə olur və onların problemləri ilə yaxından maraqlanır. Rayon bələdiyyəsi rayon ərazisində yolların təmir olunmasında, mərkəzi dayanacağın

təmirində və rayonda aparılan abadlıq işlərində yaxından iştirak edib. Bu gün respublikamızda bələdiyyələrin hüquqi iqtisadi və maliyyə əsasları formalaşır. Bələdiyyəmiz tərəfindən bu yaxınlarda 1 şəhid ailəsinə püsüz torpaq sahəsi verilib. Xızı rayon orta məktəbində əlaçı şagirdlər üçün təvəllimlərdən təqaüd təsis edilib.

Dövlət tərəfindən bələdiyyələrin büdcəsinə köçürülmüş dotasiyalar bu yeni yaradılmış quruma dövlət qayğısından irəli gəlir. Biz də öz növbəmizdə bu qayğıni üzərimizdə hiss edirik və öz fəaliyyətimizi daha da genişləndirməyə çalışırıq.

Xızı əhalisinin hüquqlarının müdafiəsi etibarlı əllərdədir

Ucgar dağ rayonlarımızdan olan Xızı rayonunda keçirilən islahatlara dair

Rayon əhalisi arasında sakittliyin hökm sürməsi, qanunların pozulmasına yol verilməməsi, bilavasitə rayonun hüquq mühafizə orqanlarının əməli işlərinin müsbət nəticəsidir.

Xüsusilə Xızı rayon prokuroru Yusif Ağayevin, Məhkəmənin hakimi Hüseyn Qeribovun rayonda dövlətçilik prinsiplərinin möhkəmlənməsində, qanunçuluğun qorunmasında böyük əməyi vardır. Tərədilmiş cinayət hadisələrinin dövlət qanunları əsasında tənzimlənməsinin tərəfdarı olan Yusif müəllimin insan hüquqları və azadlıqlarına hörmət əlaməti olaraq, müstəqil dövlətimizin mənafeyi naminə gördüyü işlər göz qabağındadır. Rayon əhalisi ilə qanun işçiləri arasında normal münasibətlər vardır. Xızı rayon prokuroru Yusif müəllimin dediklərinə görə son zamanlar rayon ərazisinin böyük olmasına baxmayaraq rayonda ağır cinayət halları demək olar ki, qeydə alınmır. Rayon üçün xarakterik olan cinayətlər mal-qara oğurluğu, xuliqanlıq və bir sıra xırda cinayətlərdir. Rayonda keçirilən əməliyyatlar nəticəsində demək olar ki, bağlı cinayətlər qalmayıb. Keçən il baş vermiş 40-a yaxın cinayətin 70 faizi açılıb. Prokurorluq işçiləri tez-tez yerli əhali ilə, qaçqın və məcburi köçkün ailələri ilə görüşürlər.

Səhmdar Bankın fəaliyyəti

Xızı rayon Səhmdar Bankının müdiri Quliyev Nəmiş Nuhulla oğlu. 1968-ci ildə anadan olub. Xızı rayon İcra Hakimiyyətində və bir sıra mə'sul vəzifələrdə çalışıb.

Nəmiş müəllim bankın fəaliyyəti haqqında mə'lumat verir.

Respublikamız müstəqillik qazandıqdan sonra möhtərəm prezidentimiz Heydər Əliyev cənablarının rəhbərliyi ilə bütün sahələrdə olduğu kimi

bank sistemində də böyük islahatlar aparıldı. İslahatların məğzini dünya bank sistemi standartlarına uyğun işlərin təkmilləşdirilməsi təşkil edir. Keçmiş Sovet bank sistemində nəzər saldıqda bu gün respublikamızda bankların vəziyyəti çox yenilənmiş və yüksələn xətt üzrə daha da təkmilləşməkdə davam edir. Mənim rəhbərlik etdiyim Xızı rayon Səhmdar Bankı büdcə təşkilatıdır və biz bilir ki, hələ qədim zamanlardan hər bir dövlətin fəaliyyətinin formalaşmasında əsas onun iqtisadiyyatı, xəzinəsi, yeni büdcəsi böyük rol oynamışdır. Bu gün də müstəqil dövlətimizin müxtəlif sahələrinin çiçəklənməsi üçün əsas rollardan biri bankların üzərinə düşür. Biz çalışırıq ki, büdcədən maliyələşən zəhmətkeşlərin, rayon ərazisində olan büdcə təşkilatlarının əmək haqlarını vaxtında çatdıraraq. Gələn aydan başlayaraq kənd təsərrüfatının müxtəlif sahələrinə, xüsusən də fermer təsərrüfatlarına

rində həkim ambulatoriyaları tikilib və əhalinin istifadəsinə verilib. Mərkəzi xəstəxanada ana və uşaq mərkəzi, diş kabineti, doğum şöbəsi, cərrahiyyə şöbəsi təşkil olunub. Keçən il rayonda uşaq ölümünə görə göstərici hər 1000 nəfərə 37 nəfər idisə, hal-hazırda bu göstərici 3 dəfəyə qədər aşağı düşüb və hər 1000 nəfərə 16 nəfər olmuşdur. Peyvəndlər təqvimə uyğun aparılır və tibb işçiləri yerlərdə tez-tez seminarlar keçirirlər. Bütün məktəblərdə ixtisaslı həkimlər tərəfindən profilaktik yoxlamalar aparılmışdır.

Mərkəzi xəstəxana əsaslı təmir olunub və yumşaq, bərk inventarlarla tə'min olunub, normal vəziyyətə gətirilib. Həftənin şənbə günləri xəstəxanada və onun həyatında abadlıq işləri aparılır.

Azteminatlı ailələr və uşaq-lar üçün dərman

preparatlarının alınmasında və paylanması

Almaniya Texniki Əməkdaşlıq Təşkilatının Xızı rayonu üzrə kordinatoru professor Xosrov Seidinin böyük köməyi olmuşdur. Şəxsən öz adından və Xızı rayon tibb işçiləri adından bu xeyirxah işlərinə görə Almaniya Texniki Əməkdaşlıq Təşkilatının kordinatorluğuna, xüsusən Xosrov Seidiyə və icra Hakimiyyətinin Başçısı Möhsün müəllimə dərin minnətdarlığımızı bildiririk.

Sağlam ailə, sağlam cəmiyyət güdrətli dövlət deməkdir.

Müsahibəmiz VVAQ şöbəsinin müdiri Rövşən Məmmədovdur.

Rövşən müəllim BDU-nun hüquq fakültəsini bitirdikdən sonra böyüyüb

boya başa çatdığı doğma rayonunda fəaliyyət göstərməyə üstünlük vermişdir. El

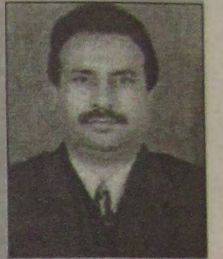
çində qazandığı hörmətini nəzərə alaraq o VVAQ şöbəsinə müdiri tə'yin edilmişdir. Rövşən müəllimlə söhbətdən mə'lum oldu ki, rayonda boşanma hallarının az olmasının bir səbəbi də aqsaqqalların el arasında olan hörmətinin və aqsaqqal sözüne, aqsaqqal tövsiyələrinə gənclər tərəfindən əməl olunmasıdır. Rövşən söhbətində bir daha qeyd etdi ki, xırda sosial çətinliklərdən doğan narazılıqlar yaradan nigah pozuntularını nəzərə almasaq, rayonda boşanma halları yox dərəcəsinə çatdırıla bilər. Arzu edirik ki, respublikamızın digər bölgələrində də nigah pozuntusu halları neinki azalsın, hətta yox dərəcəsinə çatdırılsın. Çünki dövlətimizin inkişafı və çiçəklənməsi üçün

sağlam düşüncəli gənclər gərəkdir.

Rabitə

Xızı Telekommunikasiya Qovşağının rəslı vəkli Muradov Xızı rayonunda rabitənin bu

günkü vəziyyəti haqqında mə'lumat verir.

Bildiyimiz kimi 1999-cu il aprelin 19-da Bakı şəhərində "KASPIAN-AMERICAN TELECOMMUNICATION" birgə müəssisəsinin təntənəli açılışı oldu. Bu açılışda möhtərəm prezidentimiz Heydər Əliyev, Rabitə Naziri Nadir Əhmədov və digər rəsmi şəxslər iştirak etmişlər. Bu hadisə münasibəti ilə prezident Azərbaycan rabitəçilərinin uğuru ilə fəxr etdiyini bildirmiş və bütün rabitə işçilərinə uğurlar arzulamışdır. Bu sözlər bu günə qədər işimizin qayəsini təşkil etmiş və bizlərdə böyük ruh yüksəkliyi yaratmışdır. Hal-hazırda ən müasir və keyfiyyətli telefon xidmətinin həyata keçirmək üçün rayonumuzda 1993-cü ildən fəaliyyət göstərən müasir tipli ATS-dən istifadə olunur. Bu yaxınlarda Xələc kəndinə 5 km uzunluğunda kabel telefon çəkilib. Altağac və Gilezi kəndlərində 10 kvt-lıq dizel generatoru quraşdırılıb. Elektrik şəbəkəsindən enerji kəsildən zaman bu generatordan istifadə olunur.

Ucgar kəndlər mobil və radio telefonlarla tam təmin olunub. Ümumiyyətlə Xızı rayonunda rabitə xidməti yüksək səviyyədədir və bundan sonra da çalışacağı ki, üzərimizə düşən vəzifənin öhdəsindən layiqincə gələk.

Almaniya Texniki Əməkdaşlıq Təşkilatının (GTZ) integrə edilmiş arzaq təhlükəsizliyi ləhiyəsinin (İFSP) Xızı rayonu üzrə kordinatoru Aqrar, iqtisadiyyat və inkişaf üzrə professor Xosrov Seidi GTZ-nin Xızı rayonunda fəaliyyət haqqında mə'lumat verir.

Bu layihə Almaniya - Azərbaycan dövlət inkişaf layihəsidir və bu layihənin əsas məqsədi keçid dövründə əhalinin vəziyyətini və rifah halını yaxşılaşdırmaq və arzaq təminatını yüksəltməkdir. Əsas fəaliyyət sahəsi aqrar məhsullar istehsalı sahələridir. IFSP- üzrə aqrar istehsal sahələrindən istifadə olunması və məhsuldarlığın artırılması üçün toxum bankı yaradılmış və rayon əhalisinə əkin üçün toxum (buğda, kartof və s.) paylanmışdır. Müəyyən müddət ərzində toxum almış əhali məhsul götürdükdən sonra aldığı toxumu toxum bankına qaytarır. Xızı rayonuna gələn zaman rayonda əkinə yararlı olan əkin sahələrinin yalnız 30 faizindən istifadə olunur. Hal-hazırda isə 85-90 faizdən istifadə olunur. Artıq rayonda tələbatdan artıq məhsul istehsal olunur. Və hətta digər qonşu rayonlara da satılır. GTZ-nin Kənd Təsərrüfatı nazirliyi ilə də geniş əlaqələri var. Onlar tərəfindən verilən təbii ehtiyatlar və məşəsalma üzrə proqramlar da təcridən həyata keçirilir. Məsələn: Xızı rayonunda 40 ha, Dəvəçidə 20 ha, Siyəzəndə isə 10 ha sahəyə ağac tingləri əkmişdir. Bu sahə bizim ləhiyənin regional dendroflora sahəsidir. Sosial-İnfrastrukturanın yaxşılaşdırılması üçün bizim xüsusi proqramımız vardır. Bu proqram əsasında Mərkəzi xəstəxana, Şuraabad və Altağac kənd xəstəxanaları əsaslı təmir olunub. Yeni Yaşma və Fındıqan kəndlərində həkim ambulatoriyaları tikilib istifadəyə verilib. Rayonda su təchizatı problemi tam aradan qaldırılıb. Bütün bunlar sosial-İnfrastruktur sahəsində görülən işlərdir. Biz araşdırmalar aparmış və müəyyən etmişik ki, 1 yaşına qədər uşaqlarda vitamin çatışmazlığı mövcuddur və bunu aradan qaldırmaq üçün vitaminlər və dərman preparatları alınıb əhaliyə pulsuz paylanıb.

Rayonda azteminatlı ailələrə tərifi-mizdən vaxtaşırı yardımlar edilir. Və bunlar bizim arzaq proqramı çərçivəsində həyata keçirilir. Bizim layihə inkişaf layihəsi olduğundan bundan sonra da çalışacağı ki, Xızı rayonunda sosial-iqtisadi sahələrin inkişafında öz gücümüzdən tam istifadə edək.

Emin Nəcəfov, müdir.

Qələdüz kənd bələdiyyəsi inkişaf yollarında

Qısa arayış: Əliyev Malik 1951-ci il fevral ayının 15-də Quba rayonunun Qələdüz kəndində anadan olmuşdur. Kənddə orta təhsil aldıqdan sonra 1969-cu ildə Hərbi komissarlığın hesabına Qubada sürücülük peşə məktəbini bitirib. Uzun müddət Quba internat məktəbində sürücü işləyib. Ailəlidir. 6 övladı var.

Bələdiyyə özünüidare etmə orqanı kimi formalaşarkən ilk öncə təşkilatlanma işləri keçirilib. 2000-ci ilin fevral ayının 26-da Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən nizamnamə qəbul olundu. Məlum olduğu kimi 12 dekabr 1999-cu ildə Azərbaycanca ilk bələdiyyə seçkiləri keçirildi. Qubanın Qələdüz kənd bələdiyyəsinin sədri Malik Əliyev isə 2000-ci ildə kənd əhalisi tərəfindən 14 nəfər namizəd içərisindən seçilmişdir. Seçildiyi ilk illərdən kənd əhalisinin etimadını doğruldaraq bir sıra sosial problemlərin həllinə nail olub. Belə ki, 2-3 km kənd yolunda təmir işləri aparıb. Su kəmərinin 36 metrini təzələyib. Artezian

su quyusu üçün təzə mator alıb. Kənd əhalisini içməli su ilə təmin edib. Bundan başqa kənd məktəbinin təmiri üçün 105 şifer alıb. Bələdiyyəyə daxil olan hesabdən 1 milyon manat məbləğində az təminatlı ailələrə, şəhid ailələrinə, veteranlara yardım edib. Kənd qəbristanlığında 11m qoruqluq tikdirib.

Malik müəllimin gördüyü işlərlə tanış olduqdan sonra qarşıda görcək işləri və çətinlikləri ilə maraqlandıq. Bu barədə nə deyə bilərsiniz?

- Kendimizə yaxın olan Kūpçaq kəndindən içməli su gətirmək istəyirəm. Şura üzvlərinin qərarı ilə 2hekt. arum bağı salmaq, bir ədəd şum traktor almaq istəyirik. Yeni bələdiyyə binası inşa etmək fikrimizdə var. Çətinliklərə gəldikdə isə bələdiyyə üzvləri (katibdən başqa)

heç bir iş görmürlər. Daxildə hakimiyyət davası gedir. Müavinim Vəqif Sultanov bu günə kimi bələdiyyə sədri olmaq üçün mənə qarşı mübarizə aparır, gördüyüm işlərə maneçilik törədir. Onu isə yerli icra nümayəndəsi Əsəd Qurbanov və şura üzvü Nəsir Cavadov müdafiə eləyir.

Ənböyük çətinliklərdən biri də əhalinin sosial müdafiə müavinətlərinin verilməsilə əlaqədardır (elə adam var ki, 3-5 ay verilməyib). Bu haqda poçt müdiri Vəqifə müraciət olunsada öz həllini tapmayıb. Əhalinin işıqla təminatı üçün Quba rayon elektrik təchizatının müdiri Ədalətə müraciət etsək də nəticəsiz qalıb.

Malik müəllim sizə tezliklə çətinlikləri aradan qaldırmağınızı arzulayıq.

Nümunəvi bələdiyyə

Qısa arayış. Mustafayev Fazil Osman oğlu Quba rayonunun Alban kəndində 1943-cü ildə anadan olub. 1965-ci ildə Ticarət texnikumunu bitirib. İxtisasca əmtəşünasdır. YAP-ın üzvüdür. Ailəlidir. 8 uşaq atasıdır.

Tarixə nəzər salsaq ulu əcdadlarımızın məskunlaşdığı alban tayfası indiki Alban kəndidir. Xüsusi gözəl təbiətə məxsus bu kəndin əhalisi əsasən əkinçilik və tərəvəzçiliklə məşğuldur. 1999-cu ildə seçki yolu ilə bələdiyyə sədri seçilən Fazil müəllim az bir zamanda seçicilərinin etimadını doğrularaq, kənd əhalisi üçün gördüyü işlərə görə nümunəvi bələdiyyə kimi tanındı. Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Mehman İbrahimov tərəfindən 28 avqust 2001-ci il tarixdə yaxşı işlədiyinə görə təşəkkürnamə alıb. Aldığı təşəkkürnamə ilə əlaqədar Fazil müəllimə belə bir sualla müraciət etdim.

-Fazil müəllim təşəkkürnamə hansı işlərinə görə verilib?

- Gördüyüm işlər göz qabağındadır. İyirmi ildən artıqdır ki, su gəlməyən çay suvarma üçün su çək-

dimişəm. Gəray kənd su bulaqlarından Alban kənd əhalisi üçün içməli su çəkdimişəm. Bələdiyyəyə daxil olan vəsait hesabına kənd məscidini təmir edərək əhalinin istifadəsinə vermişəm. Kənd qəbristanlığında təmizlik və abadlıq işləri aparmışam. Alban kənd orta məktəbi əsaslı təmir olunub. Kənd arası yol təmiri işləri başa çatdırılıb. Şəhid ailələri, Qarabağ veteranları, şəhid və itginlərin ailələrinə, az imtiyazlı ailələrə 50 min manat məbləğində hər bayram yardım etmişəm. İlin axırında onları bələdiyyəyə olan vergi haqlarından azad etmişəm.

-Fazil müəllim işçiləriniz haqqında nə deyə bilərsiniz? Bu işləri görək onlar da sizə köməklik edirmi?

- Mənim 9 şura üzvüm var. Müavinim Babayev

Abdulləhməndən razıyam. Aqrar islahat komissiyasının sədri Cavid Əlibəyov, ticarət icimai işlər komissiyasının sədri Qurbanlı Söhbətov işlər çox maneçilik törədirlər. İş planları yoxdur, mənim heç bir işimə yaramırlar.

-Gələcəkdə hansı işləri görmək fikrindəsiniz?

-İçməli su xəttini yenidən təmir etmək istəyirəm. Yeni su anbarı Gəray kəndində qurmaliyam. Məktəb yolunu, kəndə-rası məhəllə yollarını, Quba Xucbala kənd yolunu əsaslı təmir etmək arzusunda-yam.

Arzulann, əməllərin çin olsun Fazil müəllim!

Dəvəçi rayon Dağbilici kənd bələdiyyəsinin sədri Ağasiyev Bayram ixtisasca musiqi müəllimidir. YAP-ın üzvüdür. 7 nəfər şura üzvü var.

1 kənd təsərrüfatı mütəxsis, aqranom Tofiq Aslanov. 2 Riya-ziyyat müəllimi məktəb direktoru Həmidov Malik təhsil komissiyası-nın sədridir. 3. Dil-ədəbiyyat mü-əllimi Xudaverdiyev Mürvət. 4. Poçt reisi Allahverdiyev İsa kimi şura üzvlərindən razılıq edən

Dağbilici kənd bələdiyyəsi

Bayram müəllim öz iş prinsiplərini sənədli surətdə həyata keçirir. Özünün, şura üzvlərinin iş plan-ları səlqə-sahmənla yazılıb. Əha-lidən aldığı torpaq vergisi, və yığ-lan verginin hara sərf olunduğu tam şəkildə sənədləşdirilib. Ən

böyük çətinliyi dövlət tərəfindən təhlükəsizliyin qorunmasıdır "Dövlət verdiyi vədləri yerinə ye-tirmir, ne hüquqlarımız ne də qa-nunlarımız müdafiə olunmur." -deyan bələdiyyə sədri sahə mü-vekkilinin qətiyyəti onun hüquqla-

rını qoruduğunu dənə-dənə qeyd edir. Gilev - gūzarlı Bayram mü-əllimin dedikləri:

- 1074 h. torpağımız var. 1007 h. örüş, 25 h. isə bələdiyyənin ehtiyat fondu torpaqlardır. Əkin altı torpaqlarım yoxdur. Özəlləşmə

zamanı dövlət aktından heç nə verilməyib. Şoran torpaqlar 3-4 h. azdır. İstifadə olunmur. Əhali əkinçilik, maldarlıqla məşğul olur. 120 təsərrüfatım var. Oğlum Zaur Qarabağ əlidir. Əhalinin su, işıq təminatını, yol təmirini həyata keçirmişəm. Ən böyük məqsədim bələdiyyənin iqtisadi qurumunu yaratmaqdır - yəni dövlətdən asılı olmayan bütçə yaratmaq.

Məqsədinə tezliklə nail olasan Bayram müəllim.

Quba kənd bələdiyyəsi

Qısa arayış. Həsəyev Əli 1952-ci il-de martın 14-də Qubanın Partizan kəndində anadan olub. 1969-cu ildə orta məktəbi bitirmiş. 2 il İstiqlal sovxozunda fəhlə işləmişdir. 1971-ci il Tusi adına pedaqoji institutun kim-ya-biologiya fakültəsinə qəbul olmuş 1975-ci ildə başa vur-duqdan sonra Zaqava kəndində müəllim işləmişdir. Əvvəl dərslərin müdirləri, sonra məktəbdə zəuç işini aparmışdır. YAP-ın üzvüdür.

Respublika prezidenti H.Əliyev cənablarının bələdiyyələr haqqında son fərmanlar-dan biri də torpaqların və əha-lidən vergi yığımı sisteminin bələdiyyələrə həvalə edilməsi oldu. Yeni qurum kimi fəaliyyə-tə başlayan bələdiyyələr tor-paq şöbələrindən torpaqların onlara verilməsi tələbində və

əhalidən vergi yığımında çətinliklərlə üzləşdilər. 1999-cu ildə Zaqava kənd bələdiyyəsinə üzv, 2000-ci ilin yanvarında isə sədr seçilən Fuad müəllim də belə çətinliklərlə qarşılaşdı. "Əhalinin maddi imkansızlığından vergi yığımı çətin başa gəlir."- deyən Fuad torpaqları da tam ala bilmədiyini qeyd elədi. Bəzi çətinliklərə baxmayaraq, o kənd əhalisi üçün bir xeyli iş görə bilməmişdir. Zaqava kənd yollarını təmir etmiş, məktəbin əsaslı təmiri işində yaxından köməklik etmişdir. Ən böyük

fəaliyyətlərindən biri də rabitə şöbəsi üçün bina tikdirmiş, kənd evlərini telefonla təmin etməyə nail olmuşdur. Öz daxili imkanları hesabına şəhid, Qarabağ, az imtiyazlı ailələrə yardım edə bilməmişdir. Fuad müəllim xeyirxah insandır. Bəzi imkansız ailələrin dəfn mərasimində maddi köməklik göstərir. Hələ çox işlər görmək arzusundadır. Bələdiyyənin bütçəsini lazımı qədər qaydaya sala bilsə əhalinin üz-leşdiyi çətinlikləri aradan qaldıracağına inanır.

Qorxmazoba kənd bələdiyyəsi

Qısa arayış. Rəcəbov Heybətulla Sədulla oğlu 1956-cı ildə fevralın 3-də Quba rayonunun Əsperəst kəndində anadan olmuşdur. Orta məktəbi bitirdikdən sonra Şamaxıda M.Ə.Səbir adına texnikumu bitirib. 1975-ci ildə ilk emək fəaliyyətinə Quba rayonunun Tal-bilişlək kənd orta məktəbində başlamış. Az sonra Qorxmazoba məktəbində müəllimlik edir. YAP üzvüdür.

Azərbaycan respubli-kasının prezidenti H.Əliyev cənablarının 15 yan-var 2001-ci il tarixli, 253 sayılı fərmanında bələdiyyələrə inzibati binaların verilməsi, Respublika Nazirlər Kabinetinə və yerli icra hakimiyyəti orqanları-na həvalə olunub. Bələdiyyələrin yaradılmasın-dan 2 il keçməsinə bax-

mayaraq əhali arasında bu qurumun fəaliyyət sis-temini dərk edə bilməyənlər var.

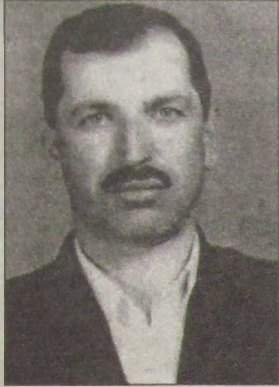
Seçki yolu ilə Quba rayon Qorxmazoba kənd-ne bələdiyyə sədri seçilən Heybətulla müəllim öz iş prinsipi ilə bir sıra xeyir-xah işlər görməyə nail olmuşdur.

Beləliklə işlədiyi müddətdə Qorxmazoba kənd

məktəbini, kənd yollarını təmir etdirib. Əhalini su və işıqla təmin edərək, əkin suvarma kanallarını çəkdirib. Az təminatlı, şəhid, qaçqın ailələrinə, Qarabağ əlilərinə mümkün qədər yardım edib.

Heybətulla müəllim gördüyü və görəcəyi işlər seçicilərinin etimadını qazanmağa cəhd edir.

Qullar kənd bələdiyyəsi

Qısa arayıf. Aydəmirov Narulla Carulla oğlu 1956-cı ilin iyun ayının 18-də Qusar rayonunun Qullar kəndində anadan olub. Orta ixtisas təhsillidir. Yüngül Sənaye texnikumunu bitirib. Əvvəllər kənddə baş aqranom işləyib. Alimdir. Bitərəkdir.

Möhtərəm prezidentimiz H.Əliyevin sərəncamı ilə Ədliyyə nazirliyində "Bələdiyyələrle iş və bələdiyyələrle metodoloji yardım mərkəzinin yaradılması, onlarla qanunun tətbiq edilməsi barədə müvafiq fərmanların imzalanması və bələdiyyənin büdcəsinə dövlət tərəfindən köçürülmüş dotasiyalar yeni quruma qayğı nümunəsidir. Bu gün respublikamızda bələdiyyələrin hüquqi, iqtisadi və maliyyə əsasları formalaşır.

Eləcə də Qusar rayonunun Qullar kənd bələdiyyəsi öz inkişaf yolundadır. 1999-cu ilin dekabrında bələdiyyəyə üzv, 2001-ci il noyabr ayından kənd əhalisi tərəfindən yekdilliklə bələdiyyə sədri seçilən Narulla müəllim bələdiyyə haqqında belə məlumat verdi:

Bələdiyyənin ümumi torpaqları sahəsinin 284 hektarı əkin üçün əhaliyə paylanıb. 368 hektar biçənək, 38 hektar bağ üçün ayrılıb. heyətyanı sahə 13 hektar 80 sotdur.

Bələdiyyə mülkiyyət torpaqları 14 hektar ehtiyat fondu, əkin üçün 14 hektar, gələcək inkişaf perspektiv üçün 3,81 hektar, kolluqlar 56 hektar, kəndaltı sahə 13 hektar, yararsız torpaqlar isə

15 hektardır.

Kəndin 360 nəfər əhalisi var. Əhali əsasən maldarlıq və təsərrüfatla məşğuldur. Uşaqlar 4-illik ibtidai məktəbdə təhsil alırlar. Sonra isə qonşu kənddə təhsillərini davam etdirməyə gedirlər.

Narulla müəllim də bir çox bələdiyyə sədrləri kimi əhalidən vergi yığımının çox çətin olduğunu söylədi. Bunun onların maddi vəziyyətinin aşağı olması ilə əlaqələndirdi. Buna baxmayaraq kənd yolunun təmiri, su çəkilişini başa çatdırmaq, işıq probleminin həlli üçün transformator almaq istəyir. Mühərribə veteranı Məlik kişiye daim maddi yardım edir. Sizə xeyirxah işlərinizdə uğurlar arzulayıraq Narulla müəllim.

Arzularım böyükdür

Qısa arayıf. Zərbəliyev Abubəkr Abusalat oğlu 1958-ci ilin iyun ayının 5-də Qusar rayonunun Quxur kəndində anadan olmuşdur. Orta təhsillidir YAP-ın üzvüdür. Alimdir, 2 uşaq atasıdır.

Qusar rayonunun Çubuğu kəndinin 500 nəfərdən çox əhalisi var. 101 evdən ibarət olan bu kənd səfəli təbiət, münbit torpaq məxsusdur. Əhali əsasən əkinçilik və maldarlıqla məşğuldur. Kəndə əhali tərəfindən seçilmiş bələdiyyə sədri Abubəkr müəllim gənc kadrıdır. Özünün dediyi kimi şura üzvləri ilə bərabər bir çox işlər görə bilib. İlk növbədə bələdiyyənin idarə binası təmir edilib. Çubuğu kənd məktəbinin xırda təmir işləri aparılıb. Bu işdə ona şura üzvü, məktəb direktoru Qonaqov Qonaq da köməklik edib. Baş mühasib Səbirov Nadir, İslahat komissiyasının sədri Əhmədov Rizvan və digər şura

üzvləri ilə birgə məktəbdə inkişaf üçün voleybol meydançası, turnik yaradıblar. Futbol komandası təşkil ediblər. Bu işdə məktəb direktoru Qonaq müəllimin yaxından köməkliliyi olub. Abubəkr müəllim öz gördüyü işlərdən həvəslə söhbət açdı.

Kəndin əhalisini içməli su ilə təmin etmək üçün artezan quyusuna təzə su nasosu qoydurmuşam. Əkin sahələrini suvarmaq üçün suvarma arxları çəkdirmişəm. AZ-nevi (eksperimental təcrübə stansiyası) mal-qara suvarmaq üçün su nohuru yaratmışıq. Kənd yoluna çınqıl daş döşətdirmişəm.

3 hektar 96 sot ehtiyat torpaqlarımız var. Bu

nu da əhalinin yaxşı həyat tərzinə sərf edəcəyəm. Əhalinin maddi cətinliyinə görə vergi yığımını aşağı səviyyədədir. Buna baxmayaraq əhalinin yaxşı yaşaması üçün əlimdən gələni əsirgəməyəcəyəm. Arzularım böyükdür. Məktəbi orta məktəb eləməyə çalışacağam. Az təminatlı ailələrə kömək etməyə çalışıram.

Abubəkr müəllim sənə gələcək arzularını həyata keçirməyini arzulayıraq.

Qısa arayıf. Əzizov Elman Fərəc oğlu 1961-ci il mayın 10-da Qusar rayonunun Yasaboba kəndində anadan olmuşdur. Ali təhsillidir. Çildirim adına Azərbaycan Polixnik İnstitutunun mexanika fakültəsini 1987-ci ildə bitirmişdir. İxtisası mühəndis-mexanikdir. Bitərəkdir, alimdir. 3 uşaq atasıdır.

1999-cu il dekabrın 12-də bələdiyyəyə üzv, martın 11-də isə Yasaboba kənd bələdiyyəsinə sədr seçilib.

Yasaboba kəndində 420-ye

Yasaboba kənd bələdiyyəsi

yaxın əhali yaşayır. Əhalinin əsas məşğuliyyəti əkinçilik, maldarlıqdır. Gənc kadr kimi fəaliyyətə başlayan Elman torpaqların sənədi surətdə təhvil verilmədiyindən gileyləndi. "Amma ehtiyat, biçənək, örüş torpaqlarımız var" dedi. Əhalinin dolanacağı, həyat təzi aşağı olduğundan vergi yığımını çətin alınır. Onun dediyinə görə bələdiyyənin ehtiyat fondu da yoxdur.

-Elman müəllim bu kimi çətinliklərə baxmayaraq seçicilərinin e'timadını doğrultmaq üçün hansı işləri görə bilmisiniz?

Kənd əhalisi Samur kanalına gələn Samur suyundan istifadə edir. Büdcəyə nəzərdə tutulan vəsaiti yığa bilsək kənd camaatını

İçməli su ilə təmin etmək istəyirik. Bələdiyyənin 5 şura üzvü var. Sosial və idman məsələləri üzrə komissiyanın sədri Şirinov Nadirşah, şura üzvü, məktəb direktoru Mürselov Süleyman və b. üzvlərlə bərabər əhali üçün az-çox iş görə bilməmişik. Kənd yolları təmir olunub və kənddə xeyli abadlıq işləri aparılıb. Məktəbə müəyyən

qədər yardım edərək, 23 əlaçı şagirdlərin hər birinə 10000 manat məbləğində pul və digər hədiyyələr verə bilməmişik. Kənd həkim ambulatoriyasının təmir işlərinə yaxından köməklik edə bilməmişəm. Kənddə olan 1 şəhid ailəsinə hər ay 20000 manat məbləğində yardım edirik.

- Yaxın gələcəkdə hansı işləri görmək istəyirsiniz?

Maddi imkan əldə edə bilsək məscidi təmir etmək, istirahət evi klub tikmək istəyirəm.

Sizə bu yolda uğurlar arzulayıraq.

Düz Tahir bələdiyyəsi

Qısa arayıf. Qurbanov Qurban Süleyman oğlu, 1961-ci il yanvarın 4-də Qusar rayonunun Düz Tahir kəndində anadan olub. 1983-cü ildə Quba rayonunda Kənd Təsərrüfatı Texnikumunun (Sovxoz texnikumu) mexanikləşdirmə fakültəsini bitirib. 1984-98-ci illər Düz Tahir kəndində sovxozda brıqadır, anbardar işləyib. YAP-ın üzvüdür.

Respublikamızda bələdiyyələr artıq 2 ildir yeni qurum kimi fəaliyyət göstərməkdədir. Qısa müddətdə ilk inkişaf addımlarını atan bələdiyyələrdən biri də Düz Tahir bələdiyyəsidir. Kənd əhalisinin içməli su - bulaq suyu ilə təmin edən Qurban, eyni zamanda mal-qara suvarmaq üçün böyük su nohuru yarat-

mışdır. Kənd qəbristanlığını hasara almayan bələdiyyə sədri kənddə bir sıra abadlıq işləri görmüşdür. İstər kənd məktəbinin, istərsə də kənd yollarının təmirini həyata keçirən Qurban müəllim idmanın inkişafı üçün də xeyli iş görmüşdür. Məktəbdə əlaçı tələbələri həvəsləndirmək üçün pul və hədiyyələr vermişdir. Şəhid, Qarabağ əlilləri və az təminatlı ailələrə də kö-

məkliliyini əsirgəməmişdir. Qurban müəllim öz işini seven adamdır. Seçicilərinin e'timadını qazanmaq üçün daha çox xeyirxah işlər görmək, kənd əhalisini qarşılaşdığı çətinlikləri aradan qaldırmaq onun ən böyük amalıdır.

Sizə və şura üzvlərinizə yüksək amallar uğrunda işləməyi, çalışmağı və durmadan mübarizə aparmağınızı arzulayıraq.

Quxuroba kənd bələdiyyəsi

Qısa arayıf. Ələsgərov Mehbalı Mehbalı oğlu 1958-ci ildə Qusar rayonunun Quxuroba kəndində anadan olub. Orta ixtisas təhsillidir. Sumqayıt Polixnik texnikumunu bitirib. Texnik-texnologdur. YAP-ın üzvüdür. Alimdir. 3 qız bir oğul atasıdır. Əvvəllər sovxozda mexanik, baş mühəndis, sonra suvarma idarəsində sahə rəisi, kənd orta məktəbində təlimatçı müəllim işləyib.

dən çox əhali yaşayır. Əhalinin əsas məşğuliyyəti kənd təsərrüfatı taxıl, bağçılıq, tərəvəzçilikdir.

Bələdiyyənin 9 nəfər şura üzvü var.

1.Torpaq komissiyası. 2. Sosial-iqtisadi inkişaf komissiyası. 3. Ekologiya. 4.Maliyyə nəzarəti.

Müavin Tayıbov Əmirçoban əsasən idmanın inkişafında böyük köməkliliyi var. Torpaq komissiyasının sədri Aşurov Abdullcabbar çox işgüzdür. Ağabəyov Teyfur vergi yığımında bələdiyyənin büdcə artımını təşkil edir. Orta məktəb direktoru Tayıbov Cahangir də şura

üzvüdür. Mehbalı müəllimi fəal və nümunəvi bələdiyyə sədri kimi tanıdığından ona sualla müraciət etdik.

- Mehbalı müəllim sədr olduğun müddətdə əhalinin sosial çətinliklərini həll edən hansı işlər görə bilmisiniz?

İlk növbədə inzibati idarəni təmir etdirmişəm. Bələdiyyənin büdcəsi hesabına kənd orta məktəbinin təmirini və yanacaq odunla təminatını həyata keçirmişəm. Kənd mədəniyyət evi təmir edilib. Kəndin 4 km yoluna çınqıl döşəmiş, 2 ədəd elektrik transformatoru quraşdırmışıq. Kənddə 2 artezan

quyusu mövcuddur, 1-ni təmir etmişəm. Kəndin ortasında mal - qara suvarmaq üçün su anbarı təşkil etmişəm. Kənd uşaq bağçasında təmir işləri gedir. Məktəbin yaxşı oxuyan şagirdlərinə həvəsləndirmək üçün təqaüd və hədiyyələr, az təminatlı ailələrin uşaqlarına yardım göstərmişəm. Kəndin imkansız və kimsəsiz 6 sakininə hər ay bələdiyyə hesabına təqaüd verilir.

Bunlardan başqa yaxın gələcəkdə kənd yollarının tam təmirini başa çatdırmaq, idmanı inkişaf etdirmək, ağsaqqallar evi və toy mağarası yaratmaq nəzərdə tutulub.

Məktəblilərin canlı ensiklopediyası

Söhbət Quba rayonundakı Bağbanlı kənd orta məktəbində işləyən coğrafiya müəllimi Xanbala Hərif oğlu Məmmədovdan gəlir.

O, anadan olduğu Dəlqaya kəndində ibtidai məktəbi tərifnamə ilə başa çatdırıb, qonşu Zıxır əsas məktəbinə qəbul olunmuşdur. Oranı tərifnamə ilə bitirərək, Qonaqkənd qəsəbə orta məktəbinə daxil olmuşdur. Orta məktəbi əla və yaxşı qiymətlərlə bitirib, sənədlərini Azərbaycan Dövlət Universitetinin Geologiya-coğrafiya fakültəsinin coğrafiya şöbəsinə verdi. 1962-ci ildə ADU-nu fərqlənmə diplomu ilə bitirdi. Müəllimlik fəaliyyətinə Zıxır əsas məktəbində başladı. Elə o vaxtdan mürekkəb təbiətli, müxtəlif xarakterli şagirdlərə elmlərin əsasını öyrədə-öyrədə, vətənimizi, təbiətimizi diyar-diyar, sevdire-sevdire formalaşdı Xanbala müəllim.

Müəllim olmaq Xanbalanın uşaqlıqdan ürəyində baş qaldıran arzusu idi. Bu arzu onun ürəyində ata istəyindən, sevimli müəllimlərinə olan məhəbbətindən yurd salmışdı. Məşhur rus pedaqoqu K.D.Uşinsk demişdir ki, "əgər biz həkimlərə öz səhhətimizi etibar ediriksə, pedaqoqlara uşaqlarımızın əxlaqını, ağılını, ruhunu və bütün bunlarla bərabər öz vətənimizin gələcəyini etibar edirik". Köhnəlmək bilməyən təqdirəlayiq fikirdir.

Xanbala müəllim sevib-seçdiyi sənət yollarında müəllimlik sənətinin böyüklüyünü, onun məsuliyyətini başa düşdüyündən öz işini daim sabaha ümid və inamla qumuşdur. O, yeniliyi öyrənir, gündəlik işində qabaqcıl təcürbədən səmərəli və yaradıcılıqla istifadə etməyə çalışmışdır. Məsuliyyət, işgüzarlıq və zəngin mütaliə Xanbala Məmmədovun müəllimlik və direktorluq fəaliyyətində ən başlıca və gözəl təqdirəlayiq amillər olmuşdur. Onun ən yaxşı xüsusiyyətlərindən biri də ondan ibarətdir ki, o, orta ümumi təhsil məktəblərində tədris olunan bütün fənlər üzrə əhatəli elmi məlumatlara malikdir. Elə buna görə də Xanbala müəllimi canlı ensiklopediya adlandırılanlar heç də səhvə yol vermirlər.

Xanbala Məmmədov 40 il pedaqoji iş stajına malikdir ki, bunun da 22 ilini məktəb direktoru vəzifəsində işləmişdir. O, bu müddət ərzində cəmi iki məktəbdə - Zıxır əsas məktəbində və Bağbanlı kənd orta məktəbində fəaliyyət göstərmişdir. Onu bacarıqlı məktəb direktoru və qabaqcıl müəllim kimi hamı yaxşı tanıyır. İşlədiyi müddət ərzində 20 dəfə döş nişanları, fəxri fərmanlarla təltif olunmuş və qiymətli hədiyyələrlə mükafatlandırılmışdır. Onun elmi və pedaqoji fəaliyyəti haqqında rayon və mərkəzi mətbuatda 30-a qədər yazı getmişdir.

Xanbala Məmmədov işləyə-İşləyə Azərbaycan Elmlər Akademiyası Coğrafiya institutunun disertanturasını bitirmişdir. 6 kitabın, 10 elmi əsərin, 150-yə qədər elmi-kütləvi, pedaqoji, metodik məqalənin və 100-dən çox şərin müəllifidir. Ardıcıl mütaliəsi, möhkəm hafizəsi, sadə, təvəzökar və mehriban xarakteri onun yüksək səviyyəli ziyalı kimi hörmət və nüfuz qazanmasında mühüm rol oynamışdır.

Xanbala müəllimin xislətindəki düzgün, xarakterindəki bütövlük onu durub-oturduğu, dostluq etdiyi ziyalılara da eyni cür tanıdıb. Bu baxımdan bir neçə ziyalının fikrini qeyd etmək yerinə düşərdi.

Rahim Dünyamalıyev: - O, əsl canlı xalq folkloru, xalq yaddaşının xəzinəsidir. Yüksək elmi-nəzəri fikrləri, araşdırmaları sanballı, gerçək, ehtimalları ona görə tam həqiqətə yaxındır ki, daim soy-kökümüzdə, ulu milli mədəniyyətimizdə təkcə elmi mənbələrə əsasən yox, həm də xalqımızın minilliklər boyu hifz edib saxladığı yaddaş "kitabı"na inam bəsləmişdir. Bu səbəblərdən də o, iki cəhətdən xoşbəxtdir. Birinci, belə bir xəzinəyə, canlı xalq kitabına bələddir. İkinci isə "nələrimizin" varlığını soraylaya-soraylaya onların harada, necə,

hansı biçimdə, qiyafədə, olduğunu öz urvat-ləyaqətlə ilə təzədən özü müəyən qaytarır.

Hafiz Rəhimov: - Hər şeydə - münasibətlərdə ciddi, bəzən xırda, əhəmiyyətsiz görünən sosial məsələlərdə, elmi yaradıcılıqla yalnız və yalnız həqiqət, dürüstlük axtaran bu müəllimin gücü ondadır ki, qətiyyəti, xalq inamına sədə-qəttidir.

Eynulla Müslümov: - Onda hər işdən evvel keşf etdiyim şey, həqiqət tərəfdarı olması və doğrunu müqəddəs sayması oldu. Əhatəli elmi biliyə malik olması məni heyran etdi. Mən, insanda bu keyfiyyətlərin olmasını təbiətin bəxşisi hesab edirəm.

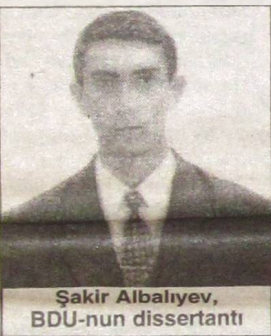
Adil Xasıyev: - Xatirənə dəyməsin Xanbalanın, onun xarici görkəmi ilə mənavi dünyası arasında güclü təzad var. Geniş üreyi, sadə təbiəti olan bu adam, necə dəyərlər, yazılmamış kitabdır.

Firdovsi Abdullayev: - Vallah, nə deyim, yaxşı mənada, həqiqi mənada müsbətdir Xanbal müəllim.

60-dan çox yaşı və 40 il pedaqoji iş stajı olan Xanbala Məmmədov bu gün də məktəb yollarında yorğunluq hiss etmir. Ona görə ki, O, adi təhsilli və orta ixtisas təhsilli yetimləri ilə fəxr edir. Zəhmətinin hədəf getmədiyinə sevinir. Onun fəxr etməyə və sevimləyə haqqı vardır.

Hörmətli Xanbala müəllimə uzun ömür, möhkəm cansağlığı, 50 və hətta 60 il pedaqoji iş stajı arzulayıq.

Nəriman Mustafayev

Şakir Albaliyev, BDU-nun dissertantı

Türksoylu xalqlara bəslənən ögey münasibətin nəticəsi kimi 70 illik sovet rejimində biz azərbaycanlılar da öz soy-kökümüzdə qarşı soyuq-bığanə münasibət formalaşdırdı, hətta bizim türk soyundan olmağımız da şübhə altına alındı.

Özümüz özümüzü - kim olduğumuzu az qala unutmaq dərəcəsinə gəlib çatmış oluq. Türk xalqının böyük oğlu, öndəri Mustafa Kamal Paşanın "Milli məniyyəti dərk etməyən xalq başqa millətlərin şikarətidir" fikrində ifadə olunduğu kimi, az qala bu səbəblərdən də bir millət kimi digər xalqlar tərəfindən ovlanmaq - məhv olmaq təhlükəsi qarşısında qaldıq. Elə XX əsrdə xalqımızın başına gətirilən faciələr - repressiyadan tutmuş soyqırımı dəhşətlərinə qədər acınacaqlı hadisələr bir acı tələdən xəbər vermimi? Prezidentin fərmanında da öz əksini tapmış 31 mart qırğını dünyaya azərbaycanlıların soyqırım günü kimi qan düşmənləri-

miz olan ermənilər tərəfindən xalqımıza vurulan sağalmaz yaralardandır. 10 ildən çoxdur ki, istiqalətiyyət qazanmış və sevindirici haldır ki, bu müstəqillik içərisində milli məniyyətimizi dərk etməyə bir qaydış özünü göstərir. Biz azərbaycanlılar türklərin oğuz soyundanıq. Oğuzlar içərisində xüsusi yeri və çəkisi ilə seçilən və az qala Azərbaycanın hər yerinə səpələnmiş Sofulu tayfasının kimliyi haqqında danışmaqla - Azərbaycan xalqının üstündə bitdiyi iri soyköklərdən - nəsil şəcərəsindən biri haqqında məlumat vermək oxucularımızda nəsil ağacına qarşı xüsusi maraq yaradacağıma ümid edirəm.

Sofulular kimdir?

"Oğuzname"də belə bir maraqlı şərhə rast gəlirik: "Cami - et-təvarix"ə görə Oğuz 17 il ərzində İt Barak tayfası ilə iki dəfə müharibə aparmışdır. Əbül Qazi nəql edir ki, Oğuz hökmdarı İt Barak xan adlanan il ilə vuruşmuşdur. A.M.Şərbaka görə, İt Barak - şamanların minib göyə qalxdıqları uzun qıllı itdir". Bu ölkənin harada yerləşdiyi barədə qəti bir söz demək çətindir. Plano Karpini yazır ki, "Okean üzərində hansısa bir ölkə var. Orada bədhəyət varlıqlar tapmışlar. Bizə deyildiyi kimi, onlar hər cəhətdən insana benzəyirdilər, başları adam başı idi, üzleri isə it sifətinə oxşayırdı". Bu xalqın it sifəti var və onlar "samodilerin arxasında, Okeanın sahillərində səhrada yaşayırlar" (Iohann de Halanofontibus), Qafqaz dağları zonasında "maraldan bərk qaçan" belə adam-İtlərin - yarımit, yarımadamların olduğunu təsdiq edir. İt başlı ulus haqqında əfsanəyə dair həmçinin Əbdülqadir

İnanın qeydində və A.N.Kononovun şərhlərində də rast gəlir" (s.64-65).

Bu sitatə bağlı qərribə və təəcüblü də görünsə, həyatda görüb rastlaşdığım bir mənzərəni etiraf edəcəyəm: 3-4 yaşlarında ikən, gecə qonşumuzun həyatında idim: başımızın üzərində - göyde itbədənli adamın hüre - hüre uçduğunu gördüm; gördüyüm mənzərənin xofundanmı, ya nədənsə, nitqim bağlanmışdı, o vaxt bunu heç kəsə deyə bilmədim. İndi fikirləşirəm ki, yaqın bu, "Qafqaz dağları zonası olan Dağ Tumasda yaşamağımızla - Oğuz yurdundan olmağımız və oğuzsoyluluğumuzla bağlı bir möcüzə, ya da soy şəcərəmin bağlandığı Sofulu ulusunun zatında-kökündə olan seydilik-şamançılıqla bağlı şifahi duyğunun görüntü-ışartısıdır.

Mənşəcə Ərəbistandan - Suriyadan gələn azəri türkləri olan Sofulu ulusu əvvəlcə Türkiyədə yaşamış, Azərbaycana isə

Türkiyədən gəlmişdir. Sofulu tayfasının şəcərəsi bizə məlum olan üç qardaşın - Hacı Sofu, Hacı Dərzali və Hacı Sarı Alinin törəmələridir. Bizim nəsil isə Hacı Sofu nəslindən olub. Ulu babamız Hacı Mahmud oğlu Hacı Albali üç səfər Həccə (Məkkə) ziyarətinə gedib, 3-cü dəfə Həccdən qayıdarkən yolda Allahın xoşuna gəlir (dünyasını deyir) və elə yol kənarında da şəhid kimi dəfn olunur. Ölümünə böyük yas tutulur, Mərsiyələr qoşulur, bir beyti yaddaşlarda gəzə-gəzə gəlib bizlərə çatır:

Məkkə yolu qırağında
Həccə gedən babam qaldı...

Hacı Mahmud və Hacı Gülməli qardaş olublar. Hacı Mahmud oğlu Hacı Albalinin 7 oğlu olub: Hacı Məmməd, Hacı Rzaqulu, Hacı Hətəmخان, Hacı Mirim və b...

Hacı Albali oğlu Hacı Mirimin üç oğlu olub - Hacı Misirxan, Albali, Mehdi.

Ardı gələn sayımızda.

Dəlilik - Aşiqlik, Müdriklik...

Dəli adına bağlanan müxtəlif kənd adları, Koroğlunun dəli nə-rəsi, 7777 dəlisi və s.b.k. dəli sö-zü ilə bağlı sistem təşkil edən hə-yati amillər məni aşağıdakı ciz-maqları yazmağa təhrik etdi:
Koroğlu dəlisi Cünunam -
Sazım qolumda.
Sərsərlə gəzişli Məcnunam
eşqin yolunda.
Qorqudan yadigar Domrulam

Dəli soyunda,
Divana ləqəbli Bahlulam
özüm Danəndə.
Dəlilik qeyrəti
qaynar qanımda, coşar ruhumda
Cünun söz dəlisi,
saz dəlisi,
Məcnun eşq dəlisi,
Dəli el dəlisi. Haqq dəlisi, zor dəlisi
Eşq dəlisi, söz dəlisiyəm!..

Lirikanın atası M. Füzuli özü-nü eşqin dəlisi hesab etmişdir:
Pənbeyl-dəgi-cünun içrə ni-handır bədənim,
Diri olduqca libasım budur,
ölsəm kəfənim.

Yeni o vaxtlar eşq xəstəliyinə tutulan adamın - eşq dəlisinin sağ-ğalması üçün bədənində dağ çə-ker və həmin dağın - yaranın üst-ünə pambıq basardılar ki, şəfa tapsın. Bu da eşq dəlisini müəlli-cə etmək üçün bir türkçərə üsul idi. Arcaq şair bu dəlilik dağının üstünə basılmış pambığın bə-dəninin hər yerinə çəkilməsini və öləndə də eşq dəlisi kimi ölməyi, hətta kəfəninə də dəlilik dağının pambığı olmasını arzulamışdır.

Sabirabadda çıxan "Suqovu-şan" qəzetinin baş redaktoru Pa-kizə xanım Məmmədovadan eşit-diyim aşağıdakı türkçərə məsə-ləsi də çox maraqlıdır. Muğan bölgəsində deyirlər ki, "başına hava gələn adamı (dəlini) çalğıya salın". Belə ki, dəli atılır ortalığa, el çalınır və dəli o qədər oynayı-r ki, tamamilə yorulur, bununla da dəlilik havası başından çıxır. Bu-

na "Dəlini na'jiya salılar" deyir-lər. Bu el mərasimində - el mən-sində məqsədyönlü təbi mənəucə-predimlərlə dəli oğurları - dəlilər havalının başından dəlilik havası çıxsin - sağalsın.

Azərbaycan xalqı öz ağır gü-nünü də musiqiləşdirib, ağır düzü-m-qoşub və xüsusi musiqi avazı üs-lə vaxsənada oxuyub. İslam dini ilə bağlı mərsiyələr - şaxsey - vaxsey-lər var ki, bunlar da xüsusi intona-siya tərzində oxunur-ita edilir.

Sazda çalınan "Dilqəmi ha-vası" - "dil-könül qəmi" isə ürək-dəki kədərə tutulan toy-düyün-dür. Qarmonda və S-də "Yaniq Kərəmi" havasını çalmaqla ya-nib-külə dönən aşiqlərin hələ də ağlamaq əvəzinə oynayan - öz kədərində-kədərində hava qoşan - qərib - oynayan xalqımızın təbiə-tinə, ruhuna nəmişə tikibin ruh-nakim olub.

Dərdə-kədərə də çalib-oyna-yarlarmı? Belkə publisist-şair Ə Xalafinin bir misrasında deyil-diyi kimi: "Millətin başı xəstədir. Yox, mənə elə gəlir ki, bu ilafə-də də müəllif xalqımızın ruhunda-cəmiyyətimizdə, belə demək olarsa, müşahidə-nədə dəliliyə - müd-rikliyə xalq vurmaq istəmişdir.

Dəlilik - idrakin keşf olunma-mış qanunun açılışdır. Dəlilik - be-yinin qapalı dünyanın sistemində idrakin fəvqəldarədəki açılış-ıdır. Özge sözlə, insanın şüur tək-lərindən hansısa açılmamış - oynanmamış qatı olur ki, idrakin o açılmamış pərdəsi yırtılanda dəli-lik - müdriklik, həyatı qurama-maqamı yaranır.

Heç vaxt unutmaram, kənd-i-mizi erməni faşistləri yandırıb şa-dıqlar dinc sakinləri qəbirləndirib qə-qə yetimləşdilər. Mən döyüşçü-yc-dəşlərlə kənd yanı-yandı kəndə girdim və gördüyüm dəh-şətli mənzərə ruhumu didib-par-çadı: özümdən qeyri-ixtiyari olaraq ağlamaq əvəzinə bir dəli

qəhqəhə çəkdim və çox çətinliklə bu dəli gülüşümü cilovlaya bil-dim. Döyüşçülər də əvvəlcə təc-cübləndilər, "Şakir müəllim niyə gülürsən?" - deyə soruşduqları suallarına isə cavab verməyə aramsız "qəhqəhələr" imkan vermirdi. Handan-hana güclə gü-lüşümü saxladım. Bilmədim bu "dəliliyyəmi" - faciəni çılpaqlığı ilə dərk etməyim nəticəsində ağla-maq əvəzinə güldüyümü - hava-landığımı sonradan yoldaşlarım başa düşdülər, ya yox. Həmin də-li gülüşümdən təxminən 2-3 saat sonra isə ermənilərə əsir düş-düm...

"Fələk səni güldürəndə gül-müsən, hünərin var ağladanda gül görüm" təbircinə desək, xalqı-mız fələk ağladanda gülməyi bac-arıb, el ilə gələn dərdi toy-bay-ram sanıb. Öz dəlidinə-kədərində musiqi sədaları altında, - elə "Ya-nıq Kərəmi"ni çalmaq oynağı kimi oynayan xalqımız bu oynamaqla bir tərəfdən öz kədərini düşmə-nədən gizlədib - özünü sındırıma-yıb. İkinci tərəfdən - əsas başlıca sə-bəbdən isə burada bu dərdə-qə-mə oynamağın dərin psixoloji - fəlsəfi çalarını duymaq, ruhi sar-sıntının hardasa dəlilik dərəcəsi-ni dərk etmək lazımdır. Yeni har-dasa bu oynamağın özündə şad-lıq yox, kədər, dəhşətdən "havalanmaq" - dəli olub oyna-maq sığlatı gizlənilir. Bəli, bə-zən bir qəfil bəd xəbəri eşidəndə qey-ri-ixtiyari sərsəm-dəli gülüş insa-nın havalanıb dəli olmasına də-ləlet etdiyi kimi, dərdə-qəmə qol götürüb süzmək də, oynamaq da məhz bu cür halətin rəmzi inka-sıdır. Sevincin də yüksək dərəcə-sində ağlayırlar! Demək, kədər-nə məhni qoşub oxuyan-oynayan xalq əslində bununla kədərini bö-yüklüyünü ifadə etmək istəmişdir.

ŞAKİR ALBALIYEV,
BDU-nun dissertantı.

Xalqın mədəni səviyyəsi ilə şəxsiyyətlərdən asılıdır ki, onlar müasir cəmiyyətin mənəvi həyatını inkişaf etdirə bilsinlər. Respublikamızın xalq artisti, professor, bəstəkar Cövdət Hacıyev məhz belə şəxsiyyətlərdən. Onun yaratdığı əsərlər nəinki Azərbaycan, həmçinin böyük türk xalqlarının tərəqqisində, milli intibahında görkəmli rol oynayır. Cövdət Hacıyev ilə sənətkarlardandır ki, onlar özlərinin istedad və təcrübəsi sayəsində vətən musiqisini və həmçinin klassikanın ən yaxşı ənənələrini nəinki mənimsəyir, həm də novatorcasına inkişaf etdirir, yeni nəsillər üçün örnək olan məktəb yaradırlar.

Cövdət Hacıyev musiqisi dərin fəlsəfi fikri, vətəndaşlıq qayəsi, güclü emosionallığı və incə psixologizmi ilə seçilir. C.Hacıyev musiqini fərqləndirən bir çox cəhət isə onun sənətkarlıq baxımından obyektivliyidir. Xalq poetikasının dərin qatlarına nüfuz etdiyi üçün bəstəkarın qələmindən qüdrətli-fəlsəfi-dramatik, epik əsərlər çıxır, yaradıcılığında lirik dəyişmələr dəyişikliyi yer tutur.

"Şəhidlər" kamera simfoniyası vətən qəhrəmanlarını tərənnüm edir, xalqın mübariz ruhunu oyadır. Bu əsərlər Azərbaycan musiqi sənətinin milli simfonizmi, onun təşəkkül və inkişafı ilə sıx bağlı olan müəhlüm bir qolunu təmsil edir. Öz təfəkkür tərzinə görə əsl simfonist olan C.Hacıyev respublikamıza milli simfonizmin meydana gəlib, tərəqqi etməsində çox böyük rol oynamışdır.

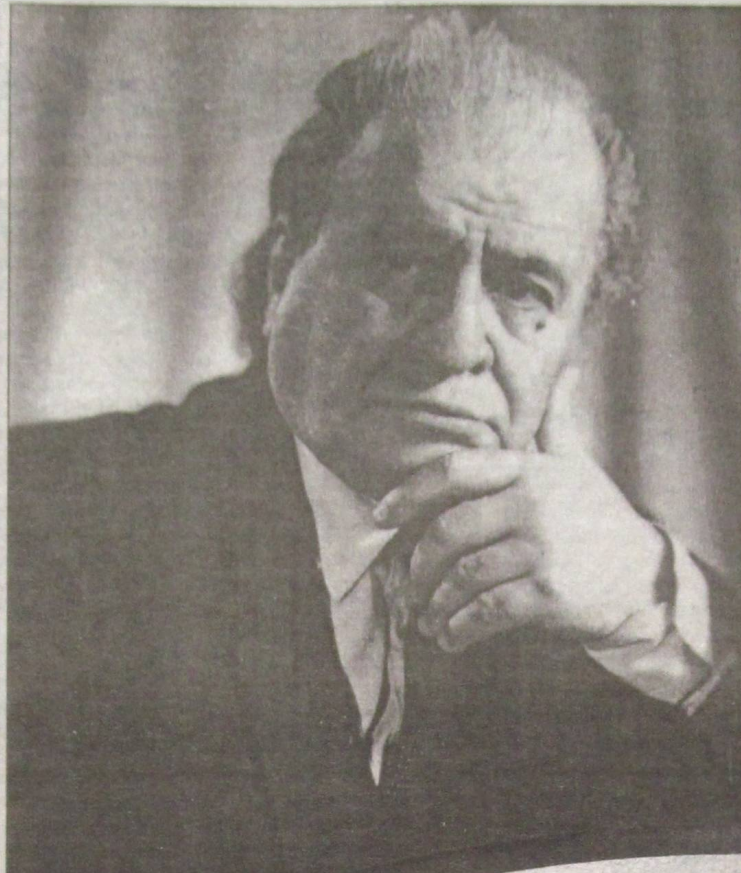
Əhməd Cövdət İsmayil oğlu Hacıyev 1917-ci il iyun ayının 18-də Azərbaycanın ən qədim və səfali guşələrindən biri - Şəkiddə dünyaya gəlmişdir. 1935-ci ildə Bakı Konservatoriyasının tarix-nəzəriyyə fakültəsinə daxil olub. Xalq musiqisinə böyük sevgi və ehtiram, onun qanunauyğunluqlarına tam yiyələnmək kimi keyfiyyətləri C.Hacıyevin dəst-xəttində məhz sevimli müəllimi Üzeyir Hacıbəyov formalaşdırmışdır.

Onda xalq ruhunun kamil klassik formalarında canlandıran Üzeyir musiqisi onun üçün həmişə nümunə olmuşdur.

Gənc Cövdətin ilk iri əsəri birhissəli simfoniya oldu. Bu əsərdə milli simfoniya janrının bünövrəsi qoyulmuşdur. Elə həmin ildə gənc müəllimin dirijorluğu ilə "Azərbaycan" simfonik poeziyası səslənir. Bir il sonra dinləyicilər A.S.Puşkinin ölümünün 100-cü ildönümünə həsr edilmiş yubiley gecələrinin birində yeni əsər - "Sibira məktub" simfonik poemasını eşidirlər.

Moskva Konservatoriyasındakı təhsil illəri C.Hacıyevin həyatında yeni bir mərhələdir. Onun bu illərdə yazılan simli kvartet, kvartet üçün üç fugarası milli musiqimizdə bu janrın ilk nümunələrindən sayılır.

C.Hacıyevin Moskva Konservatoriyasındakı təhsili 1941-ci ildə Böyük Vətən müharibəsinin başlanması ilə əlaqədar yarımcı qalır. Azərbaycan qayıdan C.Hacıyev respublikanın ictimai və musiqi həyatında

Mərhum bəstəkarımız xalq artisti Cövdət Hacıyevin simfoniyaının sədaları altında...

qızğın işə qoşulur. Ona Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının bədii rəhbəri kimi şərəfli və məsuliyyətli iş həvalə edilir. Bu dövrdə filarmoniyanın konsertlərində Vətənin müdafiəsi, qələbəyə mübarizə azmi və coşğun vətənpərvərlik hissi ilə aşılanmış Azərbaycan bəstəkarlarının, həmçinin Bethovenin, Çaykovskinin, Şostakoviçin əsərləri də səslənir. 1945-ci ildə C.Hacıyev Q.Qarayevlə müştərək "Vətən" operasını tamamlayır. Opera ilk dəfə M.F.Axundov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrında tamaşaya qoyulur.

"Vətən" operası C.Hacıyevin yaradıcılıq tərcümeyi-halında əhəmiyyətli bir pillə olub, Azərbaycan Musiqili Teatrının tarixində özünəməxsus yeri olan yaradıcılıq uğurudur.

1945-ci ildə, müharibə qurtarandan sonra C.Hacıyev Q.Qarayevlə birlikdə Moskva Konservatoriyasında təhsilini davam etdirir. Artıq C.Hacıyev sənətin sirlərini böyük bəstəkar D.D.Şostakoviçin sinfində öyrənir. D.D.Şostakoviçin azərbaycanlı bəstəkarların yaradıcılıq inkişafına çox böyük təsir göstərmişdir. D.D.Şostakoviç daim azərbaycanlı yetirmələri C.Hacıyev və Q.Qarayevin yaradıcılığı ilə maraqlanırdı, onlara sanki himayədarlıq edirdi. Şostakoviç ömrünün son günlərində C.Hacıyevlə səmimi dostluq əlaqələri saxlamışdır.

1947-ci ildə C.Hacıyev Üçüncü

simfoniyaını yazır ki, bu simfoniya əvvəlki əsərlərdən yalnız fikir, həcm, forma, həyatın geniş təcəssümü, dövrün ruhuna dərin nüfuzu ilə deyil, poetik xüsusiyyətləri, bədii obrazlılığı yönümü ilə seçilir.

Üçüncü simfoniya milli üslubun yetkinləşməsində keyfiyyət sıçrayışını təmin edən əsərlərdəndir. Bu əsər həmçinin C.Hacıyevin ilk yaradıcılıq dövrünü yekunlaşdıraraq yaradıcılıq yetkinliyi mərhələsinə yol açır. Əsər 50-ci illərin axırlarında ifa edilir. 1949-cu ildə C.Hacıyev S.Rüstəmin şərlərinə 4 hissəli oratoriya, 1950-ci ildə isə fortepiano üçün "Ballada" əsərini bəstələyir. Milli fortepiano musiqisi tarixində ballada janrına ilk dəfə C.Hacıyev müraciət etmişdir. "Ballada"nın romantik pafosu, bəstəkarın sonrakı əsərləri, xüsusilə də "Kvartet-poema"sı ilə səsləşir. Muğam intonasionalarını epik dramatik kontekstdə təfsir edən bəstəkar gərgin, həyəcanlı əhval-ruhiyyəli əsər yaratmağa müvəffəq olmuşdur.

C.Hacıyev yaradıcılığının yetkinlik çağı 50-ci illərdən başlayır. Bu dövrdə bəstəkar iki şah əsərini - "Sülh uğrunda" simfonik poemasını və Dördüncü simfoniyaını yaradır. Mübarizə mövzusunun şərhində bəstəkar "Çahargah" muğamının intonasionalarına müraciət edir, onları alovlu nitq xarakterinə yaxınlaşdırır. Həmin illərdə bəstəkar kamera əsərləri sahəsində də çox məhsuldar işləyir. O, 1956-cı ildə fortepiano üçün

"Sonata"nı, 1957-ci ildə "Skots"nu bəstələyir.

50-ci illərdə C.Hacıyev xor musiqisi sahəsində də qələmini sınayır. Nizaminin qəzəlinə yazılmış eyni adlı "Eyni gül" əsəri milli xor musiqisinin incilərindən biridir.

Azərbaycan simfoniyasının yeni səhifəsi - Dördüncü simfoniya C.Hacıyevin şah əsəridir ki, bu əsərin özəyi - "Bayalı-Şirazi" muğamı xalq, Vətən obrazını yüksək epik-fəlsəfi ümumiləşdirmə səviyyəsinə qaldırmaqla bərabər əsərin əsas konfliktinin dəyişicisinə çevrilir. 60-cı illərdə yazılmış əsərlər sırasında "Kvartet-poema" xüsusi yer tutur.

60-cı illər C.Hacıyevin ictimai xadim kimi məhsuldar fəaliyyət dövrüdür. O, 1957-ci ildən 1969-cu ilədək Ü.Hacıbəyov adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının rektoru vəzifəsində çalışmışdır.

C.Hacıyev yaradıcılığının növbəti mərhələsi - "İnsan, Yer, Kosmos" adlı Beşinci simfoniya 1970-72-ci illərdə bəstələnmişdir. Beşinci simfoniyanın quruluşu da muğamla bağlıdır.

70-ci illərdə bəstəkar fortepiano üçün "Musiqi lövhələri"ni bəstələyir. Bu əsərdə nəinki uşaq həyatının meşə səhnələrini,

həmçinin böyük

lərin də uşaq

xatirələrini çox dəqiq

və dərin mənada təsvir edir.

Son illərdə C.Hacıyevin öz müəlimi D.Şostakoviçə

hissəli kamera-instrumental əsəri

ideya və kompozisiya baxımından

daha mürəkkəbdir. 1-ci hissə - "Qamayun" kvintet, 2-ci hissə - "Dörd

freska" kvartet üçün bəstələnmişdir.

Öz xalqı, torpağı ilə qırıqlmaz

lərlə bağlı olan bəstəkar vətənimizin

bu təhlükəli, çətin anlarında öz

vətəndaşlıq borcunu son illər yaratdığı

iki böyük simfoniya ilə yerinə

etirmişdir. Bu böyük simfonik orkestr

üçün yazılmış "Zirvələrə" adlanan

Altıncı və kamera orkestri üçün

yazılmış "Şəhidlər" simfoniyaıdır. Üç

hissə və beş fəsildən ibarət olan

Altıncı simfoniya C.Hacıyev yaradıcılığına

xas olan simfonik dramı yeni

tərzdə ifadə edir.

Yeddinci simfoniya 70 ildən

artıq bir müddətdə qapısı bağlı qalmış

istiqlalımız uğrunda həyatlarını qurban

vermiş şəhidlərə ithaf edilmişdir.

Bir neçə nəslini yetişdirmiş

gözləyən, professor Əhməd Cövdət

İsmayil oğlu Hacıyevin əmək fəaliyyəti

yüksək qiymətləndirilmişdir. Belə ki,

ona 1960-cı ildə Azərbaycan və

SSRİ-nin xalq artisti fəxri adı verilmişdir.

1946-1952-ci illərdə isə SSRİ

dövlət mükafatı laureatı olmuşdur.

Eyni zamanda o, fəaliyyətinə görə

Oktyabr İnqilabı, Qırmızı Əmək Bayrağı

və Şərəf nişanı ordenlərinə

dəfələrlə layiq görülmüşdür.

Gözlə insan, istedadlı bəstəkar

Cövdət Hacıyev 2002-ci il yanvarın

ayının 19-da dünyasını dəyişmiş.

Fəxri xiyabanda dəfn olunmuşdur.

Fərhad Şəmsi oğlu

Bədəlbəyli mərhumun ən sevimli tələbələrindən idi

1947-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub.

1969-cu ildə Ü.Hacıbəyov adına Bakı Dövlət Konservatoriyasını bitirib. 1971-ci ildən fortepiano üzrə müəllim işləyir. 1991-ci ildən isə konservatoriyanın rektoru vəzifəsində çalışır.

Bəstəkarın əziz xatirəsi onu sevməyən musiqilərin və xalqımızın qəlbində daim yaşayacaqdır.

Onun sevimli tələbələrindən olan konservatoriyanın rektoru Fərhad Bədəlbəyli Cövdət müəlliminə belə xatırlayır:

"O, çox təvəzökar, ciddi, istedadlı və humanist bir insan idi. Onun dünyasının dəyişməsi nəinki bizim üçün - bütün Azərbaycan musiqisi üçün böyük itki idi. Musiqi mədəniyyətimizdə ən sanballı yerlərdən birini tutan o idi. Onun əsərlərində milli dil var idi. Həmişə çalışırdı ki, onun yetirmələri də bu yolu davam etdirlərsin. Cövdət müəllimin sayı nəticəsində mən də musiqi sahəsində böyük uğurlar qazanmışam. Mən onu çox sevirdim. Mən hələ də inana bilmirəm ki, belə bir insan həyatda yoxdur. Ancaq o ruhan yaşayır. Onunla son görüşümüz o xəstəxanada oldu. O, ruhan çox qüvvətli idi. Cövdət müəllim çox pak adam idi. Hətta ağır xəstə yatdığı anlarda da konservatoriyamızın fəaliyyəti ilə maraqlanırdı, daim zəngləşirdi. Cövdət müəllimi xatırlamaq bu gün mənim üçün nə qədər ağır olsa da, o, xalqımızın yaddaşında daim yaşayacaqdır. Təsəffüf deyildir ki, milli konservatoriyamızın bugünkü nailiyyətlər qazanmasında rəhmətliyin zəhməti əvəzsiz olmuşdur. Konservatoriyamızın "qızıl dövrü" adlandırılan dövr mərhum bəstəkarımızın dövründən başlayır. Bu gün özündən sonra çoxlu əsərlər qoyub getmiş Cövdət müəllimin dəfn mərasimi də konservatoriyadan başlamışdır və Fəxri xiyabanda mərhum azadlıq çarçısı Ə.Elçibəyin məzarı yaxınlığında dəfn olunmuşdur. Onun haqqında saatlarla danışsaq, cild-cild kitablar yazsaq da, yəni onun bitib-tükənmək bilməyən fəaliyyətinin heç bir hissəsini də sözə ifadə edib bitirə bilmərik. Onun haqqında danışmaq nə qədər xoş olsa da, onu xatırlamaq mənim üçün o qədər də ağırdır. Biz çalışacağıq ki, konservatoriyamızın gələcək fəaliyyətini daim təkmilləşdirməklə musiqimizin qorunub saxlanılmasına və inkişafına nail olaq. Çünki bu Cövdət Hacıyevin ən böyük arzusu olmuşdur".

həmçinin böyük

lərin də uşaq

xatirələrini çox dəqiq

və dərin mənada təsvir edir.

Son illərdə C.Hacıyevin öz müəlimi D.Şostakoviçə

hissəli kamera-instrumental əsəri

ideya və kompozisiya baxımından

daha mürəkkəbdir. 1-ci hissə - "Qamayun" kvintet, 2-ci hissə - "Dörd

freska" kvartet üçün bəstələnmişdir.

Öz xalqı, torpağı ilə qırıqlmaz

lərlə bağlı olan bəstəkar vətənimizin

bu təhlükəli, çətin anlarında öz

vətəndaşlıq borcunu son illər yaratdığı

iki böyük simfoniya ilə yerinə

etirmişdir. Bu böyük simfonik orkestr

üçün yazılmış "Zirvələrə" adlanan

Altıncı və kamera orkestri üçün

yazılmış "Şəhidlər" simfoniyaıdır. Üç

hissə və beş fəsildən ibarət olan

Altıncı simfoniya C.Hacıyev yaradıcılığına

xas olan simfonik dramı yeni

tərzdə ifadə edir.

Yeddinci simfoniya 70 ildən

artıq bir müddətdə qapısı bağlı qalmış

istiqlalımız uğrunda həyatlarını qurban

vermiş şəhidlərə ithaf edilmişdir.

Bir neçə nəslini yetişdirmiş

gözləyən, professor Əhməd Cövdət

İsmayil oğlu Hacıyevin əmək fəaliyyəti

yüksək qiymətləndirilmişdir. Belə ki,

ona 1960-cı ildə Azərbaycan və

SSRİ-nin xalq artisti fəxri adı verilmişdir.

1946-1952-ci illərdə isə SSRİ

dövlət mükafatı laureatı olmuşdur.

Eyni zamanda o, fəaliyyətinə görə

Oktyabr İnqilabı, Qırmızı Əmək Bayrağı

və Şərəf nişanı ordenlərinə

dəfələrlə layiq görülmüşdür.

Gözlə insan, istedadlı bəstəkar

Cövdət Hacıyev 2002-ci il yanvarın

ayının 19-da dünyasını dəyişmiş.

Fəxri xiyabanda dəfn olunmuşdur.

Fərhad Şəmsi oğlu

Bədəlbəyli mərhumun ən sevimli tələbələrindən idi

1947-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub.

1969-cu ildə Ü.Hacıbəyov adına Bakı Dövlət Konservatoriyasını bitirib. 1971-ci ildən fortepiano üzrə müəllim işləyir. 1991-ci ildən isə konservatoriyanın rektoru vəzifəsində çalışır.

Bəstəkarın əziz xatirəsi onu sevməyən musiqilərin və xalqımızın qəlbində daim yaşayacaqdır.

Onun sevimli tələbələrindən olan konservatoriyanın rektoru Fərhad Bədəlbəyli Cövdət müəlliminə belə xatırlayır:

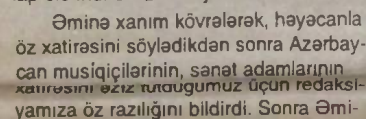
"O, çox təvəzökar, ciddi, istedadlı və humanist bir insan idi. Onun dünyasının dəyişməsi nəinki bizim üçün - bütün Azərbaycan musiqisi üçün böyük itki idi. Musiqi mədəniyyətimizdə ən sanballı yerlərdən birini tutan o idi. Onun əsərlərində milli dil var idi. Həmişə çalışırdı ki, onun yetirmələri də bu yolu davam etdirlərsin. Cövdət müəllimin sayı nəticəsində mən də musiqi sahəsində böyük uğurlar qazanmışam. Mən onu çox sevirdim. Mən hələ də inana bilmirəm ki, belə bir insan həyatda yoxdur. Ancaq o ruhan yaşayır. Onunla son görüşümüz o xəstəxanada oldu. O, ruhan çox qüvvətli idi. Cövdət müəllim çox pak adam idi. Hətta ağır xəstə yatdığı anlarda da konservatoriyamızın fəaliyyəti ilə maraqlanırdı, daim zəngləşirdi. Cövdət müəllimi xatırlamaq bu gün mənim üçün nə qədər ağır olsa da, o, xalqımızın yaddaşında daim yaşayacaqdır. Təsəffüf deyildir ki, milli konservatoriyamızın bugünkü nailiyyətlər qazanmasında rəhmətliyin zəhməti əvəzsiz olmuşdur. Konservatoriyamızın "qızıl dövrü" adlandırılan dövr mərhum bəstəkarımızın dövründən başlayır. Bu gün özündən sonra çoxlu əsərlər qoyub getmiş Cövdət müəllimin dəfn mərasimi də konservatoriyadan başlamışdır və Fəxri xiyabanda mərhum azadlıq çarçısı Ə.Elçibəyin məzarı yaxınlığında dəfn olunmuşdur. Onun haqqında saatlarla danışsaq, cild-cild kitablar yazsaq da, yəni onun bitib-tükənmək bilməyən fəaliyyətinin heç bir hissəsini də sözə ifadə edib bitirə bilmərik. Onun haqqında danışmaq nə qədər xoş olsa da, onu xatırlamaq mənim üçün o qədər də ağırdır. Biz çalışacağıq ki, konservatoriyamızın gələcək fəaliyyətini daim təkmilləşdirməklə musiqimizin qorunub saxlanılmasına və inkişafına nail olaq. Çünki bu Cövdət Hacıyevin ən böyük arzusu olmuşdur".

həmçinin böyük

lərin də uşaq

xatirələrini çox dəqiq

və dərin mənada təsvir edir.

Şeki şəhər Uşaq İncəsənət məktəbi 1938-ci ildən fəaliyyət göstərir. Yüzlərlə görkəmli musiqişünaslarımız ibtidai təhsilini bu incəsənət məktəbində başa vurubdur. Bu gün də bu təhsil ocağında Şeki və Şekiləfə rayonlardan gələnlərin sayı daim artmaqdadır. Məktəbdə musiqi təhsilinə vəqiflənmək üçün hərərəfli

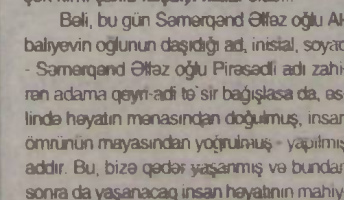
Məktəbin şagirdləri musiqi məktəblərinin Ümumrespublika müsabiqələrinə də fəal iştirak edərək fəxri yerlər qazanmışdır. Belə ki, kamança ixtisası üzrə şagirdlərimiz fəxri 4-cü yeri, fortepiano, tar, skripka ixtisası üzrə isə şagirdlər fəxri fərmanlara layiq görülmüşlər. Belə istedadlı şagirdlərdən N.Anar, R.Elçin,

Xatirə gəcəsini məktəbin direktoru Yaşar müəllim açıq elan etdikdən sonra mərhumun xatirəsi bir dəqiqə sükutla yad edildi. Mərhumun həyat fəaliyyətindən, Azərbaycan xalqı qarşısındakı xidmətlərindən danışmağa başlayan Yaşar müəllim qeyd etdi ki, Azərbaycan xalqı tarixinə qızıl həffələrlə yazılacaq belə insanların həyat fəaliyyətini öyrənmək, onun yolunu davam etdirmək və mənəvi qələblərdə yaşatmaq hər bir Azərbaycan vətəndaşının borcudur. Yaşar müəllim geniş və ətraflı nitqini bitirdikdən sonra söz məktəbin müəllimlərinə verildi. Mərhum bəstəkarımızın həyat və yaradıcılığı haqqında əlavə öz fikirlərini bildirdikdən sonra onun əsərlərindən qısa parçalar səsləndirildi. Mərhumun yaratdığı balladalar səsləndikcə musiqinin sədalan qəlbələri rıqqətə gətirirdi. Sanki zəlin divarlarını aşıb bütün dünyaya yayınmağa cəhət alan bu musiqi sədaları mərhum

Elnarə İsmayılova,
xüsusi müxbir

Əziz "Babadag" çılar, bu müqəddəs məramınızı, pak niyyətinizi alqışlayır, göyde ulu tanrı, yerdə isə "Babadag" ruhu köməyinizə çatsın deyirəm. Elə bilərəm ki, aşağıdakı yazıda - babasının ruhunu, atasını və özünü yaşadan nəvə adlı həyatdan götürülmüş yazımda məhz baba ruhu mənə hörmətli əyani - canlı şahidlərindən söhbət açdığımndan, bu, "Babadag" sevrələrin və ümumiyyətlə isə oxucuların üreyincə olacaqdır!

ikisi isal doğulmuş üç qız övladından sonra ömrünün 56-cı baharında - 2002-ci ilin 2 yanvarında - ulu tanrı ona bir

Beli, bu gün bizimle bir dünyada yaşayan, hemşirimiz olan bir nava babasının ruhunu taşıyor. Baba ömrü yaşıyor: oruh - o ömür Öfraz Albalı oğlu Mirimliden oğula - Səmərqənd Öfraz oğlu Aibəliyevə, ondan isə nəvəyə - Səmərqənd Öfraz oğlu Pirosoyliyə keçib yaşıyor. Dabalarn ruhunu yaşadılarla uğurlu tale yolu keçməklə Tənni köməkçi olsun!

**Ülvi duyğuları:
Əlifoglu Şakir Albakaçlı**

**Xalida Qaraçalı,
xüsusi müxbir**

çileyib, işıq saçıb. Ulu tanrı yer övladı üçün əvəsiz bir ne mət olaraq - məhəbbət - göndərib. Yer üzünə sevgi, nur paylayıb. Bu nurdan pay götürən insan qəlbi məhəbbətin alovuna bələnib. İnsan ömrünün axarında, Heyatın dolaylarında yanar bir məşələ dönüb məhəbbət. İnsanın yekəsənək deyil, mənalı, hikmət, sirr-sehr dolu bir ömür yaşamağa sövq edib.

Əsil məhəbbət

di böhranın tüğyan etdiyi bir dövrdə insanlar mənanı kiçilib xırdalaşdıqca, böyük məhəbbəti tanrı öz sevimli, sevgili bəndələrinə bəxş eleyir. Uzaq əsrlərin Leyli-Məcnunları əsrlər arxasından boylanaraq indiki əsrin həqiqi məhəbbət aşiqlərini arayıb - axtarır, məhəbbətin mövcudluğunu, həqiqi məhəbbət sahiblərinin varlığını.

Elə bil səmanın ənginliklərindən məhəbbət ilahələri bu oğlanın sinəsini yarıb ürəyinə nur çilədilər... Məhəbbət nuru. O gündən Kənanın bütün hiss və duyğularını, Cismi - canını bu nurun işığı dumduru durulaşdırdı... Özünü - özümdən alıb uzaqlaşdırdı. Kənanın

nə

da qəbul edir, qızın acı sözlərinə, sərt baxışlarına, sərt hərəkətlərinə dözdür, öz sevgili dünyasından ayrıla bilmirdi. Məhəbbət bir oddur daşı yandırır.

Ürəkde qurunu, yaşı yandırır.

Uzun gecələrin tənhalığında ulu tanrıya üz tutub:

Yarəb, beləyi eşq ilə qıl mübtəla məni. (M.F.) - deyə

piçıldayırdı... sonra da bir an belə gözləri önündən getməyən Reyhanın surətilə danışırdı: "Kaş mənim sənə olan məhəbbətimin dərinliyini, böyüklüyünü duya biləydin. Mənim kimi olmasada, az da olsa məni sevmiş olaydın. Nə olardı, dünya dağılmazdı ki, Reyhan?! Əgər məni sevsəydin mən səni, xoşbəxt edəcəkdim. Sən məni sevməsəydin mən səni bütün ömrüm boyu sevecəyəm. Son anımda da, eşqin qəlbimdən, adın dilimdən düşməz Reyhan..."

Tənnim məni öldürəcək bir kərə

Mən öləcəm sevgim olan gündə

Gün demərim sənə

ötən günlərə

Adın düşməz son anda da dilimdən. (X.Q.)

Bəzən isə eşqini cavabsız qoyan qıza qəzəbi tutur, bu qəzəbi misralara, şeərə dönürdü. "Ahım tutar səni, ey qız, bir insafa gəl. Etmə məni yalnız, bir insafa gəl." - deyərək - sevdalı könlünün səsi fəryada dönür.

O daş qəlbi isə bu fəryadı nə eşidir, nə də ona həmdəm olurdu... Doğurdanda böyük idrak sahibləri nahaqdan deməyiblər ki, duyğusuz ürək məhəbbət ola bilməz.

Hissiyatsız, duyğusuz qəlbə malik olan Reyhan Kənanın məhəbbətini nə anlayır, nə də duya bilirdi. sevməyi bacarmayanların sinəsində ürək deyil, daş parçası olurmuş. Bir türk şərqisində sevgili qəlbi insan övladı ulu tanrıya üz tutub nahaqdan demir ki, "Əvvəl sevdələri qoru ey tanrı. Sevməyənle sonra özün bilərsən."

BDU-nin tələbəlik həyatını yaşayan Kənan ağırılı-acılı günlər keçirirdi... Düz iki ildən çox idi ki, Reyhanın ardınca kölgə kimi sürünür, addım-addım izləyirdi. Dərs zamanı saatları, dəqiqələri sayırdı ki, vaxt tez gəlib keçsin, onu görə bilsin. Qızın keçib getdiyi yollarda saatlarla dayanır, böyük bir həsrətlə onu gözleyirdi...

Bunları bilmək maraqlıdır

1. İlk dəfə Gündə görünən Qaləy kometası hər 75-76 ildən bir görünür.

2. *Dünyada ən ağır kitab İsveçin Stokholm "Kral" kitabxanasında saxlanılan "Sevən bibliyası"dır. Bu bibliyanın çəkisi 350kq-dır.*

3. Dünyada ən bahalı şəkil Leonardo Da Vinçin "Mona Liza" əsəridir.

4. *Ən zəhərli heyvan zəhəri qürzə zəhərində də üstün olan kokoi qurbağasıdır. Bu qurbağa Canıbi Amerikada təsadüf olunub.*

5. Normal atmosfer təzyiqi 760 mm civa sütunu olduğu halda, Somoqomada bu 23mm civa sütununa bərabərdir.

6. *Dünyada ən güclü heyvan qarışqadır. O, öz çəkisindən 13 dəfə çox yük qaldırır.*

7. Ömrü boyu daima boy atan yeganə heyvan ilandır.

8. *An bəli 4 əsr qalır. lakin xarab olmur.*

9. Siçanın ürəyi dəqiqədə 600 dəfə döyündüyü halda, balının ürəyi bu müddətdə 15-16 dəfə döyünür.

10. *Dünyada ən qədim Universitetin əsası 989-cu ildə Misirdə qoyulmuşdur. Bu universitetin adı Əl-Əzhəridir.*

11. I Pyotr öz vəsiyyətnaməsində gələcək nəsillərinə yalnız yunan xalqı ilə dostluq etməyi, ermənilərdən isə oyuncaq kimi istifadə etməyi tövsiyyə etmişdir.

12. *Dinamiti Azərbaycanca şirkət təsis edən Nobel kağıt etmişdir.*

13. Amerikada rəngini dəyişən düymələr icad olunmuşdur. Qərribə burasıdır ki, hava dəyişdikdə düymələrin rəngi də dəyişir.

14. *Ən qısa şahmat oyunu 1924-cü ildə keçirilmişdir. Bu oyun 4 gedişdən ibarət olmuşdur.*

15. Ən uzun şahmat oyunu isə 1950-ci ildə olmuşdur. Bu oyun 194 gedişdən ibarət olmuş, 22 saat davam etmişdir. Buna baxmayaraq oyun heç-heçə qurtarmışdır.

16. *Bir insan orqanının digərinə köçürənlər ilk dəfə eramızın III əsrinə Surivada meydana gəlmişdir. Lakin Roma İmperatoru Diokletian onları boynunu vurdurmuşdur.*

Şahin Vəliyev

Ölümü də öldürəndir məhəbbət

1990-cı ildən uzü bəri iqtisadi çətinliklərə, maddi ehtiyacın uzlaşan insanlar gözə adət-ənənələrindən, ən yüksək mədəni keyfiyyətlərdən uzaqlaşmağa başladılar. "Dünyada ən ali sənət axlaqı saflaşdırma və vicdanı bütünləşdirən sənətdir" - deyən aqillərimizin dərin məna kəsb edən kəlamları da unudulmağa başladı. 20 yanvar - Azərbaycan tarixinin qanlı və şanlı sahifəsində məhəbbət, sədaqət rəmzi olan "İlham və Fərizat" şəhidləri indiki gəncliyimizə nüsxə, ibarət olmalıdır.

İnsan üreynin ən böyük neməti olan məhəbbət bu günkü gənclik üçün mənasız və qiymətsiz olmuşdur. Bu məqalədə qələmə alınmış hadisə 1994-95-ci illərdə olmuş bir realıqdan götürülmüşdür. Öz ülvə məhəbbətinin qurbanı olan Kənanın faciəli ölümü ölümsüz bir məhəbbətin rəmzidir. Adlar şərti verilmişdir. Kənan və Reyhan BDU-nin tələbələri olmuşdur.

Ölümü də öldürəndir, məhəbbət.

Öyünməsin qoy nə ölüm, nə həsrət.

Ölümü də öldürəndir məhəbbət (X.Q.)

Dünyanın yaranışından beşer övladı sevgi ilə qoşa yaranıb. Sevgi nur çeşməsi kimi insanların qəlbine nur

saf, ülvə məhəbbət hər ürəyə nəsihət ola bilən nemət deyildir. Böyük məhəbbət - böyük ürək sahiblərində olub. Məhəbbəti kiçildən, onu əyləncəyə çevirənlər isə, mədəniyyətə yoxsul, xırda adamlara malik olan keyfiyyətdir. Əsil məhəbbətin özü saflıqdan, işıqlı qəlbə, nurundan törəyir. Ana bətnində böyüyən körpə kimi insan qəlbində, duyğu və hisslərindən, püxtələşir, böyüyür, ülvə, böyük məhəbbətə çevrilir. Aqillərimiz bu haqda çox gözəl demişlər: "Sevgi ona görə ülvədir ki, mənim özümü-özümədən yüksəyə qaldırır. Yaxud məhəbbət - ona görə ucadır ki, rıyasız bir aləmdən qida alır". Məhəbbət insan həyatının özüdür. Ürək sevməyi bacarsa, deməli yaşayır. Bir azəri şərqisində deyildiyi kimi: "Sevgini qoruyan ürəkdir. Bu ürəyə məhəbbət gərəkdir. Məhəbbət yaşamaq deməkdir."

Əsrin son axarında sevgi nadir inciye, həqiqi məhəbbət sevməyi bacaranlar isə nadir tapıntıya çevrilir. İqtisadi

gini az da olsa görəndə ruhi pərişanlıqları əriyib yoxa çıxır.

İyirminci əsrin Məcnunu, məhəbbət fədaisi, ülvə eşq yaradıcısı olmaq özündə böyüklükdür, qeyri-adilikdir.

Adilikdən uzaqlaşan, böyük insan kütləsindən bir nemətə pillə yuxarıya qədəm qoymaq, ilahi eşqin nuruna bəllənmək gənc idrak sahibi Kənanə nəsihət oldu. Kənan ilk dəfə o qızı görəndə dünya gözələrində başqalaşdı... Hər şey yer, göy, təbiət, hətta insanlar da dəyişdi. Dünya gözələrində nura bələndi...

gecəsi, nə də gündüzi oldu.

Bir od olub düşdü yanar cismimə

Sehrleyib saldı məni tilsimə

Özün yar ol səs ver mənim səsimə

Tanrım məni məhəbbətdən ayırma.

(X.Q.)

Rahatlığı, dincliyi pozulan Kənanın fikri-zikri yalnız və yalnız o qızın, qəlbi daşın yanında idi. Reyhan adlı bu qız isə elə bil onun qəsdinə düşmüşdü. Kənanın onu sevdini, həsrətindən alışıb-yandığını bildiyi halda ona məhəl qoymur, insafsızcasına soyuqluq göstərirdi. Oğlanın məhəbbəti zərə qədər də ona təsir eləməirdi. Kənanın qəlbini məhəbbəti isə getdikcə alovlandırdı, bu od, bu yanğı bütün vücudunu qarsırdı. Sevdini qızın onu incitməsinə, əzab verməsinə baxmayaraq, cismiylə yandırılıb-yaxan məhəbbətin atəşinə alovlandırdı, gizli-gizli

yanırdı.

O, seviridi... Bütün varlığı ilə... Köksündəki canı məhəbbətlə döyünür, damarlarındakı qanı da məhəbbətlə axırdı. O, seviridi... Onu yaşadan, həyata bağlayan sevgisi, ülvə eşqi var idi. Vurğun gözləri dünyaya məhəbbətlə baxırdı... Gecələr uzun müddət sevgi hisslərinin ağuşunda şirin xəyallara, dərin düşüncələrə daldıqdan sonra göz qapaqları məhəbbətlə qapanır, dünya işığına məhəbbətlə göz açırdı.

Reyhanın ona qarşı amansızlığı, verdiyi əzabları

"Natali"
güzəllik və sağlamlıq mərkəzi sizə dəvət edir. Aşağıdakı xidmətlər göstərilir. Epilasyon. Masaj. Ünvan: Azadlıq pr. Bakıxanov küçəsi 31. Nigar xanım.

Təbrik
Xanımın 10 yaşının tamam olması münasibətilə babası, nənəsi, atası Üzeyir, anası Təranə xanım, bibisi Afət xanım, xüsusilə əmisi Emin ürəkdan təbrik edir, ona gözəl həyat, xoşbəxt gələcək arzulayırlar.

"Babadağ"
qəzetinin kollektivli Samirə xanımı ad günü münasibətilə ürəkdan təbrik edirlər, ona can sağlığı, sevgi dolu günlər, gələcək işlərində uğurlar arzulayırlar.

Allah rəhmət eləsin!
"Babadağ" qəzetinin müxbiri Vüqar Ağayev 3 sayılı təmir tikinti trestinin rəisi Ələkbərov Məhəmmədə və ailəsinə əzizləri
Cəbrayilov Ramizin vaxtsız vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.
"Revanş" qəzetinin redaktoru Mübariz Rüstəmov Niyaməddin Həsənova atası Yunis kişinin vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Təsisçi
Rafiq Abdullayev
Baş redaktor:
Eldar BÖYLƏROĞLU
Baş redaktorun müavini:
Həzi ZEYNALLI

Ünvanımız:
Mətbuat pr. 529, Azərbaycan nəşriyyatı, 6-cı mərtəbə.
Telefon: 312-23-48
345-77-24,
daxili telefon: 2-95.

Şəhadətnamə: 241
İndeks: 67193
Tiraj: 3600
Sifariş 3300
h/h 327201
Kod: 750406

Az. Beynəlxalq Bankı
"Sahil" şöbəsi
Dərc edilmiş materiallara görə müəlliflər cavabdehdir.

"Babadağ" qəzetinin
kompüter mərkəzində yığılıb.